

IV

(Akty przyjęte przed dniem 1 grudnia 2009 r. na mocy Traktatu WE, Traktatu o UE i Traktatu Euratom)

DECYZJA KOMISJI

z dnia 6 listopada 2008 r.

w sprawie pomocy państwa C 19/05 (ex N 203/05) udzielonej przez Polskę dla Stoczni Szczecińskiej

(notyfikowana jako dokument nr C(2008) 6770)

(Jedynie tekst w języku polskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2010/3/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag⁽¹⁾, zgodnie z przywołanymi postanowieniami Traktatu i Porozumienia,

a także mając na uwadze, co następuje:

wanym w dniu 2 lutego 2005 r., z dnia 30 marca 2005 r., zarejestrowanym w dniu 1 kwietnia 2005 r., oraz z dnia 18 kwietnia 2005 r., zarejestrowanym w dniu 20 kwietnia 2005 r. Spotkania z władzami polskimi odbyły się w następujących terminach: dnia 9 listopada 2004 r., 17 listopada 2004 r. oraz 3 marca 2005 r.

(3) W piśmie z dnia 22 kwietnia 2005 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, Polska zgodziła się, aby Komisja potraktowała zgłoszenie z dnia 27 kwietnia 2004 r. dotyczące sprawy PL 31/2004 również jako zgłoszenie na mocy art. 88 ust. 2 traktatu WE w odniesieniu do wszelkich środków, które zostaną uznane za stanowiące nową pomoc. Sprawie nadano nowy numer: N 203/2005.

1. PROCEDURA

(1) Na podstawie postanowień zawartych w załączniku IV pkt 3 traktatu o przystąpieniu regulujących procedurę w ramach mechanizmu przejściowego, Polska w piśmie z dnia 27 kwietnia 2004 r., zarejestrowanym w dniu 28 kwietnia 2004 r., zgłosiła środki na restrukturyzację Stoczni Szczecińskiej Nowej Sp. z o.o. (zwanej dalej „Stoczną Szczecińską”). Sprawa została zarejestrowana pod numerem PL 31/2004.

(2) W piśmie z dnia 19 maja 2004 r. Komisja zwróciła się do Polski o przesłanie pewnych brakujących dokumentów. Dokumenty te zostały dostarczone w dniu 16 czerwca 2004 r. Pismami z dnia 12 sierpnia 2004 r., 18 listopada 2004 r. oraz 4 marca 2005 r. Komisja zwróciła się o przekazanie dodatkowych informacji. Polska odpowiedziała pismami odpowiednio z dnia 24 września 2004 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, z dnia 28 stycznia 2005 r., zarejestro-

(4) W dniu 1 czerwca 2005 r. Komisja przyjęła decyzję o wszczęciu procedury określonej w art. 88 ust. 2 traktatu WE w sprawie pomocy na restrukturyzację Stoczni Szczecińskiej, zgłoszonej przez polskie władze, która to decyzja została opublikowana w Dzienniku Urzędowym⁽²⁾, oraz wezwała Polskę i zainteresowane strony do zgłaszania uwag.

(5) W piśmie z dnia 24 czerwca 2005 r. polskie władze wskazały poufne informacje w decyzji i zwróciły się z wnioskiem o ich usunięcie z wersji decyzji, która zostanie podana do publicznej wiadomości. Komisja udzieliła odpowiedzi w piśmie z dnia 15 lipca 2005 r. Polska zwróciła się z wnioskami o przedłużenie terminu składania uwag do decyzji o wszczęciu postępowania w piśmie z dnia 30 czerwca 2005 r., zarejestrowanym w dniu 1 lipca 2005 r., z dnia 26 lipca, zarejestrowanym

⁽¹⁾ Dz.U. C 23 z 1.2.2007, s. 20.

⁽²⁾ Dz.U. C 222 z 2.9.2005, s. 7.

w dniu 27 lipca 2005 r., oraz z dnia 30 sierpnia 2005 r., zarejestrowanym w dniu 1 września 2005 r. Komisja udzieliła odpowiedzi w pismach odpowiednio z dnia 12 lipca, 2 sierpnia i 9 września 2005 r. W piśmie z dnia 4 października 2005 r., zarejestrowanym w dniu 7 października 2005 r., polskie władze przekazały uwagi do decyzji w sprawie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego. W piśmie tym Polska przedłożyła również plan restrukturyzacji na lata 2002–2004 z grudnia 2002 r., zmieniony w październiku 2003 r. (zwany dalej „planem restrukturyzacji z 2003 r.”). W piśmie z dnia 10 października 2005 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, przedstawiciel prawny Stoczni Szczecińskiej poinformował, że stanowisko i uwagi stoczni zostały zawarte w piśmie złożonym przez polskie władze.

- (6) Uwagi zostały przedstawione przez następujące strony trzecie: Związek Pracodawców Forum Okrętowe w piśmie z dnia 6 października 2005 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, Towimor S.A. w piśmie z dnia 6 października 2005 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, H. Cegielski – Poznań S.A. w piśmie z dnia 6 października 2005 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, Spliethoff's Bevrachtingskantoor B.V. w piśmie z dnia 6 października 2005 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, Peter Dohle Shiffahrts-KG w piśmie z dnia 5 października 2005 r., zarejestrowanym w dniu 6 października 2005 r., Odjefjell ASA, w piśmie z dnia 6 października 2005 r., zarejestrowanym w dniu 11 października 2005 r., związki zawodowe Stoczni Szczecińskiej („Solidarność”, „Solidarność 80” i „Stoczniowiec”) w piśmie z dnia 7 października 2005 r., zarejestrowanym w dniu 10 października 2005 r., Prezydenta Miasta Szczecina w piśmie z dnia 5 października, zarejestrowanym w dniu 11 października 2005 r., Lubmor Sp. z o.o. w piśmie z dnia 6 października 2005 r., zarejestrowanym w dniu 11 października 2005 r., Business Club Szczecin w piśmie z dnia 12 października 2005 r., zarejestrowanym w tym samym dniu. Komisja przekazała te uwagi Polsce w piśmie z dnia 27 października 2005 r. Polskie władze udzieliły odpowiedzi w piśmie z dnia 21 listopada 2005 r.
- (7) Komisja zwróciła się do konsultanta zewnętrznego o pomoc w ocenie planu restrukturyzacji z 2003 r. Konsultant przedstawił swój raport Komisji w marcu 2006 r.
- (8) W piśmie z dnia 13 stycznia 2006 r. Komisja zwróciła się do polskich władz o udzielenie dodatkowych informacji w sprawie procesu restrukturyzacji Stoczni Szczecińskiej. Polska udzieliła odpowiedzi w piśmie z dnia 20 lutego 2006 r., zarejestrowanym w tym samym dniu. W dniu 22 lutego 2006 r. odbyło się spotkanie władz polskich, przedstawicieli stoczni i służb Komisji. Po spotkaniu Komisja zwróciła się do Polski z prośbą o dodatkowe informacje pismami z dnia 8 marca 2006 r., 30 marca 2006 r., 12 kwietnia 2006 r. i 28 kwietnia 2006 r. Polskie władze udzieliły odpowiedzi w pismach z dnia 13 marca 2006 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, z dnia 29 marca 2006 r., zarejestrowanym w dniu 30 marca 2006 r., z dnia 6 kwietnia 2006 r., zarejestrowanym w dniu

10 kwietnia 2006 r., z dnia 19 kwietnia 2006 r., zarejestrowanym w dniu 20 kwietnia 2006 r., oraz z dnia 26 maja, zarejestrowanym w dniu 30 maja 2006 r. W piśmie z dnia 23 czerwca 2006 r., zarejestrowanym w dniu 26 czerwca 2006 r., doradca stoczni przedłożył do konsultacji z Komisją projekt planu restrukturyzacji opatrzony tytułem „Plan rozwoju Stoczni Szczecińskiej Nowa Sp. z o.o. na lata 2006–2011”.

- (9) W dniu 12 lipca 2006 r. odbyło się spotkanie władz polskich i przedstawicieli stoczni ze służbami Komisji. Polskie władze przedstawiły informacje dotyczące procesu restrukturyzacji Stoczni Szczecińskiej w piśmie z dnia 13 lipca 2006 r., zarejestrowanym w dniu 17 lipca 2006 r. W piśmie z dnia 17 lipca 2006 r. Komisja zwróciła się do polskich władz z prośbą o przedstawienie dodatkowych informacji. Polskie władze udzieliły odpowiedzi w piśmie z dnia 1 września 2006 r., zarejestrowanym w tym samym dniu. W dniu 4 września 2006 r. Polska przedłożyła zmieniony plan restrukturyzacji Stoczni Szczecińskiej opatrzony tytułem „Plan rozwoju Stoczni Szczecińskiej Nowa Sp. z o.o. na lata 2006–2011” (zwany dalej „planem restrukturyzacji z 2006 r.”).
- (10) W piśmie z dnia 26 września 2006 r., zarejestrowanym w dniu 27 września, oraz z dnia 21 listopada 2006 r., zarejestrowanym w dniu 27 listopada 2006 r., polskie władze przedstawiły dodatkowe informacje dotyczące sprawy.
- (11) W dniu 7 grudnia 2006 r. odbyło się spotkanie komisarz Neelie Kroes z polskim Ministrem Gospodarki Piotrem Woźniakiem. Minister Woźniak stwierdził, że Polska jest zdecydowana na nowo rozpocząć proces prywatyzacji Stoczni Szczecińskiej za pomocą otwartej i przejrzystej procedury, która zostanie zakończona do czerwca 2007 r. Polska potwierdziła to stanowisko w piśmie z dnia 27 grudnia 2006 r., zarejestrowanym w dniu 4 stycznia 2007 r., odwołując się do decyzji Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 grudnia 2006 r., w której został przyjęty dokument zatytułowany „Informacje o sytuacji w przemyśle stoczniowym”. Polska zwróciła się do Komisji z wnioskiem o włączenie się do rozmów w kwestii środków wyrównawczych. W dniu 18 grudnia 2006 r. służby Komisji wraz z konsultantem zewnętrznym złożyły wizytę w stoczni w celu ustalenia faktów i danych niezbędnych do oceny środków wyrównawczych. W dniu 16 stycznia 2007 r. konsultant zewnętrzny przedstawił swój raport oceniający obecną zdolność produkcyjną stoczni.
- (12) W odpowiedzi na pismo z dnia 27 grudnia 2006 r. Komisja wystosowała pismo dnia 29 stycznia 2007 r., w którym między innymi zwróciła się do Polski z prośbą o przedstawienie wniosku w sprawie środków wyrównawczych dla Stoczni Szczecińskiej do końca lutego 2007 r.
- (13) W piśmie z dnia 28 lutego 2007 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, Polska przedstawiła wyjaśnienia dotyczące procesu prywatyzacji Stoczni Szczecińskiej oraz wniosek w sprawie środków wyrównawczych. Polskie władze zaproponowały zamknięcie jednej z trzech pochylni stoczni od marca 2010 r.

- (14) Na tej podstawie w dniu 15 marca 2007 r. odbyło się spotkanie techniczne służb Komisji, polskich władz i przedstawicieli stoczni, dotyczące głównie kwestii środków wyrównawczych, ale także bieżącego procesu prywatyzacji. Komisja i polskie władze wyraziły zgodę na to, aby Komisja prowadziła rozmowy dotyczące zagadnień technicznych bezpośrednio ze Stoczną Szczecińską w celu zgromadzenia wszystkich danych niezbędnych do oceny przez Komisję wniosków Polski w sprawie środków wyrównawczych.
- (15) Po spotkaniu Komisja pismami z dnia 29 marca 2007 r., 27 kwietnia 2007 r. oraz 30 maja 2007 r. zwróciła się do Stoczni Szczecińskiej o przekazanie szeregu danych. Stocznia udzieliła odpowiedzi pismem z dnia 18 kwietnia 2007 r., zarejestrowanym w dniu 27 kwietnia 2007 r., z dnia 8 maja 2007 r., zarejestrowanym w dniu 10 maja 2007 r., oraz z dnia 4 czerwca 2007 r., zarejestrowanym w dniu 5 czerwca 2006 r. W dniu 8 czerwca odbyło się spotkanie władz polskich i przedstawicieli stoczni ze służbami Komisji. Stocznia Szczecińska dostarczyła dodatkowe informacje w piśmie z dnia 15 czerwca 2007 r., zarejestrowanym w tym samym dniu.
- (16) Ostatecznie służby Komisji poinformowały Polskę w piśmie z dnia 31 lipca 2007 r., że pod pewnymi warunkami wstępnie uznają zamknięcie pochylni Wulkan 1 za wystarczający środek wyrównawczy. W odpowiedzi, w piśmie z dnia 24 sierpnia 2007 r., zarejestrowanym w dniu 28 sierpnia 2007 r., polskie władze potwierdziły swój zamiar wprowadzenia ograniczeń zdolności produkcyjnych określonych w piśmie Komisji.
- (17) Polskie władze dostarczyły informacje dotyczące procesu prywatyzacji i restrukturyzacji Stoczni Szczecińskiej w pismach z dnia 5 stycznia 2007 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, oraz z dnia 9 stycznia 2007 r., zarejestrowanym w dniu 11 stycznia 2007 r. Komisja udzieliła odpowiedzi w piśmie z dnia 29 stycznia 2007 r. W piśmie z dnia 28 lutego 2007 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, polskie władze zobowiązały się wybrać inwestora dla stoczni oraz podpisać umowę prywatyzacyjną do końca czerwca 2007 r.
- (18) Komisja prosiła o dodatkowe wyjaśnienia dotyczące procesu prywatyzacji Stoczni Szczecińskiej w pismach z dnia 29 maja 2007 r., 28 czerwca 2007 r. oraz 30 lipca 2007 r. Polska dostarczyła informacje w tej sprawie w piśmie z dnia 1 czerwca 2007 r., zarejestrowanym w dniu 4 czerwca 2007 r., w którym zawarła listę przedsiębiorstw, do których wysłano zaproszenia do składania ofert dotyczących zakupu Stoczni Szczecińskiej. Dodatkowe informacje zostały przedstawione w pismach z dnia 25 czerwca 2007 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, oraz z dnia 11 lipca 2007 r., zarejestrowanym w tym samym dniu.
- (19) W piśmie z dnia 1 sierpnia 2007 r., zarejestrowanym w dniu 6 sierpnia 2007 r., polskie władze przekazały pierwszy projekt memorandum informacyjnego stoczni. W piśmie z dnia 13 sierpnia 2007 r. Komisja przekazała uwagi do memorandum informacyjnego. W piśmie z dnia 21 sierpnia 2007 r., zarejestrowanym w dniu 27 sierpnia 2007 r., polskie władze poinformowały Komisję, że sytuacja finansowa stoczni znacznie się pogorszyła i w związku z tym właściciele publiczni stoczni przewidują jej dokapitalizowanie. Polska zapowiedziała również, że memorandum informacyjne zostanie odpowiednio zaktualizowane.
- (20) W piśmie z dnia 4 września 2007 r. Komisja poprosiła o wyjaśnienia. Polskie władze udzieliły odpowiedzi w piśmie z dnia 7 września 2007 r., zarejestrowanym w dniu 10 września 2007 r., oraz z dnia 11 września 2007 r., w którym Polska przekazała nową wersję memorandum informacyjnego i poinformowała Komisję, że do 221 potencjalnych inwestorów zostały wysłane zaproszenia do składania ofert.
- (21) W piśmie z dnia 12 września 2007 r. Komisja poprosiła o dodatkowe informacje. Komisja przekazała uwagi dotyczące memorandum informacyjnego i zwróciła się o wyjaśnienia w pismach z dnia 14 września 2007 r. oraz z 3 października 2007 r. Polskie władze udzieliły odpowiedzi w piśmie z dnia 12 października 2007 r., zarejestrowanym w dniu 16 października 2007 r., informującym, że sześciu potencjalnych inwestorów poprosiło o kopię memorandum informacyjnego stoczni. W piśmie z dnia 23 października 2007 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, polskie władze przekazały zaktualizowany harmonogram prywatyzacji, przewidujący rozpoczęcie negocjacji z potencjalnymi inwestorami w styczniu 2008 r.
- (22) W piśmie z dnia 30 listopada 2007 r. Komisja zwróciła się z prośbą o przekazanie projektu planu restrukturyzacji przygotowanego przez nowego właściciela stoczni do końca lutego 2008 r. Polska przekazała dodatkowe informacje na temat procesu prywatyzacji w piśmie z dnia 11 grudnia 2007 r., zarejestrowanym w dniu 13 grudnia 2007 r., oraz z dnia 19 grudnia 2007 r., zarejestrowanym w dniu 20 grudnia 2007 r. W piśmie z dnia 21 grudnia 2007 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, Polska poinformowała Komisję, że w dniu 20 grudnia 2007 r. spółka Amber Sp. z o.o. (w której 100 % udziałów posiada polska firma Złomrex, zajmująca się dystrybucją stali, zwana dalej „spółką Amber”) była jedynym oferentem, który złożył wiążącą ofertę kupna udziałów w Stoczni Szczecińskiej.
- (23) W dniu 10 stycznia 2008 r. odbyło się spotkanie władz polskich z Komisją. Po spotkaniu Komisja zwróciła się do polskich władz o przekazanie dodatkowych informacji dotyczących procesu prywatyzacji w pismach z dnia 17 stycznia 2008 r., 30 stycznia 2008 r., 28 lutego 2008 r., 18 marca 2008 r. oraz 2 kwietnia 2008 r. Polskie władze udzieliły odpowiedzi na zapytania Komisji w piśmie z dnia 23 stycznia 2008 r., zarejestrowanym w dniu 24 stycznia 2008 r., z dnia 25 stycznia 2008 r., zarejestrowanym w dniu 28 stycznia 2008 r., oraz z dnia 30 stycznia 2008 r., zarejestrowanym w dniu 31 stycznia 2008 r. W piśmie z dnia 8 lutego 2008 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, Polska przekazała kopię wiążącej oferty spółki Amber.

- (24) W piśmie z dnia 14 lutego 2008 r., zarejestrowanym w dniu 19 lutego 2008 r., Polska poinformowała Komisję, że niemożliwe jest zakończenie prywatyzacji stoczni w terminie do końca lutego 2008 r. oraz że polskie władze zobowiązują się zakończyć proces prywatyzacji i uzgodnić plan restrukturyzacji do lata 2008 r.
- (25) W piśmie z dnia 29 lutego 2008 r., zarejestrowanym w dniu 3 marca 2008 r., polskie władze przekazały dwa dokumenty spółki Amber: „Dodatkowe wyjaśnienia, zarys programu restrukturyzacji oraz zadeklarowane zobowiązania dotyczące zakupu Stoczni Szczecińskiej przekazane przez spółkę Amber” z dnia 29 lutego 2008 r. oraz „Pierwszą wersję planu restrukturyzacji Stoczni Szczecińskiej wraz z biznesplanem dla Stoczni Szczecińskiej na lata 2008–2012 z uwzględnieniem informacji uzyskanych w ramach procesu *due diligence* przeprowadzonego w stoczni”.
- (26) W piśmie z dnia 28 marca 2008 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, polskie władze poinformowały, że okres wyłączności udzielony spółce Amber na negocjacje został przedłużony do dnia 15 kwietnia 2008 r. Na zaproszenie polskich władz przekazane w piśmie z dnia 4 kwietnia 2008 r., zarejestrowanym w dniu 7 kwietnia 2008 r., w dniu 10 kwietnia 2008 r. odbyło się spotkanie polskich władz, przedstawicieli Stoczni Szczecińskiej, spółki Amber i służb Komisji.
- (27) W wiadomości elektronicznej z dnia 9 kwietnia 2008 r., zarejestrowanej dnia 24 kwietnia 2008 r., doradca spółki Amber przekazał wstępne prognozy finansowe dla stoczni. Dodatkowo spółka Amber przekazała informacje na spotkaniu w dniu 10 kwietnia 2008 r., zarejestrowane w dniu 18 kwietnia 2008 r.
- (28) Polska przekazała informacje dotyczące postępów w negocjacjach ze spółką Amber w piśmie z dnia 7 kwietnia 2008 r., zarejestrowanym dnia 18 kwietnia 2008 r., z dnia 23 kwietnia 2008 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, z dnia 25 kwietnia 2008 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, z dnia 28 kwietnia 2008 r., zarejestrowanym w dniu 29 kwietnia 2008 r., oraz z dnia 29 kwietnia 2008 r., zarejestrowanym w dniu 5 maja 2008 r. Komisja zwróciła się o informacje w piśmie z dnia 30 kwietnia 2008 r. W dniu 8 maja 2008 r. odbyło się spotkanie władz polskich z Komisją.
- (29) Komisja przekazała uwagi na temat postępów prywatyzacji w pismach z dnia 21 kwietnia 2008 r. oraz 30 kwietnia 2008 r.
- (30) Ostatecznie, w piśmie z dnia 12 maja 2008 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, Polska poinformowała Komisję, że spółka Amber wycofała się z procesu prywatyzacji.
- (31) Polska poinformowała również Komisję, że władze polskie podejmują działania celem ponownego wszczęcia procesu prywatyzacji z zamiarem podpisania umów prywatyzacyjnych do końca listopada 2008 r. Począwszy od dnia 3 czerwca 2008 r. Polska przekazywała Komisji codzienne raporty na temat działań podejmowanych przez strony zainteresowane ponownie rozpoczętym procesem prywatyzacji. Komisja spotkała się z władzami polskimi w dniu 13 czerwca 2008 r.
- (32) W dniu 20 czerwca 2008 r., na prośbę władz polskich, służby Komisji spotkały się z władzami polskimi oraz norweskim przedsiębiorstwem Ulstein, a w dniu 24 czerwca 2008 r. z władzami polskimi oraz polskim przedsiębiorstwem Mostostal Chojnice. Przedsiębiorstwa te zostały przedstawione Komisji, jako potencjalni kupcy Stoczni Szczecińskiej. Pismem z dnia 26 czerwca 2008 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, Polska przekazała Komisji projekt planu restrukturyzacyjnego Stoczni Szczecińskiej przygotowany przez Mostostal Chojnice. Dodatkowe informacje zostały przekazane pismem z dnia 7 lipca 2008 r., zarejestrowanym w dniu 8 lipca 2008 r.
- (33) W piśmie z dnia 14 lipca 2008 r., Polska zobowiązała się do przedstawienia Komisji kompletnego planu restrukturyzacji do dnia 12 września 2008 r.
- (34) 16 lipca 2008 r., Komisja wstępnie przyjęła ocenę i wnioski zawarte w projekcie decyzji o zakończeniu formalnego postępowania, stanowiącej, że pomoc państwa udzielona Stoczni Szczecińskiej jest niezgodna ze wspólnym rynkiem i musi być zwrócona. Jednakże w świetle listu z Polski z dnia 14 lipca 2008 r., Komisja zdecydowała odłożyć podjęcie tej decyzji, aby móc ocenić, czy nowy plan restrukturyzacji, który miał zostać przekazany przez polskie władze do 12 września 2008 r., zmieni w sposób znaczący sytuację i pozwoli na uznanie pomocy za zgodną ze wspólnym rynkiem.
- (35) Następnie co tydzień Polska informowała Komisję o postępach w procesie prywatyzacji (pisma z dnia 28 lipca, 4 sierpnia, 12 sierpnia, 21 sierpnia, 25 sierpnia, 1 września, 8 września, 16 września i 23 września 2008 r., zarejestrowane w tych samych dniach).
- (36) W piśmie z dnia 18 lipca 2008 r., zarejestrowanym w dniu 21 lipca 2008 r., Polska poprosiła o cykl konsultacji ze służbami Komisji na temat planu restrukturyzacji, aby przygotować jego końcową wersję uwzględniającą uwagi służb Komisji. Komisja zaakceptowała harmonogram konsultacji pismem z 31 lipca 2008 r.
- (37) Jednak dopiero w dniu 3 września 2008 r. Komisja otrzymała nieformalnie projekt planu restrukturyzacyjnego dla Stoczni Szczecińskiej. Następnie, w dniu 4 września 2008 r. miało miejsce pierwsze spotkanie między władzami polskimi i służbami Komisji, w obecności Mostostalu. W dniu 8 września 2008 r. Komisja otrzymała poprawioną wersję planu, a w dniu 10 września 2008 r. zostało zorganizowane kolejne spotkanie z władzami polskimi, Mostostalem i potencjalnym współinwestorem, spółką Ulstein.
- (38) Pismem z dnia 12 września 2008 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, Polska złożyła końcowy plan restrukturyzacji dla Stoczni Szczecińskiej przygotowany przez Mostostal we współpracy z norweską stoczną Ulstein.

- (39) Pismem z dnia 16 września 2008 r., zarejestrowanym w dniu 17 września 2008 r., Polska złożyła plan umowy prywatyzacyjnej pomiędzy Mostostalem i właścicielami publicznymi Stoczni Szczecińskiej: Agencją Rozwoju Przemysłu i Korporacją Polskie Stocznie.
- (40) Pismem z dnia 22 września 2008 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, Ulstein poinformował Komisję, że wycofuje się z procesu prywatyzacji Stoczni Szczecińskiej i nie będzie uczestniczył w jej restrukturyzacji.
- (41) Pismem z dnia 22 września 2008 r., zarejestrowanym w dniu 25 września 2008 r., Mostostal poinformował Komisję, że w świetle decyzji spółki Ulstein, Mostostal będzie przygotowany do samodzielnej, całkowitej realizacji planu restrukturyzacji Stoczni Szczecińskiej. W dniu 30 września 2008 r. odbyło się spotkanie pomiędzy władzami polskimi, Komisją i spółką Mostostal.
- (42) W piśmie z dnia 27 października 2008 r., Komisja wskazała władzom polskim warunki ramowe wdrożenia niniejszej decyzji. Pismem z dnia 3 listopada 2008 r., zarejestrowanym w dniu 4 listopada, Polska zobowiązała się do pełnej realizacji tych warunków. Komisja zaakceptowała zobowiązanie władz polskich w piśmie z dnia 6 listopada 2008 r.
- (43) W piśmie z dnia 14 czerwca 2007 r., Komisja zwróciła się do polskich władz o przekazanie informacji dotyczących środków finansowych w ramach pomocy państwa otrzymanej przez Stocznnię Szczecińską po rozpoczęciu procedury formalnego postępowania wyjaśniającego. Polskie władze udzieliły odpowiedzi w piśmie z dnia 11 lipca 2007 r., zarejestrowanym w tym samym dniu. W piśmie z dnia 13 listopada 2007 r. Komisja poprosiła o dalsze wyjaśnienia. Polska udzieliła odpowiedzi w piśmie z dnia 9 stycznia 2008 r., zarejestrowanym w tym samym dniu. Dodatkowe informacje dotyczące pomocy państwa przyznanej stoczni Polska przekazała w piśmie z dnia 9 stycznia 2008 r., zarejestrowanym w dniu 10 stycznia 2008 r. W piśmie z dnia 6 grudnia 2007 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, z dnia 9 stycznia 2008 r., zarejestrowanym w dniu 10 stycznia 2008 r., z dnia 12 lutego 2008 r., zarejestrowanym w dniu 13 lutego 2008 r., z dnia 26 czerwca 2008 r. zarejestrowanym w dniu 27 czerwca 2008 r. oraz z dnia 12 września 2008, zarejestrowanym w tym samym dniu Polska poinformowała Komisję o dodatkowych środkach przyznanych Stoczni Szczecińskiej.

2. OPIS

2.1. PRZEDSIĘBIORSTWO

- (44) Beneficjent pomocy znajduje się w regionie zachodniopomorskim w północno-zachodniej Polsce. Komisja zauważa, że przedsiębiorstwa w tym regionie kwalifikują się do uzyskiwania, zgodnie z zasadami z zakresu pomocy państwa, wsparcia z funduszy strukturalnych w ramach celu konwergencji,⁽¹⁾ oraz z funduszu

spójności⁽²⁾. W szczególności, przedsiębiorstwa tego regionu mogą kwalifikować się do uzyskania wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego w ramach osi priorytetowych mających na celu wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw, działania na rzecz innowacji i transferu technologii (zorientowanych na tworzenie miejsc pracy w długim okresie) i rozwój infrastruktury społecznej i edukacyjnej, nakierowanej na szkolenia zawodowe i w całym okresie życia. Przedsiębiorstwa w tym regionie kwalifikują się również do wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

- (45) Stocznia Szczecińska została utworzona dnia 25 czerwca 2002 r. w celu przejścia działalności Stoczni Szczecińskiej Porta Holding S.A. (zwanej dalej „SSPH”) oraz jej głównej spółki córki Stoczni Szczecińskiej (zwanej dalej „SS”), które 29 lipca 2002 r. ogłosiły bankructwo. Stocznia Szczecińska została utworzona jako tzw. pusta struktura (ang. empty shell), wolna od długów SSPH i SS związanych z ich poprzednią działalnością.
- (46) Nowa stocznia została przejęta przez należącą do państwa Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. (zwaną dalej „ARP”) oraz Skarb Państwa w celu zakończenia bieżącej produkcji i wznowienia działalności stoczniowej w trakcie przeprowadzania niezbędnej restrukturyzacji. Formalnie dawną działalność stoczniową przejęła spółka Allround Ship Services Sp. z o.o. – utworzona w 1989 r. spółka zależna SSPH (zwaną dalej „ASS”). W rzeczywistości już w 2001 r., w obliczu trudnej sytuacji finansowej, SSPH, będąca w całości własnością państwową, zdecydowała się skoncentrować działalność stoczniową w ASS, która była uważana za bardziej otwartą na restrukturyzację niż SS. W styczniu 2002 r. ASS, początkowo niewielka spółka zależna, zajmująca się działalnością w zakresie prac malarskich, zawarła umowę ramową z SSPH na konstrukcję kadłubów statków i wydzierżawiła w tym celu majątek produkcyjny od SSPH. Kilka tygodni przed ogłoszeniem upadłości SSPH, spółka ta sprzedała ASS Agencji Rozwoju Przemysłu za 1 PLN. Następnie ASS zmieniła nazwę na Stocznia Szczecińska Nowa (Stocznia Szczecińska – beneficjent pomocy).
- (47) W tamtym okresie Stocznia Szczecińska nie przejęła aktywów SSPH oraz SS, ale dzierżawiła je od syndyka masy upadłościowej do lipca 2004 r. Dnia 20 lipca 2004 r. Stocznia Szczecińska podpisała umowy z syndykami SSPH oraz SS, na mocy których nabyła te aktywa. Stocznia Szczecińska nie przejęła długów SSPH ani SS, tak więc te dwie spółki pozostały obciążone długami, które zostały objęte procedurą upadłościową. Stocznia Szczecińska przejęła część wcześniej rozpoczętych prac, zawierając nowe umowy z właścicielami statków.
- (48) ASS przejęła pracowników SSPH i SS, jednak stopniowo ograniczała poziom zatrudnienia z 8 071 w 2001 r. do 5 322 pracowników na koniec 2006 r. W 2007 r. średni poziom zatrudnienia wynosił 4 700 pracowników.

⁽¹⁾ Artykuł 5 ust. 1 i art. 5 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 25).

⁽²⁾ Decyzja Komisji 2006/596/WE z dnia 4 sierpnia 2006 r. ustalająca wykaz państw członkowskich kwalifikujących się do finansowania z Funduszu Spójności w latach 2007–2013 (Dz.U. L 243 z 6.9.2006, s. 47).

- (49) Wielkość produkcji wzrosła z 158 000 CGT w 2003 r. do 213 000 CGT w 2005 r., a w 2006 r. produkcja spadła do 167 000 CGT. Portfel zamówień w sierpniu 2007 r. obejmował 30 statków o całkowitej wartości 1 134 000 000 EUR. Pod względem wielkości portfela zamówień SSN zajmuje 32 pozycję na świecie oraz 6 w Europie.
- (50) Główni klienci stoczni znajdują się w Niemczech, Niderlandach, Rosji i Włoszech. Główni konkurenci w Europie to stocznie hiszpańskie, niemieckie oraz chorwackie.
- (51) Obecnie 80 % udziałów Stoczni Szczecińskiej należy do Korporacji Polskie Stocznie S.A. (zwanej dalej „KPS”), a 18 % należy do ARP. 2 % udziałów należy do Skarbu Państwa. ARP jest spółką akcyjną Skarbu Państwa utworzoną na mocy ustawy i w całości należącą do Skarbu Państwa. ARP prowadzi działalność powierzoną jej na mocy ustawy, taką jak udział w procesach restrukturyzacji własnościowej przedsiębiorców będących własnością państwa, zarządzanie w imieniu instytucji państwowych pakietami akcji i udziałów należącymi do Skarbu Państwa, udzielanie pożyczek oraz gwarancji na restrukturyzację przedsiębiorstw państwowych. ARP posiada 100 % udziałów w KPS, stworzonej w celu zapewnienia finansowania przedsiębiorstw stoczniowych w Polsce.
- (52) Stocznia Szczecińska zajmuje się produkcją statków, w tym kontenerowców, chemikaliowców, statków typu ro-ro oraz statków wielozadaniowych. 1 % działalności firmy stanowi produkcja konstrukcji metalowych oraz różnych usług związanych z przemysłem stoczniowym.
- (53) Główne obiekty produkcyjne Stoczni Szczecińskiej to trzy pochylnie: Wulkan Nowy, Odra Nowa i Wulkan 1.
- (54) Bezpośrednio po utworzeniu w 2002 r. Stoczni Szczecińska rozpoczęła działania restrukturyzacyjne. Stocznia sporządziła plan restrukturyzacji z 2003 r., który został najpierw zatwierdzony przez jej udziałowców w dniu 19 grudnia 2002 r., a następnie zmieniony w październiku 2003 r. Jako główne powody prowadzące do upadłości byłej stoczni w Szczecinie wymieniono: problemy technologiczne, błędy projektowe, niską produktywność, wysokie koszty oraz czynniki zewnętrzne takie jak wysoki kurs wymiany złotówki i konkurencję azjatycką. Problemy te doprowadziły do sytuacji, w której rynki finansowe straciły motywację do finansowania budowy statków, co doprowadziło do opóźnień w dostawach, a w konsekwencji do akumulacji kar oraz długów.
- (55) Strategia restrukturyzacyjna miała na celu osiągnięcie stałej rentowności poprzez koncentrowanie się na rynku kontenerowców oraz stanie się ważnym producentem chemikaliowców, statków typu ro-ro i con-ro oraz statków o specjalnym zastosowaniu. Plan restrukturyzacji zawiera również możliwość znalezienia inwestora strategicznego. Modyfikacja pierwotnego planu restrukturyzacji w 2003 r. była konieczna z powodu kłopotów finansowych kooperujących firm, pracowników oraz działań, które były ściśle związane ze Stoczną Szczecińską.
- (56) Sytuacja finansowa Stoczni Szczecińskiej stopniowo ulegała znacznemu pogorszeniu.

Tabela 1

Produkcja Stoczni Szczecińskiej

(w mln PLN)

	2002	2003	2004	2005	2006	30.9.2007
Obrót	424,88	1 114,44	1 303,46	1 416,04	1 199,38	655,87
Wynik operacyjny	— 6,16	— 39,64	— 119,80	— 11,44	— 194,24	— 134,36
Kapitał własny	65,01	62,01	112,83	247,96	149,43	81,96

Źródło: memorandum informacyjne z 2006 r. przekazane przez polskie władze dnia 12 października 2007 r. oraz „Biznesplan dla Stoczni Szczecińskiej na lata 2008–2012 z uwzględnieniem informacji uzyskanych w ramach procesu due diligence przeprowadzonego w stoczni”, przekazany przy piśmie z dnia 29 lutego 2008 r.

- (57) Do trudnej sytuacji finansowej doprowadziły czynniki zewnętrzne takie jak deprecjacja dolara (waluta dochodów stoczni) oraz wzrost wartości złotego (waluta kosztów stoczni), wzrost cen stali i utrudniony dostęp do możliwości finansowania statków w następstwie ogłoszenia upadłości SSPH. Jeśli chodzi o wewnętrzne przyczyny problemów, przyznano, że środki produkcji w stoczni były w bardzo złym stanie i wymagały poważnej modernizacji. Od 2006 r. stocznia boryka się z poważnymi problemami związanymi z zatrudnieniem: wysoka absencja, rotacja pracowników oraz odpływ wykwalifikowanych pracowników do innych stoczni, w szczególności w Niemczech i Norwegii, gdzie oferowano znacznie wyższe zarobki.
- 2.2. DECYZJA O WSZCZĘCIU PROCEDURY NA MOCY ART. 88 UST. 2 TRAKTATU WE
- (58) W swojej decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja wstępnie stwierdziła, że środki zgłoszone Komisji na podstawie pkt 3 załącznika IV traktatu o przystąpieniu stanowią nową pomoc, ponieważ w momencie akcesji nie były jeszcze przyznane. Komisja wymieniła te środki w części B załącznika do tamtej decyzji.

- (59) Komisja zdecydowała również, że pewne środki wymienione w części A załącznika do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego zostały przyznane Stoczni Szczecińskiej przed dniem 1 maja 2004 r. i nie mają zastosowania po przystąpieniu w rozumieniu pkt 3 załącznika IV traktatu o przystąpieniu, w związku z czym nie będą badane w ramach procedury określonej w art. 88 ust. 2 traktatu WE. Niniejsza decyzja nie obejmuje więc tych środków. Niemniej jednak muszą one zostać uwzględnione w ocenie zgodności ze wspólnym rynkiem środków przyznanych po przystąpieniu.
- (60) Zasadniczo, jeśli chodzi o środki wymienione w części B załącznika do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, Komisja argumentowała, że przed przystąpieniem nie została przyjęta prawnie wiążąca decyzja w sprawie tych środków, chociaż uznała, że zostały podjęte pewne wstępne kroki w kierunku przyjęcia takiej decyzji.
- (61) Pierwszy z tych środków to dokapitalizowanie stoczni przez ARP. Plan restrukturyzacji z 2003 r. przewidywał dokapitalizowanie stoczni w wysokości 241 752 900 PLN, ale jedynie część tej kwoty (180 000 000 PLN) została wniesiona przed przystąpieniem Polski do Unii. ARP nie była jednak w stanie przeprowadzić całkowitego podwyższenia kapitału w wysokości 241 752 900 PLN ze względów budżetowych. Według Polski decyzja o podwyższeniu kapitału o pozostałą kwotę (61 752 652 PLN) została podjęta 21 grudnia 2004 r.
- (62) Drugi i trzeci z udzielonych środków pomocy to gwarancje ARP na wykonanie statków (każda odnosząca się do pomocy w wysokości 1 935 000 PLN). Gwarancje te odnoszą się do statków, których budowa została zakontraktowana w 2002 r. Gwarancje dla kolejnych statków miały zostać udzielone bezpośrednio po dostarczeniu poprzednich statków. Tak więc gwarancje dla statków nr 7 i 8 miały zostać udzielone w chwili dostarczenia statków nr 4 i 5 (w 2005 r.).
- (63) Ostatni zestaw środków, który, jak wynika z dostępnych informacji, nie został udzielony przed przystąpieniem do Unii, to środki udzielone Stoczni Szczecińskiej przez miasto Szczecin w formie umorzeń i odroczeń płatności podatku od nieruchomości. Środki te wyniosły łącznie 12 500 000 PLN. Środki te według informacji dostarczonych przez polskie władze⁽¹⁾ nie zostały przyznane stoczni do dnia dzisiejszego.
- (64) Komisja podjęła decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego z powodu przedstawionych poniżej wątpliwości co do zgodności pomocy restrukturyzacyjnej ze wspólnym rynkiem.
- (65) Po pierwsze, Komisja miała wątpliwości co do spełnienia przez Stocznnię Szczecińską kryteriów kwalifikowalności do otrzymania pomocy na restrukturyzację. Wydawało się, że spółka ta została utworzona w celu przejęcia działalności swojej poprzedniczki, która ogłosiła upadłość, nie przejęła jednak jej długów. Komisja uważała więc, że Stocznia Szczecińska była nowym przedsiębiorstwem w rozumieniu znajdujących zastosowanie wytycznych wspólnotowych.
- (66) Po drugie, Komisja miała wątpliwości, czy zakończone i bieżące działania restrukturyzacyjne doprowadzą do długoterminowej rentowności Stoczni Szczecińskiej. Restrukturyzacja podjęta przez stocznnię dotyczyła głównie redukcji długu i poprawy płynności w celu zapewnienia kontynuacji produkcji. Rzeczowe koszty rzeczywistych działań restrukturyzacyjnych obejmowały koszty zakupu środków produkcji od syndyka masy upadłościowej SSPH i SS. Komisja stwierdziła, że nawet na koniec okresu restrukturyzacji planowany poziom produkcji pozostanie stosunkowo niski w porównaniu z konkurencyjnymi stoczniami europejskimi.
- (67) Po trzecie, na podstawie dostępnych informacji Komisja miała wątpliwości, czy zostały przyjęte odpowiednie środki wyrównawcze, gdyż w praktyce w stoczni nie wprowadzono rzeczywistych ograniczeń zdolności produkcyjnych.
- (68) Po czwarte, Komisja miała wątpliwości, czy niektóre z rzekomych kosztów restrukturyzacji, jak np. koszty zakupu aktywów produkcyjnych, powinny zostać uznane za kwalifikowalne jako rzeczywiście związane z restrukturyzacją.
- (69) Wreszcie Komisja miała wątpliwości, czy wkład własny beneficjenta w plan restrukturyzacji, czy to ze środków własnych, czy zewnętrznych źródeł finansowania pozyskanych na warunkach rynkowych, był znaczny. Komisja miała w szczególności wątpliwości, czy wykorzystanie skumulowanego zysku stanowi wkład własny. Ponadto Komisja zauważyła, że 78 % rzekomego wkładu własnego to zaliczki armatorów gwarantowane przez KUKĘ, polską agencję kredytów eksportowych. Biorąc pod uwagę, że Stocznia Szczecińska jest spółką mającą problemy finansowe, Komisja miała wątpliwości, czy stawki opłat pobrane z tytułu gwarancji prawidłowo odzwierciedlały istniejące ryzyko oraz czy wymagane przez KUKĘ zabezpieczenia były wystarczające, a co za tym idzie, czy proponowany wkład własny był wolny od pomocy państwa.

2.3. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

2.3.1. UWAGI ZE STRONY POLSKI

- (70) Po wydaniu przez Komisję decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego polskie władze przekazały swoje uwagi na temat decyzji. Beneficjent pomocy nie przedstawił własnych argumentów, lecz poparł wniosek polskiego rządu.

⁽¹⁾ Pismo z dnia 9 stycznia 2008 r.

- (71) Polskie władze poruszyły kilka zagadnień. Główna kwestia sporna dotyczyła ustalenia, czy pewne środki pomocy zostały wprowadzone w życie przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, tj. przed dniem 1 maja 2004 r., oraz czy nie miały zastosowania po przystąpieniu. Środki takie nie mogą być badane przez Komisję; wyłącznie środki, które nie zostały przyznane przed przystąpieniem, podlegają ocenie Komisji jako pomoc zgłoszona lub pomoc niezgodna z prawem na mocy procedury określonej w art. 88 ust. 2 traktatu WE.
- (72) Polskie władze nie zgodziły się z wnioskami Komisji, że środki wymienione w części B załącznika do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego stanowią nową pomoc. Polskie władze twierdzą, że wszystkie środki zawarte w tej tabeli zostały przyznane przed przystąpieniem Polski do UE i w związku z tym nie planowano przyznania Stoczni Szczecińskiej nowej pomocy, ani takiej pomocy nie przyznano.

Dokapitalizowanie stoczni (część B załącznika do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, środek 61)

- (73) Po pierwsze, polskie władze dowodzą, że Stocznia Szczecińska miała prawnie uzasadnione podstawy, by oczekiwać, że pomoc przewidziana w planie restrukturyzacji z 2003 r. jest zgodna z przepisami o pomocy państwa. Polskie władze odwołują się w szczególności do dwóch dokumentów: „Sytuacja w polskim przemyśle stoczniowym, proponowane kierunki działań i mechanizmy wspierania tego sektora” (dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 16 lipca 2002 r.) oraz „Średniookresowa strategia udzielania gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa do 2010 roku” (dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 10 czerwca 2003 r.). Polskie władze dowodzą, że te i podobne działania władz centralnych, regionalnych i gminnych stanowiły część szeroko zakrojonego programu ratowania przemysłu stoczniowego.
- (74) Po drugie, polskie władze twierdzą, że Komisja, wymagając wydania „prawnie wiążącego aktu”, stosuje kryteria prawa wspólnotowego do zdarzeń i prawa krajowego sprzed przystąpienia. Polska twierdzi, że przed przystąpieniem miało zastosowanie polskie ustawodawstwo dotyczące pomocy państwa oraz że ustawodawstwo to „nie przewidywało formalnej decyzji o przyznaniu pomocy skierowanej do beneficjenta w żadnym z punktów procedury”. Ustawodawstwo polskie wymagało jedynie zatwierdzenia planu restrukturyzacji i środków pomocy w nim określonych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, co rzeczywiście miało miejsce. Polskie władze dowodzą, że „kwestią bezsporną jest, że każdy ze środków zawarty w ostatecznie zatwierdzonym planie restrukturyzacji został uzgodniony pomiędzy SSN i stosownym organem przyznającym pomoc”. Ponadto Polska twierdzi, że przepisy prawa wspólnotowego nie miały zastosowania do zdarzeń mających miejsce przed przystąpieniem Polski do UE oraz że sprawa *Fleuren*⁽¹⁾, do której Komisja odwołuje się w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, różniła się zasadniczo od obecnej sprawy.
- (75) Po trzecie, stwierdzono, że zatwierdzenie planu restrukturyzacji przez radę nadzorczą Stoczni Szczecińskiej należy uważać za przyznanie pomocy. W odpowiedzi na wątpliwości Komisji, czy rada nadzorcza jest podmiotem uprawnionym do podejmowania decyzji, których skutki finansowe są wiążące dla udziałowców, stwierdzono, że rada nadzorcza reprezentuje interesy udziałowców, ponieważ jest przez nich powoływana. Członkowie rady nadzorczej działają według zaleceń udziałowców (ARP i Skarbu Państwa) i skutkiem ich działań były zobowiązania ARP i Skarbu Państwa do udzielenia pomocy.
- (76) Po czwarte, Polska dowodzi, że zatwierdzenie planu restrukturyzacji z 2003 r. przez zespół ARP do spraw przemysłu stoczniowego dodatkowo wzmocniła uzasadnione oczekiwania stoczni, ponieważ wszyscy członkowie tego zespołu są przedstawicielami ARP w radzie nadzorczej. Polska potwierdziła również, rzeczywiste decyzje są podejmowane przez radę nadzorczą i zgromadzenie wspólników ARP.
- (77) Ostatecznie polskie władze twierdzą, że pomoc została przyznana przed przystąpieniem, ponieważ zaangażowanie państwa zostało określone w planie restrukturyzacji z 2003 r. i z tego względu było znane przed przystąpieniem.

Gwarancje (część B załącznika do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, środki 62 i 63)

- (78) Polskie władze przywołują system prolongowania, w ramach którego nowa gwarancja zostaje udzielona, gdy poprzednia gwarancja wygasa, i argumentują, że ten system, a więc i wszystkie objęte nim gwarancje, został zatwierdzony przez radę nadzorczą jako część planu restrukturyzacji z 2003 r. Polskie władze przytaczają kryteria oceny, czy gwarancja ma zastosowanie po przystąpieniu, czy też nie oraz uznają, że kryteria te mają decydujące znaczenie dla ustalenia, czy pomoc została przyznana.
- (79) Polskie władze nie odnoszą się do argumentu Komisji, że w przypadku dwóch kwestionowanych gwarancji ARP nie podjęła takich samych kroków proceduralnych jak w przypadku gwarancji przyznanych wcześniej. Polskie władze nie podważają interpretacji przez Komisję faktu, że umowy na budowę statków zawarte w 2002 r. zawierały klauzulę umożliwiającą kupującemu jednostronne rozwiązanie umowy, jeżeli stocznia nie dostarczy gwarancji wykonania statków w pewnych ramach czasowych.

Umorzenia i odroczenia płatności (część B załącznika do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, środki 64–68)

- (80) Polska dowodzi, że dokładne zobowiązanie finansowe państwa związane z tymi środkami były znane przed przystąpieniem Polski do UE. Polska potwierdza, że organ przyznający pomoc nie mógł wydać ostatecznych decyzji o odroczeniu i umorzeniu *ex ante*.

⁽¹⁾ Orzeczenie Sądu Pierwszej Instancji z dnia 14 stycznia 2004 r. w sprawie T-109/01, *Fleuren Kompost v Komisja*.

Kwalifikowalność

- (81) W odpowiedzi na wątpliwości Komisji, czy stocznia – jako spółka utworzona po ogłoszeniu upadłości poprzedniej spółki zajmującej się działalnością stoczniową w Szczecinie – kwalifikuje się do otrzymania pomocy na restrukturyzację, Polska twierdzi, że beneficjent pomocy istniał przed ogłoszeniem upadłości poprzedniego podmiotu pod inną nazwą (ASS) i był zaangażowany w produkcję statków.

Inne aspekty decyzji

- (82) Polskie władze przedstawiły uwagi dotyczące innych aspektów decyzji Komisji. W szczególności Polska twierdzi, że restrukturyzacja Stoczni Szczecińskiej miała wpływ na wiele obszarów jej działalności i miała na celu zasadniczą poprawę wydajności stoczni. Stocznia przyjęła bardziej spójną strategię, przeprowadziła restrukturyzację zatrudnienia, zwiększyła wydajność, wprowadziła bardziej skuteczny system zarządzania i poprawiła swoją sytuację finansową. Stocznia przewidywała osiągnięcie zysków w 2005 r.
- (83) Polska twierdzi także, że stocznia wprowadziła wystarczające środki wyrównawcze, jako że Stocznia Szczecińska przejęła jedynie część zarówno gruntu, jak i struktur stanowiących uprzednio własność SSPH, które są bezpośrednio związane ze zdolnością stoczni do budowy statków.
- (84) Polskie władze dowodzą, że proponowany wkład własny jest wystarczający. W szczególności przyszłe zyski, które stocznia zamierza przeznaczyć na sfinansowanie części kosztów restrukturyzacji, nie mogą być uznawane za zasoby państwa, a więc stanowią wkład własny. Polskie władze utrzymują, że zaliczki gwarantowane przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (KUKE), z których finansowana jest działalność stoczni, powinny również zostać uznawane za wkład własny. Polska opisuje warunki wydawania gwarancji przez KUKE (stawki opłat z tytułu gwarancji i rodzaje wymaganych zabezpieczeń) oraz podkreśla, że KUKE nie musiało świadczyć armatorom żadnych płatności z tytułu udzielonych gwarancji.
- (85) Polskie władze zauważają, że przyjęcie środków restrukturyzacyjnych polepszyło sytuację finansową stoczni i w rezultacie mogła ona wykazać się rentownością.

2.3.2. UWAGI INNYCH ZAINTERESOWANYCH STRON

- (86) Polski Związek Pracodawców Forum Okrętowe wyjaśnił powody problemów stoczni i wyraził opinię, że stocznia przetrwała jedynie dzięki skutecznej realizacji swojego planu restrukturyzacji i pomocy państwa otrzymanej na restrukturyzację.
- (87) Spółka Towimor S.A., dostawca dźwigów pokładowych, urządzeń kotwicznych i sprzętu cumowniczego dla stoczni, poinformowała, że stocznia odzyskała swoje

zdolności produkcyjne i przetrwała kryzysy w latach 2002–2004 wyłącznie dzięki temu, że ARP przejęło kierownictwo w procesie restrukturyzacji. Spółka ta podkreśliła, że wdrażanie planu restrukturyzacji przebiega pomyślnie, a osiągnięta poprawa ma charakter długoterminowy.

- (88) Spółka Lubmor Sp. z o.o., dostawca wyposażenia wnętrza statków, podkreśliła, jak ważne jest istnienie Stoczni Szczecińskiej dla niej samej i dla innych firm współpracujących ze stocznia.
- (89) Inny dostawca, H. Cegielski, zajmujący się głównie produkcją silników okrętowych, podkreślił, że skuteczna restrukturyzacja Stoczni Szczecińskiej uratowała cały sektor stoczniowy w latach 2002–2004, a systematyczna poprawa wyników finansowych stoczni wskazuje na to, że środki restrukturyzacyjne prowadzą do długofalowej poprawy.
- (90) Spliethoff's Bevrachtingskantoer B.V., klient Stoczni Szczecińskiej, podkreślił szeroką wiedzę i doświadczenie stoczni w różnych segmentach działalności stoczniowej oraz jakość statków, które dla niego zbudowała. Armator ten zwrócił uwagę na fakt, że Stocznia Szczecińska skonstruowała dla niego osiem statków wielozadaniowych o wysokich wymaganiach technicznych i jakościowych. Wyraził on nadzieję, że Komisja zatwierdzi pomoc przyznaną stoczni. Inni klienci stoczni, Peter Dohle Schifffahrts-KG i Odfjell, wyrazili podobne opinie.
- (91) Związek zawodowy Solidarność podkreślił wagę stoczni z punktu widzenia zatrudnienia i sytuacji ekonomicznej całego regionu. Związek wyraził nadzieję, że Komisja bezzwłocznie zakończy postępowanie wyjaśniające i zatwierdzi pomoc otrzymaną przez stocznice.
- (92) Prezydent miasta Szczecina podkreślił, jak ważne jest istnienie stoczni dla regionu i stwierdził, że pomimo pewnych opóźnień, wdrażana restrukturyzacja przyniosła oczekiwane rezultaty, a stocznia w perspektywie długofalowej jest w stanie konkurować na rynku z innymi stoczniami.

- (93) Business Club Szczecin, stowarzyszenie pracodawców na rzecz rozwoju Szczecina i Pomorza Zachodniego wyraziło poparcie dla restrukturyzacji Stoczni Szczecińskiej. Organizacja ta opisała trudności, w obliczu których stał region po ogłoszeniu upadłości SSPH w 2002 r. i stwierdziła, że wsparcie udzielone stoczni przez polskie władze umożliwiło przezwyciężenie kryzysu.

2.4. ROZWÓJ SYTUACJI PO DECYZJI KOMISJI O WSZCZĘCIU FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIĄJĄCEGO

- (94) Poniżej znajduje się streszczenie postępowania wyjaśniającego przeprowadzonego przez Komisję i odnośnych zdarzeń.

- (95) W odpowiedzi na decyzję Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego polskie władze przedstawiły jesienią 2005 r. dwojakie wyjaśnienia: po pierwsze, kwestionując uprawnienia Komisji do działania w zakresie środków określonych w decyzji Komisji jako nowa pomoc, a po drugie dowodząc, że nawet jeżeli środki te stanowią nową pomoc, są one zgodne z zasadami wspólnego rynku jako pomoc restrukturyzacyjna.
- (96) Na poparcie swoich argumentów dotyczących zgodności pomocy ze wspólnym rynkiem Polska przekazała Komisji plan restrukturyzacji z 2003 r. Komisja zapoznała się z planem restrukturyzacji z 2003 r. i zwróciła się o pomoc do konsultanta zewnętrznego. Komisja stwierdziła, że plan restrukturyzacji z 2003 r. nie spełnia żadnego z warunków koniecznych do zatwierdzenia pomocy restrukturyzacyjnej określonych w stosownych wytycznych.
- (97) W grudniu 2005 r. Komisja dowiedziała się ze źródeł publicznych ⁽¹⁾, że utworzono KPS – grupę kapitałową reprezentującą kapitał państwowy, w celu zintegrowania trzech głównych stoczni polskich – w Gdyni, Gdańsku i Szczecinie – w jedną strukturę (zwane dalej „planem konsolidacji”). Główna rola KPS polegała na zapewnianiu finansowania działalności produkcyjnej tych stoczni. Na żadnym etapie postępowania – ani przed, ani po przyjęciu decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego – Polska nie poinformowała Komisji o planie konsolidacji.
- (98) Na wniosek Komisji polskie władze wyjaśniły na początku 2006 r., że wcześniej plan konsolidacji był rzeczywiście przewidziany, ale zrezygnowano z niego oraz że wkrótce zostanie przyjęta nowa strategia restrukturyzacji polskiego sektora stoczniowego. Polska wyjaśniła, że rola KPS polegała na zapewnianiu finansowania działalności operacyjnej polskich stoczni, głównie w formie pożyczek krótkoterminowych.
- (99) Podczas spotkania polskich władz ze służbami Komisji w dniu 22 lutego 2006 r. Komisja poinformowała Polskę, że na podstawie posiadanych informacji nie jest w stanie ocenić, czy plan restrukturyzacji z 2003 r. wystarczy, aby przywrócić stoczni długoterminową rentowność. Komisja podkreśliła, że plan restrukturyzacji z 2003 r. był raczej planem rozruchu, odnoszącym się głównie do środków finansowych niezbędnych do wznowienia działalności po ogłoszeniu upadłości przez SSPH, a nie planem restrukturyzacji gwarantującym przywrócenie długoterminowej rentowności. W szczególności przewidziane inwestycje były niewystarczające wobec złego stanu sprzętu i instalacji w stoczni. Polskie władze oraz stocznia twierdziły, że stocznia odzyskała już rentowność. Niemniej jednak strona polska potwierdziła, że stocznia rzeczywiście wymaga poważnych inwestycji modernizacyjnych o wartości co najmniej 200 000 000 PLN i z tego względu w latach 2008–2009 zostanie sprzedana prywatnemu inwestorowi. Podczas spotkania polskie władze potwierdziły, że Komisji przekazany zostanie nowy plan restrukturyzacji lub zmieniona wersja planu restrukturyzacji z 2003 r.
- (100) Po spotkaniu polskie władze zobowiązały się ⁽²⁾ przekazać Komisji zmieniony plan restrukturyzacji Stoczni Szczecińskiej do dnia 22 maja 2006 r.
- (101) W dniu 26 czerwca 2006 r. Komisja otrzymała pierwszy projekt planu restrukturyzacji zatytułowany „Plan rozwoju Stoczni Szczecińska Nowa Sp. z o.o. na lata 2006–2011” sporządzony z pomocą firmy doradczej Deloitte Advisory.
- (102) Komisja wyraziła poważne obawy co do tego projektu podczas wizyty na miejscu w dniu 13 czerwca 2006 r. oraz na piśmie w dniu 17 lipca 2006 r., wskazując na fakt, że pierwszy projekt planu restrukturyzacji wydawał się nie mieć wystarczająco szerokiego zasięgu, aby zagwarantować przywrócenie długoterminowej rentowności stoczni. Komisja podkreśliła, że restrukturyzacja musi być w znacznej części finansowana z własnych środków wolnych od pomocy państwa, czego nie przewidywał przekazany projekt planu oraz że należy wdrożyć znaczące środki wyrównawcze. Zauważywszy ciągłą zależność od gwarancji zapewnianych przez agencję rządową KUKĘ, Komisja ostrzegła stocznię i polskie władze, że gwarancje te stanowią pomoc państwa. Komisja zaapelowała do Polski o poprawienie planu restrukturyzacji i przekazanie pełnej wersji planu do końca sierpnia 2006 r.
- (103) Pomimo tych ostrzeżeń plan restrukturyzacji z 2006 r., ostatecznie przekazany przez Polskę z dwumiesięcznym opóźnieniem we wrześniu 2006 r., nie różnił się znacznie od pierwszego projektu. Główne zarzuty wobec planu restrukturyzacji z 2006 r. zostały opisane poniżej.
- (104) We wrześniu 2006 r. Polska poinformowała, że w dniu 31 sierpnia 2006 r. walne zgromadzenie Stoczni Szczecińskiej podjęło decyzję o podwyższeniu kapitału stoczni o 95 000 000 PLN i przygotowaniu do dnia 15 października 2006 r. ofert dla potencjalnych inwestorów zainteresowanych nabyciem udziałów z nowej emisji. Do dnia 31 grudnia 2006 r. tylko dwie firmy wyraziły zainteresowanie nabyciem udziałów Stoczni Szczecińskiej: Złomrex – polska firma zajmująca się handlem stalą oraz ISD Polska – spółka zależna ukraińskiej firmy Donbas zajmującej się produkcją stali.

⁽¹⁾ Protokoły z posiedzeń Rady Ministrów z dnia 25 stycznia 2005 r. i 5 października 2005 r. opublikowane na stronie internetowej.

⁽²⁾ Pismo z dnia 13 marca 2006 r.

- (105) Podczas spotkania w dniu 7 grudnia 2006 r. (oraz w piśmie z dnia 29 stycznia 2007 r.), Komisja wyjaśniła polskim władzom, że plan restrukturyzacji z 2006 r. nie spełnia żadnego z warunków zatwierdzenia pomocy na restrukturyzację na mocy stosownych wytycznych. Podczas tego spotkania polskie władze zobowiązały się do sprywatyzowania stoczni w celu zwiększenia szans na przywrócenie rentowności i zapewnienia wystarczającego wkładu własnego w restrukturyzację. Zobowiązanie do sprywatyzowania stoczni do dnia 30 czerwca 2007 r. zostało następnie potwierdzone w piśmie od polskich władz z dnia 5 stycznia 2007 r. W trakcie sporządzania dokumentów prywatyzacyjnych Polska zwróciła się do Komisji z prośbą o wypowiedź na temat niezbędnych środków wyrównawczych dla Stoczni Szczecińskiej, aby w ten sposób zapewnić odpowiednie informacje dla potencjalnych inwestorów.
- (106) W następstwie porozumienia pomiędzy komisarz Neelie Kroes i ministrem Piotrem Woźniakiem z grudnia 2006 r., Komisja zaangażowała się w intensywną debatę z polskimi władzami i Stoczną Szczecińską w celu określenia niezbędnych środków wyrównawczych. Polska przekazała propozycję dotyczącą środków wyrównawczych w Stoczni Szczecińskiej i zobowiązała się zamknąć pochylnię W1 po zrealizowaniu już podpisanych kontraktów na budowę statków, tj. w marcu 2010.
- (107) Komisja poprosiła Stoczną Szczecińską o szereg danych. Ostatecznie służby Komisji poinformowały Polskę w piśmie z dnia 31 lipca 2007 r., że wstępnie uznają zamknięcie pochylni Wulkan 1 za wystarczający środek wyrównawczy pod warunkiem, że obiekt ten zostanie nieodwracalnie unieruchomiony, uniemożliwiając w ten sposób montaż i wodowanie statków, oraz zamknięty z dniem 1 czerwca 2009 r. lub wcześniej, jeżeli budowa statku 587-IV/09, ostatniego statku montowanego na tej pochylni, zakończy się wcześniej. Ponadto w 2009 r. pochylnia Wulkan 1 może być wykorzystywana wyłącznie do montażu statku 587-IV/09. Podstawy tego wniosku Komisji określono poniżej. Polskie władze potwierdziły zamiar wprowadzenia ograniczeń zdolności produkcyjnych określonych w piśmie Komisji.
- (108) W lutym 2007 r. kierownictwo stoczni wysłało do 57 potencjalnych inwestorów oferty zakupu udziału większościowego w Stoczni Szczecińskiej. W tym okresie stocznia prowadziła już od kilku miesięcy negocjacje ze spółką Złomrex, lecz ostatecznie nie podjęto żadnych decyzji.
- (109) Nowe starania prywatyzacyjne rozpoczęły się jesienią 2007 r. Projekt memorandum informacyjnego konsultowano z Komisją w sierpniu i wrześniu 2007 r. We wrześniu doradca KPS i ARP ds. prywatyzacji wysłał zaproszenia do składania ofert do 221 potencjalnych inwestorów.
- (110) Sześciu potencjalnych inwestorów wyraziło zainteresowanie nabyciem udziałów w stoczni i poprosiło o memorandum informacyjne stoczni. Termin składania ofert przez potencjalnych inwestorów był przedłużany kilkakrotnie.
- (111) Stwierdzając opóźnienia w procesie prywatyzacji Komisja ponagliła polskie władze w piśmie z dnia 3 października 2007 r. aby zakończyły proces prywatyzacji bez opóźnień. W piśmie z dnia 23 października 2007 r. Polska poinformowała Komisję, że prywatyzacja nie zostanie zakończona jak początkowo planowano przed końcem 2007 r. W zamian Polska zobowiązała się rozpocząć negocjacje z wybranymi inwestorami od stycznia 2008 r. W piśmie z dnia 30 listopada 2007 r. Komisja ponownie wyraziła swoje obawy co do opóźnień i wyraźnie stwierdziła, że oczekuje, iż nowy właściciel Stoczni Szczecińskiej przekaże pierwszy projekt nowego planu restrukturyzacji do końca lutego 2008 r. To wezwanie było wielokrotnie powtarzane przez Komisję. Komisja wielokrotnie domagała się ścisłego zachowania harmonogramu prywatyzacji.
- (112) Po zakończeniu badania *due diligence*, w dniu 20 grudnia 2007 r. spółka Amber – jedyny inwestor zainteresowany nabyciem Stoczni Szczecińskiej – złożyła warunkową wiążącą ofertę, która została poddana ocenie przez doradcę KPS i ARP ds. prywatyzacji.
- (113) Z dniem 20 marca 2008 r. spółce Amber przyznano wyłączność na negocjacje, która była następnie kilkakrotnie przedłużana i ostatecznie wygasła dnia 12 maja 2008 r.
- (114) W dniu 29 lutego 2008 r. Polska przekazała Komisji pierwszy projekt planu restrukturyzacji Stoczni Szczecińskiej przygotowany przez Amber⁽¹⁾. Spółka Amber przedstawiła zaktualizowane prognozy finansowe w wiadomości elektronicznej z dnia 9 kwietnia 2008 r. Komisja przekazała ustne uwagi do tego projektu na spotkaniu służb Komisji, polskich władz, stoczni i spółki Amber, które odbyło się w Warszawie w dniu 10 kwietnia 2008 r. oraz pisemne uwagi w piśmie z dnia 21 kwietnia 2008 r.
- (115) Podczas spotkania z polskimi władzami w dniu 12 maja 2008 r. spółka Amber ogłosiła, że wycofuje się z procesu prywatyzacji Stoczni Szczecińskiej. Polska poinformowała Komisję o tej zmianie w tym samym dniu. W swoim wyjaśnieniu dla Skarbu Państwa spółka Amber jako główny powód rezygnacji podała fakt, że po dogłębnym badaniu *due diligence* dotyczącym sytuacji stoczni, stwierdziła, że stocznia nie będzie przynosić zysków nawet po wdrożeniu środków restrukturyzacyjnych, w tym przeprowadzeniu znacznych inwestycji. Ponieważ spółka Amber była jedynym oferentem, jej wycofanie się oznaczało, że prace prywatyzacji rozpoczęty w 2007 r. zakończył się.

⁽¹⁾ „Pierwsza wersja planu restrukturyzacji Stoczni Szczecińskiej wraz z biznesplanem dla Stoczni Szczecińskiej na lata 2008–2012 z uwzględnieniem informacji uzyskanych w ramach procesu *due diligence* przeprowadzonego w stoczni” oraz „Dodatkowe wyjaśnienia, zarys programu restrukturyzacji oraz zadeklarowane zobowiązania dotyczące zakupu Stoczni Szczecińskiej przekazane przez spółkę Amber” z dnia 29 lutego 2008 r.

- (116) W dniu 26 maja 2008 r. Polska poinformowała Komisję, że proces prywatyzacji został ponownie rozpoczęty. W kolejnych raportach dziennych Polska informowała Komisję o działaniach podejmowanych przez władze polskie w celu znalezienia kupca dla Stoczni Szczecin. Polska przekazała Komisji kilka pism, w których potencjalni inwestorzy wyrażają chęć bycia informowanymi o kontynuowanym procesie prywatyzacji i otrzymania memorandum informacyjnego, kiedy będzie gotowe.
- (117) Na spotkaniu w dniu 13 czerwca 2008 r. władze polskie poinformowały Komisję o zamiarze przekazania Komisji do dnia 26 czerwca 2008 r. planów restrukturyzacyjnych dla stoczni przygotowanych przez kilka przedsiębiorstw. Komisja następnie spotkała, na prośbę i w obecności władz polskich, dwóch potencjalnych inwestorów, którzy wyrazili zainteresowanie kupnem Stoczni Szczecińskiej, z norweską spółką Ulstein i polską spółką Mostostal Chojnice. Na tych spotkaniach obie spółki zaprezentowały Komisji swoje strategie restrukturyzacyjne.
- (118) Polska następnie przekazała Komisji projekt planu restrukturyzacyjnego przygotowany przez Mostostal Chojnice, datowany na czerwiec 2008 r. i zatytułowany Projekt programu restrukturyzacji Stoczni Szczecińskiej Nowa na lata 2008–2018 w trakcie opracowywania (zwany dalej Planem restrukturyzacyjnym z czerwca 2008 r.). W dniu 7 lipca Polska poinformowała Komisję, że Mostostal Chojnice i Ulstein podpisały list intencyjny dotyczący możliwej współpracy, w przypadku gdyby Mostostal został właścicielem Stoczni Szczecińskiej. W związku z tym listem intencyjnym Polska przekazała Komisji uaktualniony plan restrukturyzacji przygotowany przez Mostostal.
- (119) Pismem z dnia 14 lipca 2008 r. Polska poinformowała Komisję, że proces prywatyzacji Stoczni Szczecińskiej będzie kontynuowany i poprosiła o dodatkowy czas dla potencjalnych inwestorów do sfinalizowania planu restrukturyzacji. Polska zobowiązała się do przedstawienia Komisji kompletnego planu restrukturyzacji dla Stoczni Szczecińskiej najpóźniej do dnia 12 września 2008 r.
- (120) Komisja wyraziła zgodę na zaproponowany termin przekazania kompletnego planu restrukturyzacyjnego.
- (121) W dniu 12 września 2008 r. Polska przekazała końcowy plan restrukturyzacji dla stoczni zatytułowany Program restrukturyzacji dla Stoczni Szczecińskiej Nowa na 2008–2012 (dalej zwanym planem restrukturyzacyjnym z dnia 12 września 2008 r.).
- (122) W dniu 22 września 2008 r. Ulstein poinformował Komisję o wycofaniu się z procesu prywatyzacji. W tej sytuacji Komisja uznaje, że plan z września 2008 r. powstały w wyniku współpracy między spółką Ulstein i Mostostalem jest nieważny. Pomimo tego plan ten zostanie opisany i oceniony poniżej, w szczególności z uwagi na to, że Mostostal zapowiedział w piśmie z dnia 22 września 2008 r., że zamierza zrealizować plan samodzielnie.
- (123) Na spotkaniu w dniu 30 września 2008 r. Mostostal poinformował Komisję, że nadal zamierza współpracować z Ulsteinem w procesie restrukturyzacji Stoczni Szczecińskiej. Mostostal przedstawił projekt umowy z Ulsteinem – niepodpisany ani nawet nieparaflowany – na podstawie którego obie spółki miałyby ustanowić relację typu preferowany dostawca – klient. Ulstein miałby zlecać Stoczni Szczecińskiej na warunkach rynkowych produkcję kadłubów, a później kompletnych statków typu offshore dla grupy Ulstein. Również na warunkach rynkowych Ulstein miałby dzielić się z Mostostalem swoim *know-how* i doświadczeniem w zakresie działalności stoczniowej. Ten nowy projekt umowy współpracy nie przewiduje zaangażowania finansowego spółki Ulstein w realizację planu restrukturyzacji z 12 września 2008 r.

2.5. PLAN RESTRUKTURYZACJI Z WRZEŚNIA 2006 R.

- (124) Zmieniony plan restrukturyzacji dotyczy lat 2006–2011. Został sporządzony we współpracy z firmą doradcą Deloitte i ma na celu zakończenie procesu restrukturyzacji trwającego od 2002 r. na podstawie planu przedstawionego Komisji w październiku 2005 r., który został uznany za niewystarczający dla zagwarantowania przywrócenia rentowności przedsiębiorstwa. Zgodnie ze zmienionym planem restrukturyzacji stoczni powinna odzyskać długoterminową rentowność w 2009 r.

Zmiana strategii

- (125) Jednym z głównych filarów nowego planu restrukturyzacji jest przedstawienie Stoczni Szczecińskiej na produkcję statków o dużym zaawansowaniu technologicznym. Ta reorientacja opiera się na następujących przesłankach: większa wartość dodana, rosnąca konkurencja cenowa w segmentach o niższym zaawansowaniu technologicznym, niezdolność techniczna Stoczni Szczecińskiej do produkcji wielkich kontenerowców, na które obecnie rośnie popyt, oraz wiedza i doświadczenie Stoczni Szczecińskiej, w szczególności w odniesieniu do wysoko wyspecjalizowanych chemikaliowców ze stali nierdzewnej duplexowej.
- (126) Chociaż obecny portfel zamówień (dostawy w latach 2008–2009) składa się głównie z kontenerowców (70 %), stocznia już teraz produkuje zaawansowane technologicznie chemikaliowce i statki *con-ro* (30 %). Plan zakłada, że do 2010 r. stocznia poszerzy swoją ofertę produktów w trzech segmentach rynku, tj. chemikaliowce, statki *ro-ro* (w tym statki *con-ro* i *ro-pax*) oraz zaawansowane technologicznie statki wielozadaniowe.

Restrukturyzacja przemysłowa i operacyjna

- (127) Wdrożeniu nowej strategii mają towarzyszyć kampanie marketingowo-sprzedażowe oraz zmiany organizacyjne i technologiczne w stoczni. Całkowite koszty planowanych inwestycji i inicjatyw szacuje się na 203 900 000 PLN. Inwestycje i inicjatywy powinny zostać wprowadzone w latach 2006–2009.

- (128) W celu rozwiązania problemu wysokiej absencji i odpływu wykwalifikowanych pracowników w planie ujęty został wzrost płac. W rezultacie przewiduje się, że średnia pensja w 2011 r. będzie o 28 % wyższa od średniej pensji w 2006 r.
- (129) Plan przewiduje dalszą redukcję zatrudnienia do 4 298 pracowników do 2011 r., co stanowi redukcję o około 20 % w porównaniu do sytuacji w 2006 r. (5 322) oraz całkowitą redukcję o 53 % w porównaniu do sytuacji w 2001 r. (8 071). Niemniej jednak z planu nie wynika jasno, czy ta redukcja związana jest z kompresją etatów, czy przenoszeniem pracowników do spółek zależnych.
- (130) Inne środki przewidziane w celu zwiększenia motywacji pracowników wykwalifikowanych są określone bardzo ogólnie: sformułowanie nowej polityki personalnej, określone optymalnego poziomu zatrudnienia, dokonanie przeglądu istniejącego obecnie systemu ocen oraz opracowanie planu motywacyjnego. Podobne projekty planowane są w odniesieniu do kadry kierowniczej średniego szczebla.
- (131) Plan zawiera środki dotyczące optymalizacji polityki finansowej, takie jak plan wprowadzenia w umowach zapisów zmniejszających ryzyko fluktuacji cen materiałów i kursu wymiany walut (naturalne zabezpieczenie) oraz plan negocjacji z bankami w celu uzyskania możliwości zawierania transakcji terminowych na dłuższe okresy. Nie ma dowodów na to, że negocjacje w sprawie umów na transakcje terminowe z bankami prywatnymi przebiegły pomyślnie.

Wartości docelowe na zakończenie procesu restrukturyzacji i prognozy finansowe

- (132) Przewiduje się, że na koniec okresu restrukturyzacji w 2011 r. produkcja stoczni osiągnie 211 682 CGT w porównaniu do 213 044 CGT w 2005 r.
- (133) Redukcja zatrudnienia spowoduje wzrost wydajności z 34 CGT na jednego zatrudnionego w 2003 r. do 49,3 CGT na jednego zatrudnionego w 2011 r. Jeżeli chodzi o wskaźnik roboczogodziny/CGT, wydajność w 2003 r. wynosiła 47. Docelowa wydajność przewidywana na 2011 r. wynosi 34 roboczogodziny na CGT.
- (134) Plan przewiduje, że stopa zwrotu z zainwestowanego kapitału (ROCE), bez uwzględnienia kosztów wzrostu płac, wyniesie w latach 2007–2011 średnio 19 % rocznie, co rzekomo stanowi poziom zwrotu kapitału oczekiwany w przypadku prywatnego inwestora. Wartość przewidywana przy uwzględnieniu wzrostu płac wynosi 1,45 % rocznie.
- (135) Plan zawiera również analizę wrażliwości na zmiany założeń dotyczących kursów walutowych, kosztów pracy i cen stali. Plan zawiera analizę następujących czynników: wzrost wartości PLN o 5 % i 10 % w okresie restrukturyzacji w latach 2006–2011 (przy założeniu

kursu bazowego 3,26 PLN/USD), wzrost płac o 7,5 % rocznie (przy założeniu bazowego wzrostu o 5 % rocznie) oraz wzrost cen stali o 20 %.

Finansowanie bieżącej działalności operacyjnej

- (136) Plan zakłada, że obecnie istniejący model finansowania działalności operacyjnej z zaliczek pochodzących od armatorów, gwarantowanych przez KUKĘ oraz z gwarancji Skarbu Państwa i pożyczek państwowych zostanie zastąpiony przez zaliczki od armatorów, gwarantowane przez KUKĘ i pożyczki komercyjne.
- (137) W planie jest mowa o finansowaniu w formie dodatkowych poręczeń Skarbu Państwa dla kredytów w kwocie 35 000 000 USD w latach 2006–2007 oraz 25 000 000 USD w latach 2008–2009. Plan przewiduje również zastąpienie gwarancji KUKĘ gwarancjami pozyskanymi na rynku i uzyskanie kredytów komercyjnych. Plan restrukturyzacji z 2006 r. zawierał informacje o tylko jednej zawartej umowie gwarancyjnej. Plan przewidywał dalsze wykorzystywanie gwarancji KUKĘ przy średnim rocznym limicie w wysokości 200 000 000 USD.

Koszty restrukturyzacji

- (138) Plan zakłada, że koszty restrukturyzacji wyniosą 374 700 000 PLN, a koszty działalności operacyjnej w okresie restrukturyzacji 11 120 000 000 PLN. Obie te wartości podane są na lata 2002–2009. Koszty planowanych inicjatyw i inwestycji szacowane są na poziomie 203 900 000 PLN. Oświadczono, że restrukturyzacja finansowa została zakończona, z wyjątkiem umorzenia kwoty 20 700 000 PLN.

Wkład własny, inne źródła finansowania

- (139) Restrukturyzacja ma być finansowana z funduszy zewnętrznych w kwocie 190 000 000 PLN, z czego 95 000 000 PLN będzie pochodzić z podwyższenia kapitału zakładowego stoczni przeprowadzonego w drodze emisji nowych udziałów, które zostaną objęte przez prywatnego inwestora. Uchwała w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego została przyjęta przez nadzwyczajne zgromadzenie wspólników. Na wrzesień 2006 r. subskrypcja nowych udziałów o wartości 95 000 000 PLN, oznaczałaby objęcie 21 % udziałów Stoczni Szczecińskiej, pozostała część nadal podlegałaby kontroli państwa.
- (140) Pozostałe 95 000 000 PLN miało pochodzić z długoterminowego kredytu inwestycyjnego, również z prywatnego źródła. Prognoza finansowa na lata 2006–2009 przewidywała przeprowadzenie podwyższenia kapitału zakładowego i zaciągnięcie długoterminowego kredytu inwestycyjnego.
- (141) Ponadto plan zakłada jako wkład własny 165 900 000 PLN z kredytów kupieckich, które nie zostały dokładnie określone.

- (142) W planie stwierdzono, że dodatkowe wpłaty na kwotę 628 700 000 PLN, dokonane przez armatorów po renowacji umów, należy uznać za wkład własny.
- (143) Plan zakłada również finansowanie bieżącej działalności operacyjnej z kredytów komercyjnych i zaliczek pochodzących od armatorów niegwarantowanych przez KUKĘ, których całkowita wartość dla całego okresu restrukturyzacji w latach 2002–2009 powinna wynieść 3 200 000 000 PLN.
- (144) Plan zakłada ponadto, że część przyszłego przepływu środków pieniężnych w wysokości 399 000 000 PLN zostanie przeznaczona na inwestycje (14 500 000 PLN), a część na działalność operacyjną. Jednakże w planie zaznaczono wyraźnie, że nie stanowi to funduszy własnych w rozumieniu obowiązujących wytycznych.

Środki wyrównawcze

- (145) Zgodnie z planem restrukturyzacji środki wyrównawcze zostały wdrożone przez Stocznnię Szczecińską w formie redukcji zdolności produkcyjnych wynikających z tego, że nie przejęła ona znacznej części aktywów i pracowników SSPH po ogłoszeniu przez nią upadłości. W 2001 r., czyli przed ogłoszeniem upadłości, rzekome maksymalne roczne zdolności produkcyjne SSPH wynosiły 345 600 CGT, a w latach 1995–1999 wynosiły one 322 000 CGT (średnia roczna produkcja w tym okresie wynosiła 244 000 CGT). Plan restrukturyzacji zawiera stwierdzenie, że obecne zdolności produkcyjne Stoczni Szczecińskiej wynoszą 255 720 CGT. W związku z tym według planu redukcja zdolności produkcyjnej wynosi niemal 100 000 CGT.

2.6. PLAN RESTRUKTURYZACJI Z CZERWCA 2008 R.

- (146) Mostostal jest spółką powstałą w Polsce, w 100% będącą własnością grupy KEM. Spółka produkuje konstrukcje stalowe różnego typu (mosty, dźwigi, budynki itd.). Wcześniej będąca własnością Skarbu Państwa, spółka została sprywatyzowana w 1992 r., a od 2003 r. należy do przedsiębiorstwa rodzinnego – grupy przemysłowej KEM. KEM zajmuje się przetwarzaniem i handlem złomem oraz sprzedażą hurtową produktów metalurgicznych, takich jak te produkowane przez Mostostal. Obróty grupy KEM w 2007 r. wyniosły 700 milionów PLN (207 milionów EUR), z czego 100 milionów PLN (30 milionów EUR) zostało wypracowane przez Mostostal.
- (147) Podstawową strategią biznesową jest dywersyfikacja działalności stoczni w kierunku produkcji konstrukcji stalowych oraz produkcji stoczniowej. To powinni zmniejszyć uzależnienie stoczni od wahań na rynku stoczniowym. Restrukturyzacji produkcji powinna odbyć się w dwóch etapach. W pierwszym etapie do początku 2009 r. stocznia zakończy realizację obecnego portfela statków i rozpocznie działalność w zakresie konstrukcji stalowych. W drugim etapie działalność w zakresie produkcji konstrukcji stalowych będzie się poszerzać, aż do osiągnięcia docelowego poziomu wykorzystywania 50 % mocy produkcyjnych stoczni, podczas gdy pozostałe 50 % mocy będzie wykorzystywane na produkcję stoczniową.

- (148) Jeśli chodzi o działalność w zakresie produkcji stoczniowej, Mostostal opiera swój plan na partnerstwie z norweską stocznia Ulstein. Oba przedsiębiorstwa podpisały w dniu 7 lipca list intencyjny, w którym postanowiły negocjować na temat ewentualnej umowy współpracy. Współpraca powinna zasadniczo polegać na wykorzystywaniu przez Ulstein części mocy produkcyjnych Stoczni Szczecińskiej
- (149) Jeśli chodzi o produkcję konstrukcji stalowych, Mostostal zamierza wykorzystywać majątek produkcyjny Stoczni Szczecińskiej, aby poszerzyć swoją produkcję, a także planuje wykorzystać uzyskany dostęp do transportu drogą morską. Plan bazuje na optymistycznych założeniach, jeśli chodzi o rozwój polskiego rynku konstrukcji stalowych, w szczególności spodziewane szeroko zakrojone inwestycje w infrastrukturę w Polsce. Jeśli chodzi o działalność stoczniową, plan zakłada budowę statków typu ro-pax oraz statków wielozadaniowych, bazując na założeniu, iż w tych segmentach ceny „mają tendencję wzrostową niezależnie od ewolucji rynków stoczniowych”.
- (150) Plan przewiduje restrukturyzację aktywów polegającą na wydzieleniu około 30% obecnej powierzchni produkcyjnej na działania inne niż działalność podstawowa, w tym celem wynajmu podmiotom trzecim. Jedną pochylnia, Wulkan 1, ma być wyłączona z produkcji stoczniowej i ma być wykorzystywana do budowy konstrukcji stalowych przeznaczonych na cele inne niż do budowy statków. To wyłączenie pochylni prezentowane jest w planie jako środek wyrównawczy.
- (151) Plan przewiduje inwestycje w wysokości 264 miliony PLN do realizacji w latach 2008–2012 oraz dodatkowe inwestycje o wartości 90 milionów PLN w latach 2013–2018. Plan prezentuje listę inwestycji oraz szacowane oszczędności w zakresie roboczogodzin oraz kosztów operacyjnych. Jednakże plan również wskazuje, że w dniu 12 czerwca 2008 r. stocznia podpisała z niezależnym doradcą umowę na przygotowanie koncepcji modernizacji stoczni, w tym identyfikację niezbędnych inwestycji.
- (152) Jeśli chodzi o zatrudnienie, plan przewiduje wzrost o około 14 % do poziomu 5 010 pracowników w 2012 r.
- (153) Plan zakłada, że produkcja stoczniowa będzie finansowana z zaliczek armatorskich w wysokości 80–90% ceny sprzedaży.
- (154) Zgodnie z planem powodzenie restrukturyzacji jest uzależnione od uzyskania przez stocznnię dodatkowej pomocy państwa. Plan przewiduje kilka dokapitalizowań oraz konwersje pożyczek na akcje, które mają być udzielone przez Skarb Państwa lub zależne podmioty publiczne, w sumie w kwocie 588 milionów PLN. Kwota ta uwzględnia dokapitalizowanie przez ARP w wysokości 145 milionów, o którym zadecydowano w czerwcu 2008 r. Ponadto plan przewiduje uzyskanie pożyczki ARP w wysokości 32 milionów USD (68 milionów PLN). Wreszcie, plan zakłada uzyskiwanie dalszych gwarancji zaliczek armatorskich od KUKĘ o wartości nominalnej 431 milionów PLN.

(155) Inwestor deklaruje chęć dokapitalizowania stoczni kwotą 149,5 miliona PLN celem sfinansowania części programu inwestycji na lata 2008–2012. Pozostała część programu inwestycji w tym okresie powinna zostać sfinansowana z przepływów pieniężnych stoczni.

(156) Wreszcie, plan prezentuje projekcje finansowe na okres restrukturyzacji 2008–2012, wykazujące powrót do rentowności od 2010 r. Plan wylicza w sposób ogólny i bez uzasadnienia założenia, na bazie których przygotowane zostały projekcje finansowe, ale na zawiera modelu finansowego użytego w celu dokonania szacunków. Rentowność kapitałów własnych, jaka ma być uzyskana w 2012 r. wynosi, zgodnie z planem około 26%, jednak plan zauważa, że ten wydawałoby się wysoki poziom wynika z faktu niskiego kapitału własnego spowodowanego nierozliczoną stratą z lat ubiegłych. Bardziej realistyczny obraz powstaje, jeśli nie uwzględnić straty z lat ubiegłych, wówczas rentowność kapitałów własnych powinna osiągnąć poziom 7,6% w 2011 r. i 9,8% w 2012 r., co jak wskazano w planie, jest poziomem rentowności na granicy opłacalności inwestowania.

(157) Projekcje bilansu wskazują, że wartość aktywów trwałych powinna wzrosnąć z około 100 milionów PLN w 2008 r. do około 200 milionów PLN w 2012 r.

2.7. PLAN RESTRUKTURYZACJI Z 12 WRZEŚNIA 2008 R.

(158) Plan restrukturyzacji z dnia 12 września 2008 r. bazuje na podobnych założeniach co plan z czerwca 2008 r. Najważniejszym pomysłem strategicznym pozostaje dywersyfikacja działalności, a sukces restrukturyzacji ma być zapewniony dzięki współpracy Mostostalu i Ulstein, łączących doświadczenie w sektorze produkcji stali oraz w produkcji stoczniowej. W porównaniu z wersją z czerwca poprawiony plan restrukturyzacji jest bardziej rozbudowany, jeśli chodzi o opis niektórych działań restrukturyzacyjnych i praktycznej realizacji zakładanej dywersyfikacji działalności, co zostało odzwierciedlone w planowanej restrukturyzacji organizacyjnej i korporacyjnej (zob. tabela 2 poniżej).

(159) Plan zakłada, że obecna stocznia, przemianowana na SSN Nowa, zakończy produkcję nieopłacalnych statków, zgodnie z zawartymi kontraktami, po czym zostanie zlikwidowana. Majątek stoczni zostanie sprzedany trzem nowym spółkom: SSN Mostostal (w całości kontrolowanej przez Mostostal), SSN Ulstein (w całości kontrolowanej przez Ulstein) i SSN Wspólna (należącej do Mostostalu i Ulstein, gdzie każdy z nich ma mieć po 50% udziałów). Ponadto obecne biuro projektowe stanie się oddzielną spółką zwaną SSN Biuro projektowe. Plan przewiduje, że w 2010 Mostostal założy kolejną spółkę, SSN Odra, która będzie kontynuować obecną działalność stoczniową Stoczni Szczecińskiej i będzie produkować statki ro-pax, ro-ro i con-ro oraz chemikaliowiec.

Tabela 2

Restrukturyzacja korporacyjna Stoczni Szczecińskiej przewidziana w planie restrukturyzacyjnym z 12 września 2008 r.

	Właściciel	Działalność	Dokapitalizowania (w milionach PLN)	Obrót (w milionach PLN)	Zatrudnienie	Program inwestycyjny (w milionach PLN)
SSN Nowa	100 % Mostostal	Budowa statków – realizacja obecnych kontraktów	434 (pomoc państwa)	W 2009: 680 W 2010: 1 000 Później: 0	4 011 w 2009, docelowo – 0	Brak
SSN Mostostal	100 % Mostostal	Konstrukcje stalowe	80	148 (10 %)	297 w 2009, docelowo – 352	59
SSN Ulstein	100 % Ulstein	Budowa statków – statki typu offshore	67,3	155 (11 %)	150	10
SSN Wspólna	50 % Mostostal, 50 % Ulstein	Prefabrykacja stali	95	370–400 (28 %)	1 062 w 2009, docelowo – 663	34,5
SSN Biuro projektowe	50 % Mostostal, 50 % Ulstein	Projektowanie	0,2	9 (0,6 %)	150	0,5
SSN Odra	100 % Mostostal	Budowa statków – ro-pax, ro-ro, chemikaliowce	0,2	600–700 (49 %)	835 w 2010, docelowo – 500	Brak
Suma			434 przez państwo i 242,7 przez inwestorów	1 412	1 815	104

- (160) Plan zakłada, że SSN Nowa i SSN Odra, spółki, które mają kontynuować obecną działalność stoczniową, nie będą posiadały aktywów trwałych i będą zlecały prefabrykację stali spółce SSN Wspólna oraz będą korzystały z mocy produkcyjnych SSN Mostostal lub SSN Ulstein w celu montażu i wyposażenia statków. Plan nie opisuje, jak w praktyce ma być zarządzany podział mocy produkcyjnych ani na jakich warunkach moce produkcyjne mają być udostępniane spółkom SSN Nowa, a następnie SSN Odra.

Strategia rynkowa

- (161) Dwie spółki, SSN Ulstein i SSN Mostostal, miałyby wejść na rynki, na których Stocznia Szczecińska nie ma żadnego doświadczenia; tym niemniej plan nie przedstawia analizy tych rynków.
- (162) Plan wyjaśnia, że Ulstein obecnie zleca produkcję kadłubów podwykonawcom, ale zamierza kontrolować także początkowe etapy produkcji, tak więc poprzez kupno mocy produkcyjnych Stoczni Szczecińskiej Ulstein osiągnąłby integrację pionową w procesie produkcyjnym. SSN Ulstein zakłada rozsądną ścieżkę wzrostu i planuje na początku budować kadłuby, a następnie połowicznie i w pełni wyposażone statki typu offshore. Plan nie podaje szczegółów na temat planowanej ilości produkcji, zakładanych cen kadłubów/statków, kosztów, zyskowności itd.
- (163) Powody, którymi kieruje się Mostostal, inwestując w Stocznnię Szczecińską, pozostają takie same jak w przypadku planu restrukturyzacyjnego z czerwca 2008 r. Celem inwestora jest rozwinięcie mocy produkcyjnych w produkcji konstrukcji stalowych i uzyskanie bezpośredniego dostępu do transportu wodnego, co zmniejszy koszty przewozu, umożliwiając transport większych w pełni złożonych konstrukcji. Planowana ilość produkcji, ceny, koszty, marże itd. nie zostały podane.
- (164) Plan nie przewiduje restrukturyzacji spółki SSN Nowa, zakładając, że po realizacji nierentownych kontraktów z obecnego portfela zamówień spółka zostanie zlikwidowana. Plan zawiera analizę rynkową sektora stoczniowego, która jednak w dużej mierze odnosi się do sektorów, na których stocznia nie zamierza operować w przyszłości.
- (165) Plan nie zawiera biznesplanu dla SSN Odra. Jeśli chodzi o strategię tej spółki, plan przewiduje, że SSN Odra uzyska zyskowne kontrakty od państwowej spółki (Polska Żegluga Morska) na produkcję statków pasażerskich typu ro-pax. Ponadto SSN Odra mogłaby podjąć się produkcji tych statków w wersji przeznaczonej dla celów wojskowych, lecz nie przedstawiono w tej materii żadnych dodatkowych informacji.
- (166) Wreszcie, zakłada się, iż SSN Wspólna ma przede wszystkim świadczyć usługi na rzecz pozostałych spółek. Plan zakłada, że moce produkcyjne SSN Wspólna

w zakresie przetwarzania stali będą wynosiły 74 tysiące ton stali. Zapotrzebowanie SSN Ulstein ma wynosić 15–20 tysięcy ton, a SSN Mostostal – 12–15 tysięcy ton stali. Plan przewiduje, że około 30 tysięcy ton stali zostanie przeznaczonych na działalność stoczniową inną niż działalność SSN Ulstein. Ponadto plan sugeruje, że pozostałe moce produkcyjne SSN Wspólna (9–17 tysięcy ton stali, tj. 12–23% mocy) mają być wykorzystywane w ramach podwykonawstwa dla podmiotów trzecich, jednak plan nie opisuje rynków docelowych, zapotrzebowania i możliwego uzyskania rentowności w zakresie tej działalności.

- (167) Poza restrukturyzacją organizacyjną plan przewiduje restrukturyzację majątkową, restrukturyzację finansową oraz znaczną redukcję zatrudnienia.
- (168) Plan przewiduje inwestycje w SSN Ulstein, SSN Mostostal i SSN Wspólna wynoszące w sumie 104 miliony PLN. Ponadto SSN Nowa ma ponieść koszt przeniesienia niektórych aktywów produkcyjnych w wysokości [...] ⁽¹⁾ milionów PLN, w celu uwolnienia gruntów, których sprzedaż ma wygenerować środki potrzebne na restrukturyzację.
- (169) Jeśli chodzi o planowane wyłączenie z użycia jednej z pochylni, plan z 12 września (podobnie jak plan czerwcowy) stanowi, iż pochylnia W1 nie będzie używana do działalności stoczniowej, ale dla celów produkcji konstrukcji stalowych przez SSN Mostostal.
- (170) Plan przewiduje zmniejszenie zatrudnienia o prawie 60%, do liczby 1 815 pracowników.
- (171) Projekcje finansowe przewidują, że SSN Ulstein rozpocznie działalność w 2009 r. i zacznie przynosić zyski w 2010 r. SSN Mostostal i SSN Wspólna mają zacząć działalność w 2009 r. i zacząć przynosić zyski od początku działalności. SSN Odra rozpocznie działalność stoczniową w 2010 r. i zgodnie z projekcjami finansowymi od razu powinna zacząć przynosić zyski.
- (172) Szacowana rentowność sprzedaży w przypadku SSN Ulstein wynosi 6% i uznawana jest wedle planu za wystarczającą. Dla SSN Odra rentowność sprzedaży w pierwszym roku produkcji wynosi 11% (wynika to z zakładanej realizacji dwóch bardzo zyskownych kontraktów w ciągu jednego roku), a w następnych latach spada do 7–8%. SSN Mostostal zakłada rentowność sprzedaży w wysokości 6–9% w latach 2009–2011 i 11% w 2012 r. Rentowności sprzedaży SSN Wspólna i SSN Biuro projektowe będą marginalne: 0,4% przez cały okres w przypadku SSN Wspólna i 1,6% w przypadku SSN Biuro projektowe. Według planu tak niskie rentowności sprzedaży w tych dwóch spółkach wynikają z niskich marż i są uzasadnione, ponieważ są to spółki usługowe pracujące dla spółek wytwarzających produkty finalne, w dużej mierze przy użyciu materiałów powierzonych.

⁽¹⁾ Niektóre części niniejszego tekstu zostały ukryte, by nie ujawniać informacji poufnych; części te zostały oznakowane za pomocą wielokropków w nawiasach kwadratowych.

- (173) SSN Nowa ma dokończyć realizację nierentownych kontraktów z obecnego portfela zamówień stoczni, co oznacza, że na przestrzeni całego okresu, aż do likwidacji, spółka będzie przynosiła straty. Z tego powodu wdrożenie planu uzależnione jest od przyznania dodatkowej pomocy państwa w wysokości 430 milionów PLN na pokrycie przyszłych strat SSN Nowa. W porównaniu z planem czerwcowym, który zakładał dokapitalizowanie w wysokości 588 milionów PLN oraz udzielenie pożyczki w wysokości 68 milionów PLN, wymagana wysokość pomocy publicznej wydaje się być niższa. Komisja zaznacza jednak, że tymczasem w sierpniu 2008 r. organy publiczne (ARP i KPS) przeprowadziły transakcję zamiany długów na udziały kapitałowe na kwotę 130 milionów PLN.

2.8. ŚRODKI WYRÓWNAWCZE

- (174) W następstwie porozumienia pomiędzy polskimi władzami a służbami Komisji, zawartego w grudniu 2006 r. Komisja rozpoczęła intensywne rozmowy z władzami polskimi oraz Stoczną Szczecińską w celu określenia niezbędnych środków wyrównawczych.
- (175) We współpracy ze swoim zewnętrznym konsultantem i stoczną Komisja określiła przedstawioną poniżej metodologię oceny zmniejszenia zdolności produkcyjnych zaproponowanych przez Polskę jako środek wyrównawczy.
- (176) W celu zapewnienia istotnych środków wyrównawczych zmniejszenie zdolności produkcyjnych musi być wystarczające, aby zagwarantować, że w przyszłości zdolności produkcyjne stoczni będą niższe niż obecnie.
- (177) Na wstępie Komisja oceniła obecne możliwości techniczne stoczni, przy założeniu, że montaż statków na pochylni okrętowej stanowi jedno z wąskich gardeł stocznioowego procesu produkcyjnego, z którym nie da się łatwo uporać za pomocą outsourcingu. Zgodnie z metodologią stosowaną przez Komisję, wobec której polskie władze i stocznia nie wyrażają sprzeciwu, zdolności produkcyjne są obliczane w oparciu o czas montażu na pochylni oraz z wykorzystaniem typowego zestawu statków (jako że statki różnią się od siebie wartością CTG, lecz czas ich montażu może pozostawać taki sam).
- (178) Obecna zdolność produkcyjna uwzględnia rzeczywisty czas potrzebny do montażu (danego rodzaju) statku na pochylni. Czas ten powinien odzwierciedlać wszystkie obecne braki w procesie produkcyjnym, np. niską wydajność, wąskie gardła, zużyte aktywa, niewydajny proces produkcji oraz problemy z siłą roboczą. Jedynym czynnikiem, który może wywierać wpływ na czas montażu, są obecne ograniczenia finansowe stoczni wynikające z jej złej sytuacji finansowej. Nieregularny dostęp lub brak dostępu do kapitału obrotowego może znacznie

zaburzyć proces produkcyjny. Ze względu na to, że jest to czynnik zewnętrzny, właściwy wszystkim firmom w trudnej sytuacji finansowej i niezwiązany z brakiem wydajności samej firmy, Komisja przyjęła, że rzeczywista wydajność stoczni może zostać skorygowana przy założeniu, że stocznia ma płynny dostęp do kapitału obrotowego.

- (179) Prognozy dotyczące przyszłej zdolności produkcyjnej uwzględniają prawdopodobny czas potrzebny do montażu (danego rodzaju) statku na pochylni przy założeniu, że wydajność stoczni jest porównywalna z odpowiednimi wynikami innych, konkurencyjnych stoczni europejskich. Innymi słowy – należy uwzględnić efekty niezbędnej modernizacji obiektów oraz optymalizacji warunków pracy (organizacji, finansów, dostaw, pracowników).
- (180) Taka modernizacja jest nieunikniona, jeżeli stocznia chce odzyskać swoją długoterminową rentowność. Towarzyszący modernizacji wzrost wydajności pozwoli stoczni z jednej strony na zmniejszenie wkładu, a z drugiej strony na szybszą produkcję. W miarę poprawy różnych aspektów produkcji zdolność produkcyjna, rozumiana jako możliwość wyprodukowania określonej ilości, zwiększy się. Z tego względu należy zauważyć, że zamknięcie niektórych obiektów, jak na przykład proponowane zamknięcie jednej z pochylni Stoczni Szczecińskiej, może być zrównoważone przez wzrost zdolności produkcyjnych pozostałej części doku. Jeżeli środki wyrównawcze mają być istotne, zmniejszenie zdolności produkcyjnych stoczni musi zostać przeprowadzone w taki sposób, aby na koniec restrukturyzacji, czyli po przeprowadzeniu inwestycji i poprawieniu wydajności, były one niższe niż obecnie. Tylko tym sposobem można pogodzić dwa cele, czyli osiągnąć długoterminową rentowność, co wymaga zwiększenia wydajności, oraz zminimalizować negatywne skutki pomocy państwa dla wymiany handlowej na tyle, na ile to możliwe.
- (181) Aby zapewnić spójność zarówno przy obliczaniu obecnej, jak i przyszłej zdolności produkcyjnej, należy użyć tego samego asortymentu produktów, czyli tych samych typów statków. Ewentualnie, w zastępstwie można wykorzystać „typowy statek” (czyli typową wartość CGT, z uwzględnieniem księgi zamówień stoczni).
- (182) W oparciu o informacje przekazane przez Stoczną Szczecińską jej obecne zdolności produkcyjne przy ograniczeniach finansowych szacuje się na poziomie między 177 000 CGT a 202 000 CGT, w zależności od tego, czy w jej ofercie znajdują się chemikaliowce, czy nie. Zdolności produkcyjne stoczni bez ograniczeń finansowych to 208 000 CGT (9,15 statku) z chemikaliowcami w ofercie oraz 238 000 CGT (10,7 statku) bez chemikaliowców w ofercie.

- (183) Stocznia twierdzi, że inwestycje przewidziane w planie restrukturyzacji z 2006 r. nie będą miały wpływu na czas montażu, ale przełożą się na zmniejszenie kosztów. Ponadto stocznia wyjaśniła, że mimo że niektóre inwestycje mogłyby potencjalnie skrócić czas montażu, to efekt ten będzie zniwelowany istotnymi zmianami metody produkcji, polegającymi na wcześniejszym montażu wyposażenia. Stocznia wyjaśniła również, że aby znacznie skrócić czas montażu, niezbędne będą inwestycje w same pochylnie. Stocznia oszacowała wartość tych inwestycji na 200 000 000 EUR, co jest kwotą pozostającą daleko poza zasięgiem stoczni.
- (184) W związku z powyższym przyszła zdolność produkcyjna stoczni, gdyby nie zamknięto żadnych obiektów, byłaby identyczna z obecną zdolnością przy scenariuszu bez ograniczeń finansowych, czyli 208 000 CGT z chemikaliowcami w ofercie i 238 000 CGT bez chemikaliowców w ofercie.
- (185) Po zamknięciu najmniejszej pochylni (Wulkan 1) zdolności produkcyjne stoczni byłyby na poziomie 149 000 CGT (6,25 statku) z ofertą o najniższej wartości CGT (z chemikaliowcami) i 178 000 CGT (7,8 statku) z ofertą o najwyższej wartości CGT (bez chemikaliowców).
- (186) Na podstawie tych danych liczbowych Komisja ustaliła, że zmniejszenie zdolności produkcyjnych po zamknięciu małej pochylni doprowadziłoby do zmniejszenia zdolności produkcyjnych o 25–46 %, w zależności od przyjętego asortymentu produktów. Na tej podstawie oraz biorąc pod uwagę, że dodatkowe zamknięcie kolejnej pochylni oznaczałoby zmniejszenie zdolności produkcyjnych o co najmniej 59 %, służby Komisji wstępnie doszły do wniosku, że zaproponowane przez Polskę zamknięcie najmniejszej pochylni Wulkan 1 będzie wystarczającym środkiem wyrównawczym.
- ## 2.9. ŚRODKI POMOCY
- (187) Komisja przyjęła decyzję wszczynającą formalne postępowanie wyjaśniające w sprawie środków pomocy opisanych w części B załącznika do tej decyzji. Obejmowały one dokapitalizowanie, dwie gwarancje wykonania, które miały zostać przyznane przez ARP, oraz kilka odroczeń i umorzeń podatku od nieruchomości ze strony gminy Szczecin. Wartość nominalna tych środków wynosiła 126 524 652 PLN.
- (188) Polska poinformowała Komisję, że dwie gwarancje wykonania wymienione jako środki 62 i 63 w części B załącznika do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego nie zostały przyznane⁽¹⁾. Ponadto Polska poinformowała Komisję, że umorzenie podatku od nieruchomości wymienione jako środek 64 i 68 w części B załącznika do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, zostało odroczone⁽²⁾.
- (189) W tabeli 3 poniżej wyszczególniono środki przyznane między dniem 1 maja 2004 r., datą przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, a dniem 30 czerwca 2007 r. Polska zgłosiła te środki w piśmie z dnia 11 lipca 2007 r. Wartość nominalna tych środków wynosi 259 560 990 PLN. Środek 1 odpowiada środkowi 61 w części B załącznika do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.
- (190) Tabela 3 zawiera pożyczki udzielone przez KPS wykorzystywane do finansowania zapotrzebowania stoczni na kapitał obrotowy. W swoich pismach z dnia 11 lipca 2007 r. i 9 stycznia 2008 r. Polska twierdzi, że te pożyczki nie stanowią pomocy państwa, ponieważ naliczane odsetki odpowiadały ocenie ryzyka konkretnego projektu, na którego realizację pożyczka była przeznaczona.
- (191) Dla pożyczek udzielonych w latach 2005–2007 KPS ustaliła stopę procentową na poziomie nieco wyższym niż 6 %. W okresie kiedy KPS udzielała stoczni pożyczek, stopa referencyjna dla Polski wynosiła od 5,56 % do 6,24 %. Ponadto KPS naliczała jednorazową opłatę w wysokości od 0,1 % do 0,4 %. Według władz polskich KPS wymagało zabezpieczenia w postaci zgody na poddanie się egzekucji, umowy o cesję wierzytelności, bezwarunkowego polecenia zapłaty, obligacji niedenominowanych lub zabezpieczeń na wierzytelnościach⁽³⁾.
- (192) KPS powstała w 2004 r. jako spółka w pełni zależna od ARP i funkcjonowała jako fundusz kapitału wysokiego ryzyka ARP. Jej podstawowym zadaniem było pośredniczenie w konsolidacji trzech głównych stoczni w Polsce, przy czym realizacji tego projektu zaniechano w 2006 r. Według informacji udzielonych przez Polskę w 2006 r.⁽⁴⁾ KPS miała być finansowana z kapitału ARP, przez wkład rzeczowy (udziały w firmach trzecich), wniesiony przez ARP oraz z odnawialnego kredytu bankowego gwarantowanego przez ARP, specjalnie przeznaczonego na wsparcie finansowania stoczni. Według informacji dostępnych na rządowej stronie internetowej, KPS miała również wspierać działalność stoczniową w Polsce za pośrednictwem emisji obligacji w pełni gwarantowanych przez ARP. W istocie dokument „Strategia dla sektora stoczniowego (morskie stocznie produkcyjne) w Polsce w latach 2006–2010”⁽⁵⁾ potwierdza, że KPS powinna wygenerować środki drogą emisji instrumentów dłużnych o wartości około 100 000 000 USD, zabezpieczonych aktywami przeznaczonymi na restrukturyzację przemysłu okrętowego w postaci funduszy przeniesionych ze Skarbu Państwa do ARP.

⁽¹⁾ Pismo z dnia 11 lipca 2007 r.

⁽²⁾ Pismo z dnia 9 stycznia 2008 r.

⁽³⁾ Pismo z dnia 9 stycznia 2008 r., s. 15.

⁽⁴⁾ Pismo z dnia 17 lutego 2006 r.

⁽⁵⁾ Strategia dla sektora stoczniowego (morskie stocznie produkcyjne) w Polsce w latach 2006–2010, przyjęta w sierpniu 2006, s. 30.

- (193) W tabeli 4 wyszczególniono środki przekazane przez ARP i KPS w okresie od 30 czerwca 2007 r. do 15 lutego 2008 r. i zgłoszone Komisji po 11 lipca 2007 r. pismami z dnia 6 grudnia 2007 r. i 12 lutego 2008 r. Ta tabela prezentuje również dodatkowe pożyczki udzielone przez ARP i KPS, o których Komisja dowiedziała się z Memorandum informacyjnego Stoczni Szczecińskiej z czerwca 2008 r. ⁽¹⁾, z planu restrukturyzacyjnego spółki Mostostal przekazanego w czerwcu 2008 r. ⁽²⁾ oraz z planu restrukturyzacyjnego przekazanego we wrześniu 2008 r. Wartość nominalna tych środków wynosi 417 531 254 PLN.
- (194) Tabela 5 zawiera niewyegzekwowane należności publiczno-prawne w formie zaległego podatku od nieruchomości za okres od lipca 2003 r. do grudnia 2004 r. w wysokości 12 402 000 PLN. Środek ten odpowiada środkom 64–68 w części B załącznika do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.
- (195) Biorąc pod uwagę niepewną sytuację finansową stoczni, Komisja nie może wykluczyć, że Stocznia Szczecińskiej przyznano dalszą pomoc państwa podobnego rodzaju.
- (196) Wreszcie, Stocznia Szczecińska korzystała z gwarancji KUKĘ na produkcję (zwanych dalej „gwarancjami na zaliczki” lub „gwarancjami KUKĘ”). Praktycznie cała produkcja statków, począwszy od 1 maja 2004 r., była finansowana dzięki tym gwarancjom. W sumie w okresie od dnia 1 maja 2004 r. do dnia 30 maja 2008 r. Stocznia Szczecińska otrzymała 96 gwarancji na łączną kwotę 1 928 869 694 ⁽³⁾. W piśmie z dnia 11 lipca 2007 r. Polska poinformowała, że w okresie do końca 2008 r. KUKĘ będzie nadal udzielała gwarancji Stoczni Szczecińskiej. Jak wynika z planu restrukturyzacyjnego przekazanego w dniu 12 września 2008 r., w dniu 26 czerwca 2008 r. KUKĘ udzieliła Stoczni Szczecińskiej kolejnych dziesięciu gwarancji na całkowitą kwotę 429 578 282 PLN.
- (197) Typową cechą tego sektora przemysłu jest fakt, że stocznie z reguły nie posiadają wystarczającego kapitału obrotowego na budowę statków i korzystają z finansowania zewnętrznego w postaci kapitału dłużnego (tzw. kredyty produkcyjne) lub zaliczek armatorów, z których finansowana jest produkcja. Armatorzy płacą z reguły 80 % ceny statku w postaci zaliczek płaconych w określonych decydujących momentach zaawansowania budowy, natomiast pozostałe 20 % przy odbiorze statku. Uczestnictwo armatorów w finansowaniu budowy jest więc istotne. Rola gwarancji na zaliczki udzielanych Stoczni Szczecińskiej przez KUKĘ polegała na zabezpieczeniu zaliczek płaconych przez armatorów na wypadek ryzyka niedostarczenia statku przez stocznię.
- (198) Zgodnie z informacjami dostarczonymi przez Polskę gwarancje KUKĘ były przyznawane Stoczni Szczecińskiej w następujący sposób. Najpierw podpisywana była umowa z armatorem, która zazwyczaj zawierała warunek wykazania przez stocznię w określonym czasie, że finansowanie produkcji statku zostanie zagwarantowane przez KUKĘ. KUKĘ podejmowała decyzję, w której zobowiązywała się do zapewnienia finansowania całego statku przez udzielenie gwarancji na zaliczki. W kolejnych indywidualnych umowach KUKĘ uruchamiała gwarancje na poszczególne zaliczki (zazwyczaj 4). Ryzyko ponoszone przez KUKĘ w związku z ewentualnym niewywiązaniem się stoczni z obowiązku wykonania statku odpowiadało zazwyczaj 80 % całkowitej ceny statku i całkowitej wartości zaliczek zapłaconych przez armatora przed odbiorem statku. Ryzyko to jest znane w momencie podjęcia przez KUKĘ decyzji dotyczącej zabezpieczenia zaliczek płaconych przez armatora. Gwarancja wygasa w dniu dostarczenia statku.
- (199) Działalność KUKĘ jako polskiej agencji kredytów eksportowych ma różnorodny charakter ⁽⁴⁾ i można ją zasadniczo podzielić na działalność komercyjną oraz działalność prowadzoną w imieniu Skarbu Państwa i gwarantowaną przez Skarb Państwa. Działalność prowadzona w imieniu Skarbu Państwa jest rozliczana na oddzielnym rachunku bankowym „Interes Narodowy”. Gwarancje udzielane Stoczni Szczecińskiej wchodzą w zakres działalności gwarantowanej przez Skarb Państwa.
- (200) Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Polskę KUKĘ udzielało Stoczni Szczecińskiej gwarancje na zaliczki płacone przez armatorów, natomiast stocznia płaciła opłaty, których wysokość zależała od wartości gwarancji. W przypadku gwarancji nieprzekraczających 35 000 000 PLN stawka opłat wynosiła 2 % rocznie, natomiast w przypadku gwarancji przekraczających 35 000 000 PLN – 1 % rocznie. Jako zabezpieczenie KUKĘ wymagało przeniesienia własności statku, statku w budowie i materiałów.
- (201) Z tabeli 3–5 i z powyższych informacji wynika, że od 1 maja 2004 r. Stocznia Szczecińska korzystała ze środków pomocowych o łącznej wartości nominalnej 3 047 943 120,5 PLN (ok. 896 milionów EUR).

⁽¹⁾ Załącznik 1 do pisma władz polskich z dnia 6 czerwca 2008 r.

⁽²⁾ Pismo z dnia 26 czerwca 2008 r.

⁽³⁾ Lista gwarancji została przekazana przez Polskę w załączniku 11 do planu restrukturyzacji przygotowanego przez Mostostal przekazanego w dniu 26 czerwca 2008 r.

⁽⁴⁾ Zob. również decyzję Komisji z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie N 105/07 Program gwarancji dla kontraktów eksportowych, skrócone zawiadomienie w (Dz.U. C 214 z 13.9.2007, s. 3).

Tabela 4

Dodatkowa pomoc państwa przyznana Stoczni Szczecińskiej w okresie od dnia 30 czerwca 2007 r. do dnia 12 września 2008 r., dane przekazane przez władze polskie

Nr	Organ udzielający pomocy	Środek pomocy	Podstawa prawna	Data udzielenia pomocy	Wartość nominalna
1	2	3	4	5	6
7.	KPS	Wniesienie kapitału	Umowa	7.8.2007	9 999 954,69
8.	KPS	Wniesienie kapitału		7.8.2007	33 999 919,80
9.	ARP	Wniesienie kapitału	Umowa między Stoczną Szczecińską i ARP dotycząca pomocy państwa w postaci wniesienia kapitału	19.9.2008	86 000 151,93
10.	ARP	Pożyczka	Ustawa z 30.8.1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz.U. 02.171.1397 z późn. zm.)	5.12.2007	49 000 000,00
11.	ARP	Pożyczka	Umowa OPP/3/08	6.2.2008	41 000 000,00
12.	KPS	Pożyczka	Umowa 1/11/2007	23.11.2007	9 000 000,00
13.	KPS	Pożyczka	Umowa 1/03/2008	5.3.2008	20 000 000,00
14.	ARP	Pożyczka	Umowa OPP/5/08	30.9.2009	32 250 000,00
15.	KPS	Pożyczka		12.8.2007	4 709 380,37
16.	ARP	Zamiana wierzytelności na akcje	Rep. A. No 6603/2008, 8014/2008	20.6.2008	110 999 077,11
17.	KPS	Zamiana wierzytelności na akcje	Rep. A. No 6603/2008, 8014/2008	20.6.2008	20 572 770,24
Suma					417 531 254,1

Tabela 5

Należności publicznoprawne niewyegzekwowane po dniu 1 maja 2004 r.

Nr	Organ udzielający pomocy	Środek pomocy	Należność	Zaległa kwota
12.	Gmina Szczecin	Odroczenie	Należność z tytułu podatku od nieruchomości powstała między lipcem 2003 r. a grudniem 2004 r.	12 402 000,00

3. OCENA

3.1. KOMPETENCJE KOMISJI

- (202) Załącznik IV pkt 3 traktatu o przystąpieniu określa tak zwaną procedurę w ramach mechanizmu przejściowego. Ustanawia on ramy prawne dla oceny programów pomocy oraz indywidualnych środków pomocy wdrożonych w nowym państwie członkowskim przed datą jego przystąpienia do Unii Europejskiej i mających zastosowanie po przystąpieniu.
- (203) Środki pomocy wprowadzone w życie przed przystąpieniem i niemające zastosowania po przystąpieniu nie mogą być badane przez Komisję ani w ramach procedury mechanizmu przejściowego, ani zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 88 ust. 2 traktatu WE.
- (204) Z drugiej strony środki, które nie weszły w życie przed przystąpieniem, będą badane przez Komisję jako pomoc zgłoszona lub jako pomoc niezgodna z prawem zgodnie z procedurą określoną w art. 88 ust. 2 traktatu WE.
- (205) Właściwym kryterium oceny, kiedy środki pomocy weszły w życie, jest prawnie wiążący akt, na mocy którego właściwe władze krajowe zobowiązują się do udzielenia pomocy⁽¹⁾. O tym, czy akt administracyjny jest prawnie wiążący, decyduje prawo krajowe. Niemniej jednak Komisja musi mieć możliwość przeglądu tych aktów administracyjnych, w szczególności w wątpliwych przypadkach oraz oceny na podstawie formy i treści tych aktów, czy mogły one spowodować uzasadnione oczekiwania ze strony beneficjenta, możliwe do egzekwowania przed polskim sądem. Możliwość przeglądania krajowych aktów administracyjnych przez Komisję jest niezbędna do wykonywania przez nią wyłącznej kompetencji w zakresie zatwierdzania wyłączeń od ogólnego zakazu pomocy państwa w odniesieniu do środków, które w Polsce weszły w życie po dniu 1 maja 2004 r.
- (206) Środki pomocy mają zastosowanie po przystąpieniu, jeżeli weszły w życie przed przystąpieniem, lecz po przystąpieniu mogą nadal prowadzić do przyznania dodatkowej pomocy albo do zwiększenia poziomu pomocy już otrzymanej, tj. jeżeli konkretna kwota zobowiązań finansowych państwa nie jest znana zarówno w dniu, w którym środek pomocy wszedł w życie, jak i w dniu przystąpienia.
- (207) Na podstawie informacji udzielonych przez Polskę Komisja stwierdziła w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, że szereg środków zgłoszonych Komisji stanowiło w istocie nową pomoc, która miała być przyznana po dniu 1 maja 2004 r.,

czyli po dacie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Konkretnie Komisja uznała, że wniesienie kapitału, dwie gwarancje wykonania, umorzenie należności z tytułu podatku od nieruchomości oraz odroczenie płatności stanowiły nową pomoc.

- (208) Po pierwsze, Polska poinformowała Komisję, że dwie kwestionowane gwarancje wykonania (środki 62 i 63 wymienione w części B załącznika do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego) ostatecznie nie zostały przyznane. Nie są one więc przedmiotem niniejszej decyzji.
- (209) Po drugie, Polska potwierdziła, że należność wobec gminy Szczecin z tytułu podatku od nieruchomości powstała w okresie od lipca 2003 r. do grudnia 2004 r. (środki 64–68 w części B załącznika do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego) dotychczas nie została wyegzekwowana lub umorzona. Wynika z tego, że należność ta nie została wyegzekwowana, lecz odroczone na długi czas po akcesji Polski do UE. Zgodnie utrwalonym orzecznictwem⁽²⁾ trwałe zaniechanie egzekucji należności publicznych może stanowić pomoc państwa, co zostanie bardziej szczegółowo przedstawione poniżej. Takie zaniechanie egzekucji należności wyraźnie wchodzi w zakres kompetencji Komisji na podstawie art. 88 traktatu WE, o ile dotyczy czasu po akcesji do UE. Środki te są więc przedmiotem niniejszej decyzji.
- (210) Po trzecie, w odniesieniu do wniesienia kapitału przez ARP (środek 61 wymieniony w części B załącznika do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego) uwagi przekazane przez Polskę i zainteresowane strony trzecie na temat decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego nie były w stanie przekonać Komisji, że środek ten nie stanowi nowej pomocy. Środek ten jest więc przedmiotem niniejszej decyzji.
- (211) Poniżej Komisja wyjaśnia powody, dla których nie może zaakceptować argumentacji przedstawionej przez Polskę i inne zainteresowane strony.
- (212) W odniesieniu do argumentu przedstawionego przez Polskę, że wniesienie kapitału należy traktować jako część szeroko zakrojonego programu polskiego rządu na rzecz przemysłu stoczniowego w Polsce, Komisja uważa, że taki ogólny program rządowy nie może być podstawą uzasadnionych roszczeń Stoczni Szczecińskiej wobec ARP jako jednego z udziałowców, aby przeprowadził on całkowite podwyższenie kapitału. Co więcej, ze względów budżetowych ARP nie była początkowo w stanie przeprowadzić całkowitego podwyższenia kapitału zadeklarowanego w planie restrukturyzacji z 2003 r.

⁽¹⁾ Wyrok Sądu Pierwszej Instancji w sprawie T-109/01, *Fleuren Compost przeciwko Komisji*, pkt 74.

⁽²⁾ Opinia Rzecznika Generalnego w Sprawie C-256/97 *DM Transport*, [1999] Rec I-3915, sprawa C- 480/98 *Hiszpania przeciwko Komisji („Magesfa”)*, [2000] Rec I-8717.

- (213) W odniesieniu do argumentu Polski, że Komisja stosuje kryteria prawa wspólnotowego w odniesieniu do zdarzeń i prawa krajowego sprzed przystąpienia, Komisja wskazuje, że jej kompetencje do działania w zakresie środków przyznanych przed przystąpieniem są określone w akcie przystąpienia, który jest wiążący zarówno dla Wspólnot, jak i dla Polski. Komisja dokonała wykładni sformułowania „weszła w życie przed przystąpieniem” przez analogię do sformułowania przyznanej pomocy ⁽¹⁾.
- (214) Polska argumentuje, że prawo krajowe wymagało jedynie zatwierdzenia planu restrukturyzacji i określonych w nim środków pomocy przez prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Zdaniem Komisji samo zatwierdzenie nie może zostać uznane za „wejście w życie środka przez przystąpieniem”. Krajowy urząd ochrony konkurencji zbadał zgodność środka pomocy z krajowym ustawodawstwem dotyczącym pomocy państwa, lecz – jak to ma miejsce w przypadku gdy Komisja bada zgodność pomocy państwa na podstawie art. 88 traktatu WE – zatwierdzenie tej pomocy przez urząd nie stwarza prawnie uzasadnionych oczekiwań, że pomoc zostanie przyznana.
- (215) Ponadto Polska traktuje jako bezsporny fakt, że Stocznia Szczecińska i ARP porozumiały się co do podwyższenia kapitału przewidzianego w planie restrukturyzacji z 2003 r. W decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja stwierdziła, że uważa się, że środek pomocy wszedł w życie, jeżeli właściwy organ przyjął akt, który na podstawie prawa krajowego jest w stanie wzbudzić prawnie uzasadnione i egzekwowalne przed krajowym sądem oczekiwania, że pomoc zostanie przyznana. Aby wykonać kompetencje przyznane Komisji w akcie przystąpienia i traktacie WE, musi ona być w stanie zweryfikować, czy zachodzi taka sytuacja. Ani Polska, ani zainteresowane strony trzecie nie dostarczyły żadnych dowodów na poparcie twierdzenia, że Stocznia Szczecińska byłaby w stanie udowodnić przed sądem krajowym, że miała prawnie uzasadnione oczekiwania ze względu na to, że uzgodniony z ARP plan restrukturyzacji z 2003 r. przewidywał podwyższenie kapitału w wysokości ogółem 241 000 000 PLN. W rzeczywistości do przeprowadzenia podwyższenia kapitału konieczne były dwie uchwały nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników: uchwała z dnia 29 kwietnia 2004 r. (180 000 000 PLN ⁽²⁾) oraz uchwała z dnia 24 grudnia 2004 r. (61 000 000 PLN).
- 3.2. POMOC PAŃSTWA W ROZUMIENIU ART. 87 UST. 1 TRAKTATU WE
- 3.2.1. ISTNIENIE POMOCY PAŃSTWA
- (216) Art. 87 ust. 1 traktatu WE stanowi, że wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwa w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi.
- (217) Komisja uważa, że wszystkie środki opisane powyżej w części 2.7 zostały przyznane przez państwo lub przy użyciu zasobów państwa i miały charakter selektywny, gdyż zostały przyznane jednej spółce.
- (218) Stocznia Szczecińska jest jedną z największych stoczni w Europie. Przez kilka ostatnich lat kontenerowce stanowiły ponad 60 % stoczniowej księgi zamówień. Stocznia Szczecińska aktywnie konkuruje więc ze stoczniami niemieckimi i duńskimi. Ciągłe dofinansowywanie Stoczni Szczecińskiej, dzięki któremu mogła ona zawierać umowy bez pełnego rozpoznania i kompensacji ryzyka, miało negatywny wpływ na inne stocznie europejskie posiadające zdolności produkcyjne do produkcji kontenerowców.
- (219) Komisja zauważa, że Stocznia Szczecińska działa również w innych segmentach produkcji statków towarowych, oferując takie produkty jak statki wielozadaniowe, chemikaliowce i statki ro-ro (w tym ro-pax i con-ro) i konkuruje w tych segmentach z innymi stoczniami europejskimi. Na przykład pod koniec 2006 r. producentów i chemikaliowców stanowiły około 8 % księgi zamówień stoczni europejskich. W tych segmentach aktywne są w szczególności stocznie niemieckie i rumuńskie.
- (220) Na podstawie powyższego Komisja uznała, że pomoc państwa przyznana Stoczni Szczecińskiej miała wpływ na handel pomiędzy państwami członkowskimi.
- (221) Ostatecznie Komisja musi określić, czy środki przyznane Stoczni Szczecińskiej stanowiły nienależne korzyści i tym samym zakłóciły lub zagrażały zakłóceniem konkurencji. Komisja stwierdza, że władze polskie kwestionowały kwalifikację pożyczek udzielonych przez KPS i gwarancji przyznanych przez KUK jako pomoc państwa, argumentując, że został spełniony test prywatnego inwestora. Polska nie kwestionowała kwalifikacji jako pomoc państwa innych środków objętych niniejszą decyzją.
- (222) Poniżej Komisja wyjaśni, dlaczego konsekwentne zaniechanie egzekucji należności publicznych nie spełnia testu wierzyciela kierującego się zasadami gospodarki rynkowej. Następnie Komisja zbada w szczególności środki kwestionowane przez Polskę. Ponadto Komisja rozważy okoliczności, w jakich środki objęte niniejszą decyzją zostały przyznane, oraz ich wpływ na konkurencję.
- ⁽¹⁾ Wyrok Sądu Pierwszej Instancji w sprawie T-109/01 *Fleuren Compost przeciwko Komisji*, pkt 74.
- ⁽²⁾ Środek ten został wymieniony w części A załącznika do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego jako środek, który wszedł w życie przed przystąpieniem.

a) Zaniechanie egzekucji należności publicznych

- (223) Zgodnie utrwalonym orzecznictwem⁽¹⁾ konsekwentne zaniechanie egzekucji należności publicznych może stanowić pomoc państwa, co zostanie bardziej szczegółowo przedstawione poniżej. Takie zaniechanie egzekucji należności wyraźnie wchodzi w zakres kompetencji Komisji na podstawie art. 88 traktatu WE, o ile dotyczy czasu po akcesji do UE. Komisja jest zdania, że żaden wierzyciel kierujący się zasadami gospodarki rynkowej nie zgodziłby się na przedłużające się odroczenie płatności jego należności. Ponadto Polska nie przekazała żadnych dowodów na to, że właściwy urząd skarbowy podjął działania mające na celu egzekucję należności publicznych od Stoczni Szczecińskiej, w szczególności w drodze postępowania egzekucyjnego lub prawa upadłościowego. Ponadto to zaniechanie egzekucji stoi w sprzeczności z twierdzeniem władz polskich, że od dnia 1 maja 2004 r. Stocznia Szczecińska regularnie płaci swoje należności publiczno-prawne i nie korzysta w odniesieniu do tych należności z żadnych odroczeń lub harmonogramów spłaty zobowiązań.

b) Środki kwestionowane przez Polskę jako spełniające test prywatnego inwestora**Gwarancje KUKE**

- (224) W odniesieniu do wsparcia ze strony KPS w postaci pożyczek kapitału obrotowego, Komisja nie może przyjąć argumentu Polski, że pożyczki te nie zawierały elementu pomocy państwa. Komisja zauważa, że stopa procentowa naliczona przez KPS była mniej więcej na poziomie stopy referencyjnej. Komisja zauważa też, że Stocznia Szczecińska od kilku lat była w bardzo trudnej sytuacji finansowej. Stocznia Szczecińska nie była w stanie pozyskać żadnego innego zewnętrznego finansowania produkcji ze wsparciem państwa, ani w formie współudziału KPS, ani w formie gwarancji. Jej kapitał obrotowy był finansowany z zaliczek w pełni objętych gwarancjami KUKE lub pożyczkami z KPS. Nie można więc uznać, że odsetki naliczane przez KPS w pełni odzwierciedlały ryzyko ponoszone przez KPS. To prawda, że KPS wymagała zabezpieczeń, lecz wartość tych zabezpieczeń wzbudza wątpliwości; należy przypomnieć, że KUKE wymagała podobnych zabezpieczeń, a zważywszy na stosunek należności do aktywów Stoczni Szczecińskiej, jest wielce prawdopodobne, że KPS nie mogła otrzymać zabezpieczeń pierwszego rzędu na aktywach stoczni. W każdym razie Polska nie dostarczyła szczegółowych informacji, które pozwoliłyby Komisji na ocenę rzeczywistej wartości wymaganych zabezpieczeń.
- (225) Ponadto Komisja nie dostrzega żadnej różnicy między pożyczkami udzielonymi przez KPS i pożyczkami przyznanymi przez ARP, właściciela KPS. Trudno jest zgodzić się z argumentacją Polski, że pożyczki udzielone przez ARP stanowią pomoc państwa, podczas gdy pożyczki udzielone przez jej spółkę zależną, KPS, są zgodne z zasadą prywatnego inwestora.

- (226) Komisja nie może zaakceptować argumentu Polski, że pożyczki udzielone przez KPS w ramach konsorcjum z Bankiem Handlowym S.A. i Bankiem Pekao S.A. (środki 3 i 4 w tabeli 3 w motywie 201) były przyznane na warunkach rynkowych oraz że udział KPS w finansowaniu nie zawierał pomocy państwa, ponieważ KPS i banki uczestniczyły w konsorcjum i udzielały finansowania „w analogiczny sposób”.

- (227) Komisja zwraca uwagę na fakt, że kiedy konsorcjum udzielało pożyczek, Stocznia Szczecińska była w trudnej sytuacji ekonomicznej. Bez pomocy państwa stocznia nie mogła uzyskać środków finansowych na warunkach rynkowych ani w formie gwarancji, ani w formie współudziału w finansowaniu, tak jak w przypadku środków, o których mowa. Ponieważ stocznia nie pozyskała żadnego innego finansowania zewnętrznego niż to uzyskane w konsorcjum z KPS, wydaje się, że banki były skłonne udostępnić stoczni środki finansowe tylko ze względu na udział w transakcjach KPS.

- (228) Ponadto Komisja zwraca uwagę na fakt, że wysokość odsetek pobieranych przez KPS od pożyczek dla Stoczni Szczecińskiej była porównywalna do poziomowi stopy referencyjnej obowiązującej dla Polski w czasie, gdy udzielono pożyczek. Zgodnie z obwieszczeniem Komisji w sprawie metody określania stóp referencyjnych i dyskontowych⁽²⁾ stopa referencyjna ogłoszona przez Komisję stanowi stopę wyjściową, która może zostać podniesiona w sytuacjach związanych ze szczególnym ryzykiem (np. w przypadku przedsiębiorstwa zagrożonego lub jeżeli nie zostało zapewnione zabezpieczenie normalnie wymagane przez banki). W niniejszym przypadku stopa procentowa nie została podwyższona ze względu na trudną sytuację Stoczni Szczecińskiej.

- (229) Na koniec Komisja zwraca uwagę na fakt, że KPS powstała jako fundusz zarządzany przez państwo zgodnie z celami polityki państwowej, a jego finansowanie zostało w pełni zapewnione lub zagwarantowane przez państwo poprzez ARP. Zgodnie z dokumentem „Strategia dla sektora stoczniowego (morskie stocznie produkcyjne) w Polsce w latach 2006–2010” KPS „powstało, aby organizować finansowanie produkcji w stoczniach aż do momentu, gdy zostaną przejęte przez prywatnych inwestorów”. Strategia mająca cele nie tylko ekonomiczne, ale też społeczne i makroekonomiczne⁽³⁾, nadaje KPS różnego rodzaju uprawnienia, wraz z ARP, Skarbem Państwa i innymi instytucjami publicznymi. Powiązania finansowe KPS z ARP oraz Skarbem Państwa są jasne, a KPS działa jako narzędzie transferu aktywów przeznaczonych w budżecie państwa na stocznie w Polsce, w tym na Stocznę Szczecińską.

⁽¹⁾ Opinia Rzecznika Generalnego w Sprawie C-256/97 *DM Transport* [1999] Rec I-3915, sprawa C- 480/98 *Hiszpania przeciwko Komisji „Magesfa”* [2000] Rec I-8717.

⁽²⁾ Dz.U. C 273 z 9.9.1997, s. 3.

⁽³⁾ Strategia dla sektora stoczniowego (morskie stocznie produkcyjne) w Polsce w latach 2006–2010, przyjęta w sierpniu 2006, s. 7.

- (230) Biorąc pod uwagę te czynniki, Komisja stwierdza, że KPS, udzielając Stoczni Szczecińskiej kredytu obrotowego, nie działała jak prywatny inwestor.

Gwarancje KUKE

- (231) W uwagach przekazanych po decyzji w sprawie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego Polska stwierdziła, że gwarancje na zaliczki armatorów, udzielone Stoczni Szczecińskiej przez KUKE, nie stanowią pomocy państwa. Komisja nie może zaakceptować tego twierdzenia.
- (232) Po pierwsze, Komisja przypomina, że gwarancje udzielane przez KUKE na zaliczki armatorów są gwarantowane przez Skarb Państwa i rozliczane na oddzielnym koncie bankowym pod nazwą „Interes narodowy”. W przypadku braku środków finansowych na tym koncie KUKE może uzyskać pożyczkę ze Skarbu Państwa lub skorzystać z gwarancji kredytowych Skarbu Państwa.
- (233) Po drugie, Komisja przypomina swoją decyzję z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie N 105/07 ⁽¹⁾, w której zatwierdziła program, na podstawie którego KUKE prowadzi program ubezpieczeń eksportu gwarantowanych przez Skarb Państwa, jako wolny od pomocy państwa. Obecnie plan ten obejmuje typ gwarancji produkcyjnych, które Stocznia Szczecińska otrzymywała od lat. Komisja zwraca uwagę na fakt, że plan wyraźnie wyklucza ⁽²⁾ firmy będące w trudnej sytuacji ekonomicznej w rozumieniu wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw. Główną cechą planu jest to, że stawki opłat z tytułu gwarancji są ustalane na podstawie oceny ryzyka. Na przykład stawka opłaty dla firmy należącej do najwyższej kategorii ryzyka odpowiada [...] % p.a. dla gwarancji poniżej 2 lat i [...] % p.a. dla gwarancji powyżej dwóch lat. Stawka podstawowa wynosi [...] % p.a. Dla porównania gwarancje dla Stoczni Szczecińskiej zostały przez KUKE rozszerzone w zamian za stawkę opłaty w wysokości 2 % p.a., jeśli gwarancja nie przekraczała 35 000 000 PLN i stawkę w wysokości 1 % p.a., jeśli gwarancja przekraczała tę sumę.
- (234) Jasne jest, że Stocznia Szczecińska nie kwalifikuje się do objętych opisanym powyżej programem gwarancji zatwierdzonych przez Komisję jako wolne od pomocy. Z tego względu gwarancje udzielone Stoczni Szczecińskiej nie są wolne od pomocy.
- (235) Dodatkowo oczywiste jest, że stawka opłaty z tytułu gwarancji pobierana od Stoczni Szczecińskiej jest dużo niższa niż stawka podstawowa stosowana w gwarancjach dla dobrze prosperujących firm i kilkakrotnie niższa niż składka pobierana od przedsiębiorstw o wysokim ryzyku, ale kwalifikujących się do korzystania z opisanego powyżej programu. Komisja stwierdza, że stawka opłaty z tytułu gwarancji płacona przez Stocznice Szczecińską nie odpowiada stawce tej opłaty pobieranej w warunkach rynkowych i dlatego gwarancje stanowią pomoc państwa.

- (236) Po trzecie, zgodnie z obwieszczeniem Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE do pomocy państwa w formie gwarancji ⁽³⁾, w wypadku pojedynczej gwarancji państwa, niestanowiącej pomocy państwa, kredytobiorca nie może być w trudnej sytuacji ekonomicznej. W niniejszej sytuacji warunek ten nie jest spełniony. Zgodnie z tym obwieszczeniem, jeśli kredytobiorca znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej, element pomocy w gwarancji może równać się kwocie objętej gwarancją.
- (237) Na koniec Komisja zwraca uwagę na fakt, że Stocznia Szczecińska opierała się tylko na gwarancjach KUKE i Skarbu Państwa i nie zdołała pozyskać żadnych gwarancji na warunkach rynkowych. Stanowi to potwierdzenie wniosku Komisji, że gwarancje udzielane przez KUKE na zaliczki armatorów stanowią pomoc państwa.
- (238) W świetle powyższego Komisja stwierdza, że KUKE, przyznając gwarancje Stoczni Szczecińskiej, nie działał jak podmiot w warunkach gospodarki rynkowej.

c) Zakłócenie konkurencji spowodowane przez pomoc państwa dla Stoczni Szczecińskiej

- (239) Komisja zauważa, że z racji pełnej zależności od wsparcia ze strony państwa Stocznia Szczecińska zaangażowała się w praktyki niezgodne z zasadami konkurencji, takie jak ustalanie cen poniżej kosztów produkcji, i nie ponosiła konsekwencji, jakie tego typu praktyki pociągają za sobą, mianowicie wykluczenia z rynku.
- (240) Ponadto Komisja zauważa, że głównym utrzymującym się problemem Stoczni Szczecińskiej było zawieranie umów, które przynosiły straty ze względu na ciągłe umacnianie się złotego wobec dolara, który jest główną walutą w przemyśle stoczniowym oraz wzrastające ceny blachy stalowej. Te zewnętrzne czynniki zostały zidentyfikowane jako główne zagrożenia dla działalności stoczni już w planie restrukturyzacji z 2002 r., a następnie w nowym planie restrukturyzacji z 2006 r. i po raz ostatni podczas prób prywatyzacji w 2008 r.
- (241) Pomimo tego, że zarząd stoczni był świadomy tych zagrożeń, stocznia nadal zawierała umowy, nie podejmując środków, które mogłyby złagodzić konsekwencje tych zagrożeń lub podejmując środki o ograniczonym działaniu. Ta praktyka gospodarcza nadal funkcjonowała w okresie bezprecedensowego ożywienia gospodarczego na rynku stoczniowym w latach 2004–2008, kiedy to ceny budowy statków osiągnęły nienotowane dotąd wartości. W wyniku tej praktyki stoczni udało się utrzymać działalność i zatrudnienie, jednak odbyło się to kosztem ogromnych strat w zakresie stałej produkcji stoczni. Według badania *due diligence* przeprowadzonego przez spółkę Amber w pierwszej połowie 2008 r., którego wyniki zostały potwierdzone przez Polskę, obecna księga zamówień z terminami dostaw w latach 2008 i 2009 jest również obciążona poważnymi stratami z tytułu przynoszących straty umów, zawartych bez jakichkolwiek środków ograniczających ryzyko lub przy środkach w sposób oczywisty niewystarczających.

⁽¹⁾ Decyzja w sprawie N 105/07.

⁽²⁾ Art. 3 ust. 1 pkt 1 uchwały 111/2006 Komitetu Polityki Ubezpieczeń Eksportowych z 20.12.2006.

⁽³⁾ Dz.U. C 71 z 11.3.2001, s. 14.

(242) Na tej podstawie Komisja uznaje, że wszelkie środki przyznane stoczni były środkami zakłócającymi konkurencję na rynku stoczniowym lub zagrażającymi takim zakłóceniem.

(243) Podsumowując, Komisja uznaje, że wszystkie środki przyznane Stoczni Szczecińskiej stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE.

3.2.2. UMOŻLIWIENIE ZGŁASZANIA UWAG PRZEZ POLSKĘ I ZAINTERESOWANE STRONY TRZECIE

(244) Decyzją z dnia 1 czerwca 2005 r. Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające dotyczące szeregu środków, przyznanych zarówno przez władze lokalne, jak i spółkę ARP stanowiącą własność państwa, w oparciu o różne podstawy prawne, środki te obejmowały restrukturyzację długów, wnoszenie kapitału i gwarancje wykonania.

(245) Komisja stwierdziła również, że nie może zaakceptować argumentu Polski, według którego zaliczki od armatorów powinny być uważane za wkład własny. W związku z tym Komisja zgłosiła wątpliwości, czy gwarancje udzielone przez KUKĘ na zaliczki od armatorów, nie stanowią pomocy państwa oraz ogłosiła, że zbada charakter tych gwarancji.

(246) Polskie władze przekazały swoje uwagi i, jakkolwiek podważały kompetencje Komisji do oceny zgodności pewnych środków, o których mowa, nie podważały wniosku Komisji, że jeżeli te środki były przyznane po przystąpieniu Polski do UE, stanowią one nową pomoc w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE. Wyjątek stanowił charakter gwarancji udzielanych przez KUKĘ, które rzekomo nie zawierały pomocy państwa. Później Polska argumentowała także, że pożyczki udzielane przez KPS nie stanowią pomocy państwa. Komisja ustosunkowała się do tych argumentów Polski powyżej.

(247) W czasie trwania postępowania wyjaśniającego Komisji kilkakrotnie w znaczący sposób zmieniła się strategia władz Polski jako większościowego udziałowca Stoczni Szczecińskiej, co ukazuje powyższy opis wydarzeń. Strategię konsolidacji sektora stoczniowego zmieniono na strategię częściowej prywatyzacji stoczni, a tę następnie na strategię całkowitej prywatyzacji. Obecnie ta ostatnia strategia jest zagrożona widocznym brakiem zainteresowania zakupem stoczni ze strony rynku.

(248) Jak opisano powyżej, Komisja regularnie kontaktowała się z władzami polskimi jako właścicielem Stoczni Szczecińskiej, a także z samą Stoczną Szczecińską. Komisja regularnie sygnalizowała Polsce i stoczni, że wszystkie środki przyznane stoczni z zasobów państwa stanowią najprawdopodobniej pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE, zważywszy na trudną sytuację

finansową stoczni i praktycznie brak jakiegokolwiek zewnętrznego finansowania wolnego od pomocy państwa. Komisja ostrzegła również, że taka pomoc państwa jest udzielana z naruszeniem art. 88 ust. 3 i jest w sposób oczywisty niezgodna ze wspólnym rynkiem. Komisja wielokrotnie przypominała również, że gwarancje udzielane Stoczni Szczecińskiej przez KUKĘ stanowią pomoc państwa.

(249) Ostatecznie w trakcie postępowania wyjaśniającego Komisja zgromadziła szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania KPS i charakteru pożyczek na kapitał obrotowy, udzielonych stoczni przez KPS. Komisja zasygnalizowała Polsce, że pożyczki te stanowią najprawdopodobniej pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE.

3.3. ZGODNOŚĆ POMOCY: WYŁĄCZENIE NA MOCY ART. 87 UST. 3 TRAKTATU WE

(250) Głównym celem środków pomocy jest wspieranie spółki w trudnej sytuacji ekonomicznej i utrzymanie jej działalności. W takich wypadkach może być zastosowane wyłączenie art. 87 ust. 3 lit. c) traktatu WE, który zezwala na pomoc państwa przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych, o ile nie zmienia ona warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, jeśli spełnione zostały odpowiednie warunki.

(251) Pomoc na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw jest regulowana przez Wytyczne wspólnotowe dotyczące pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw⁽¹⁾ (zwane dalej „wytycznymi”), które zastąpiły poprzedni dokument przyjęty w 1999 r.⁽²⁾ (zwany dalej „wytycznymi z 1999 r.”).

(252) Klauzule przejściowe zawarte w wytycznych zastrzegają, że zgłoszenia zarejestrowane przed dniem 10 października 2004 r. zostaną przeanalizowane w świetle kryteriów, które obowiązywały w momencie zgłoszenia (pkt 103). W niniejszej sprawie część środków została zgłoszona Komisji w dniu 29 kwietnia 2004 r. zgodnie z tzw. procedurą mechanizmu przejściowego na podstawie pkt 3 załącznika IV do traktatu o przystąpieniu, kiedy obowiązywały wytyczne z 1999 r. Wytyczne stanowią jednak, że mają zastosowanie w ocenie pomocy na ratowanie i restrukturyzację, przyznanej bez zatwierdzenia przez Komisję (pomoc niezgodna z prawem), jeśli cała pomoc lub jej część została przyznana po dniu 1 października 2004 (pkt 104, akapit pierwszy). Komisja stwierdza, że prawie wszystkie środki opisane w tabeli 3 i tabeli 4 zostały przyznane w sposób niezgodny z prawem po tej dacie i w związku z tym mają zastosowanie wytyczne z 2004 r.

⁽¹⁾ Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2.

⁽²⁾ Dz.U. C 288 z 9.10.1999, s. 2.

- (253) Wytyczne dotyczą przedsiębiorstw we wszystkich sektorach, z wyjątkami wymienionymi w pkt 18 wytycznych. Wspólnotowe zasady ramowe dotyczące pomocy państwa dla przemysłu stocznioowego⁽¹⁾, które stanowią podstawę prawną oceny pomocy państwa w tym sektorze, odnoszą się w pkt 12 do wytycznych jako odpowiedniej podstawy prawnej dla oceny pomocy na ratowanie i restrukturyzację.

Pomoc na ratowanie

- (254) Wytyczne przewidują możliwość udzielenia pomocy na ratowanie jako tymczasowego wsparcia dla zagrożonych przedsiębiorstw w trakcie przygotowania planu restrukturyzacji lub likwidacji, lub też w celu rozwiązania poważnego kryzysu dotyczącego płynności, który może zostać zażegnany w trakcie trwania pomocy na ratowanie.
- (255) Komisja zwraca uwagę na fakt, że pomoc państwa udzielona Stoczni Szczecińskiej nie spełnia wymogu tymczasowości, jako że wszystkie środki wsparcia obejmowały okresy dłuższe niż przepisowy okres 6 miesięcy, ani wymóg odwracalności, jako że środki takie jako wniesienie kapitału porównywalne do dotacji, zostały przekazane nieodwracalnie.
- (256) Z tego względu Komisja stwierdza, że środki będące przedmiotem niniejszej decyzji, nie są zgodne ze wspólnym rynkiem jako pomoc na ratowanie.

Pomoc na restrukturyzację

- (257) Zgodnie z definicją zawartą w pkt 17 wytycznych pomoc na restrukturyzację jest oparta na realnym, spójnym i dalekosiężnym planie przywrócenia trwałej rentowności firmy w rozsądnych ramach czasowych. Restrukturyzacja obejmuje zazwyczaj następujące elementy: restrukturyzację wszystkich aspektów funkcjonowania firmy, reorganizację i racjonalizację działalności firmy, w tym powstrzymanie się od działań przynoszących straty oraz restrukturyzację finansową. Działania restrukturyzacyjne korzystające z pomocy państwa nie mogą ograniczać się do likwidowania strat bez rozwiązywania przyczyn tych strat, tj. bez podejmowania autentycznej restrukturyzacji. Wytyczne wymagają, aby pomoc ograniczała się do ścisłego minimum, dlatego też część restrukturyzacji musi być sfinansowana ze źródeł wolnych od elementów pomocy państwa. W celu zminimalizowania negatywnych skutków pomocy oraz zakłóceń konkurencji należy zastosować środki wyrównawcze.
- (258) Biorąc pod uwagę zakłócający charakter pomocy na restrukturyzację, Komisja uważa, że pomoc dla zagrożonych przedsiębiorstw może przyczynić się do rozwoju działalności gospodarczej bez wywierania negatywnego

wpływu na wymianę handlową, sprzecznego z interesem Wspólnoty, jedynie w przypadku, kiedy spełnione są wszystkie warunki określone w wytycznych.

- (259) Poniżej Komisja dokonuje analizy, czy warunki te zostały spełnione.
- (260) Zauważono, że w celu dokonania oceny zgodności środków stanowiących nową pomoc, a w szczególności zdolności procesu restrukturyzacji, do przywrócenia rentowności przedsiębiorcy oraz ograniczenia pomocy do niezbędnego minimum, Komisja musi wziąć pod uwagę plan restrukturyzacji i pomoc jako całość, w tym także tak zwaną pomoc dotychczasową, tj. pomoc, która weszła w życie przed przystąpieniem i nie wywiera już żadnych skutków.
- #### **3.3.1. KWALIFIKOWALNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTWA DO POMOCY**
- (261) Według wytycznych firma znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej i kwalifikuje się do pomocy na ratowanie i restrukturyzację, jeśli nie jest w stanie odzyskać dobrej kondycji ekonomicznej przy pomocy zasobów własnych, ani poprzez uzyskanie niezbędnych środków, ani od udziałowców, ani dzięki pozyskaniu kapitału dłużnego i która bez interwencji władz publicznych prawie na pewno zniknie z rynku w perspektywie krótko- lub średnioterminowej. Wytyczne podają też typowe oznaki świadczące o tym, że przedsiębiorstwo znajduje się w trudnej sytuacji, takie jak wzrost strat lub zmniejszenie obrotów.
- (262) Punkt 12 wytycznych z 1999 r. wprowadza ograniczenia dla nowopowstałych firm, które, nawet będąc w niepewnej sytuacji finansowej, nie kwalifikują się do pomocy na restrukturyzację. Tak jest w przypadku, gdy firma powstaje w związku z likwidacją innej lub gdy przejmuje jej aktywa. Wytyczne określają, że firmę z zasady uznaje się za nowopowstałą przez pierwsze trzy lata po rozpoczęciu działalności w danej dziedzinie.
- (263) Władze polskie utrzymują, że Stocznia Szczecińska to jedynie inna nazwa spółki ASS, która działała i współpracowała z SSPH i SS przed bankructwem dwóch ostatnich.
- (264) Wszystkie okoliczności wskazują jednak na to, że Stocznia Szczecińska nie przejęła długów SSPH ani SS, które pozostały w tych dwóch spółkach i zajęto się nimi w ramach procedury upadłościowej. Polska twierdziła, że długi SSPH związane z dostawami w wysokości 15 000 000 PLN zostały przejęte przez Stocznnię Szczecińską, ale nie podała żadnych dalszych szczegółów, ani dokumentów.

⁽¹⁾ Dz.U. C 317 z 30.12.2003, s. 12.

- (265) W związku z tym Stocznia Szczecińska rozpoczęła działalność bez długów swoich poprzedniczek. Polskie władze nie przedstawiły żadnych dowodów na przejęcie długów przez stocznię. Ponadto biorąc pod uwagę wielkość przedsiębiorstwa Stoczni Szczecińskiej, kwota 15 000 000 PLN, która rzekomo została przejęta, nie uzasadnia twierdzenia o ciągłości ekonomicznej między SSPH/SS i Stoczną Szczecińską. Dodatkowo Komisja zwraca uwagę na fakt, że przejęcie zawartych kontraktów podlega cyklowi produkcyjnemu, w którym wierzytelności są wyrównywane przez należności i w związku z tym nie stanowią dodatkowego przejętego obciążenia. Co więcej, Stocznia Szczecińska podpisała na te statki nowe umowy⁽¹⁾.
- (266) Po drugie, Komisja zauważa, że spółka ASS prowadziła działalność w zakresie budowy statków wraz z SS przed bankructwem SSPH (umowa ramowa i umowa najmu ze stycznia 2002 roku), ale zwraca również uwagę na fakt, że sam rozmiar Stoczni Szczecińskiej po czerwcu 2002 r. w porównaniu do ASS przed czerwcem 2002 r. nie uzasadnia twierdzenia, jakoby pomiędzy tymi dwiema jednostkami występowała ciągłość ekonomiczna. Rachunek zysków i strat wskazuje, że obroty wzrosły z 88 000 000 PLN w 2001 r. do 425 000 000 PLN w 2002 r. i 1 100 000 000 PLN w 2003 r.
- (267) Komisja stwierdza zatem, że nie może zaakceptować twierdzenia polskich władz, że Stocznia Szczecińska stanowi kontynuację spółki ASS, która istniała dawno przed ogłoszeniem upadłości SSPH. Z punktu widzenia ekonomii występuje wyraźne rozszczępienie działalności tych dwóch jednostek, co najlepiej ilustruje fakt, że nie nastąpiło przejęcie zobowiązań. W związku z tym Stocznia Szczecińska jest nowym przedsiębiorstwem, które nie kwalifikuje się do pomocy na restrukturyzację.
- (268) Zgodnie z pkt 12 wytycznych przedsiębiorstwo uważa się za nowo powstałe w ciągu trzech lat od rozpoczęcia przez nie działalności. Przedmiotowa sytuacja jest specyficzna w tym znaczeniu, że nowe przedsiębiorstwo powstało z likwidacji poprzedniego. Punkt 12 wytycznych przewiduje jednak taki scenariusz jako jedną z opcji wykluczających przedsiębiorstwo z pomocy na ratowanie i restrukturyzację. W niniejszej sprawie Komisja uznaje za decydującą okoliczność ogłoszenia upadłości przez SSPH i SS w lipcu 2002 r. Ogłoszenie upadłości stanowi rozdział między starym podmiotem i nowym podmiotem gospodarczym, chroniącym nowy podmiot przed zobowiązaniami finansowymi starego podmiotu. Komisja stwierdza zatem, że Stocznia Szczecińska nie kwalifikowała się do otrzymania pomocy w czasie trzech lat, począwszy od lipca 2002 r., kiedy rozpoczęła nową działalność, nieobciążoną zobowiązaniami.
- (269) Punkt 12 wytycznych stanowi, że przedsiębiorstwo uważane za nowo powstałe, kwalifikuje się do otrzymania pomocy na ratowanie i restrukturyzację po upływie trzech lat od rozpoczęcia działalności pod warunkiem, że jest zagrożonym przedsiębiorstwem

w rozumieniu wytycznych. Komisja stwierdza, że po upływie wymaganych trzech lat Stocznia Szczecińska spełniała przewidziane w wytycznych warunki kwalifikujące ją do otrzymania pomocy. W szczególności Stocznia Szczecińska stale generowała straty i kilka razy została uratowana przed bankructwem jedynie dzięki ingerencji państwa. Tak więc stocznia kwalifikuje się do otrzymania pomocy w rozumieniu pkt 11 wytycznych od lipca 2005 r.

3.3.2. PRZYWRÓCENIE RENTOWNOŚCI

- (270) Zgodnie z pkt 34 wytycznych przyznanie pomocy musi zależeć od wdrożenia planu restrukturyzacji, który musi umożliwić przywrócenie rentowności spółki w rozsądnym czasie. Przywrócenie rentowności oznacza, że spółka po zakończeniu restrukturyzacji jest w stanie pokryć wszystkie swoje koszty i uzyskać wystarczający zysk z kapitału, by mogła ona konkurować z innymi przedsiębiorstwami o własnych siłach. Restrukturyzacja musi być przeprowadzona w najkrótszym możliwym czasie.
- (271) Komisja zauważa po pierwsze, że w trakcie postępowania wyjaśniającego podała ocenie dwa plany restrukturyzacji, z 2002 i 2006 r., przygotowane przez zarząd stoczni i zatwierdzone przez państwo. W odniesieniu do obu planów Komisja stwierdziła, że Polska nie wykazała, że są one wystarczające, aby przywrócić długoterminową rentowność stoczni. Jako że plan restrukturyzacji z 2006 r. zastąpił plan z 2002 r., Komisja wyjaśni swoje stanowisko w sprawie planu restrukturyzacji z 2006 r.

Plan restrukturyzacyjny z września 2006 r.

- (272) Planowana strategia polegająca na skupieniu się na rynkach niszowych, w których stocznia zakłada posiadanie przewagi nad konkurentami i gdzie środowisko konkurencji i rynek postrzegane są jako sprzyjające, wydawała się rzeczywiście odpowiednia dla Stoczni Szczecińskiej. Jednak fakt, że księga zamówień stoczni na najbliższe lata w 70 % składa się z kontenerowców, nie wskazywał, że strategia ta stanowiłaby istotną zmianę w działalności stoczni. Brakowało też innych czynników, takich jak duże projekty badawcze i rozwojowe lub działania marketingowe, prowadzące do wniosku, że stocznia byłaby w stanie wdrożyć tę strategię w krótkiej perspektywie czasowej. Komisja nie była więc przekonana, że realizacja tej strategii jest realna.
- (273) Planowany poziom inwestycji sięgający 200 000 000 PLN wydawał się ewidentnie niewystarczający, biorąc pod uwagę to, że obiekty stoczni są w złym stanie, a ich wartość znacznie spadła. Podczas gdy wartość księgowa aktywów w 2006 r. wynosiła 130 000 000 PLN, przewidywany spadek wartości w latach 2006–2009 wynosił 85 000 000. Wskazuje to, że duża część inwestycji zostałaby natychmiast zrównoważona amortyzacją i zakres faktycznej modernizacji byłby ograniczony.

⁽¹⁾ Pismo z dnia 4 października 2005 r. zawierające uwagi Polski do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.

- (274) Opinia Komisji, że zakres planowanych inwestycji nie był wystarczający, wzmocnił dodatkowo fakt, że plan restrukturyzacji z 2006 r. zakładał, iż w 2011 r. produktywność Stoczni Szczecińskiej osiągnie poziom produktywności równy średniej produktywności Unii Europejskiej z 2000 r. (podczas gdy wtedy poziom produktywności stoczni był porównywalny do średniej Unii Europejskiej z 1992 r.), co Komisja uznała za niewystarczające, aby stocznia mogła konkurować na rynku bez długoterminowej pomocy państwa.
- (275) Komisja ma wątpliwości czy planowane podwyżki płac o 5 % rocznie byłyby wystarczająco motywujące dla pracowników do pozostania w stoczni, gdyż wysoki wskaźnik absencji i brak wykwalifikowanych pracowników, którzy wyjeżdżają do lepiej płatnej pracy w innych europejskich stoczniach stanowił (i nadal stanowi) jeden z głównych problemów stoczni.
- (276) Plan przewidywał, że stopa zwrotu z inwestycji (ROCE), bez kosztów wzrostu płac, wyniesie w latach 2007–2011 średnio 19 % rocznie, co rzekomo stanowiło poziom zwrotu kapitału oczekiwany w przypadku prywatnego inwestora. Biorąc jednak pod uwagę nieuniknioną podwyżkę pensji ROCE wynosiłby w tym samym okresie około 1,45 %, co jest zdecydowanie poniżej poziomu akceptowalnego dla jakiegokolwiek prywatnego inwestora.
- (277) Ogólnie Komisja zauważa, że poza fizycznymi inwestycjami, które zostały przez stocznię zidentyfikowane, opisane, obliczone, uszeregowane pod względem ważności i zaplanowane w harmonogramie, planowane środki były określone mgliście i ogólnie, w większości w formie zaleceń do dalszej analizy. Komisja nie była więc w stanie ocenić skutków tych środków i nie była w związku z tym przekonana, że są one wystarczająco rozsądne i dalekosiężne, aby rozwiązać problemy strukturalne stoczni.
- (278) W związku z powyższym Komisja uznała, że planowana restrukturyzacja przemysłowa i organizacyjna nie wystarczy do przywrócenia trwałej rentowności stoczni. Plan nie był wystarczająco szeroko zakrojony, a planowane na 2011 r. rezultaty nie były satysfakcjonujące. Stoczni wyraźnie brakowało dodatkowego kapitału, który mógłby zostać wykorzystany na unowocześnienie i poprawę wydajności. Komisja miała wątpliwości, czy stocznia byłaby w stanie pozyskać na rynku kapitał konieczny do szeroko zakrojonej restrukturyzacji.
- (279) Potwierdzeniem tych wątpliwości był rzeczywisty rozwój procesu prywatyzacji Stoczni Szczecińskiej. Jak to opisano powyżej, ARP jako główny właściciel Stoczni Szczecińskiej trzy razy próbował znaleźć prywatnego

inwestora, skłonnego do przejścia stoczni. Żadna z tych prób (częściowa prywatyzacja w 2006 r. i dwie próby sprzedaży większościowego udziału w stoczni w 2007 r.) nie zakończyła się sukcesem. Komisja zauważa, że próby prywatyzacji były podejmowane w czasie, gdy rynek stoczniowy charakteryzowało bezprecedensowe ożywienie gospodarcze, a więc istniały optymalne warunki do sprzedaży stoczni. Zakończony porażką proces prywatyzacji może być interpretowany jedynie jako brak wiary rynku w możliwość odzyskania przez stocznnię długoterminowej rentowności. Wycofanie się spółki Amber z procesu prywatyzacji po przeprowadzeniu badania *due diligence* jedynie dodatkowo to ilustruje ⁽¹⁾.

- (280) Komisja wzięła pod uwagę nowe starania władz polskich w celu znalezienia inwestora dla Stoczni Szczecin, jakie miały miejsce po wycofaniu się spółki Amber. Jednakże do czasu wydania niniejszej decyzji żadne fakty nie przekonały Komisji, że ponownie rozpoczęty wysiłek prywatyzacyjny mógłby zakończyć się pozytywnie w krótkim okresie czasu i zgodnie z wytycznymi.

Plan restrukturyzacyjny z czerwca 2008 r.

- (281) W szczególności Komisja oceniła plan restrukturyzacyjny z czerwca 2008 r. spółki Mostostal, biorąc również pod uwagę prezentację planu dokonaną przez Mostostal na spotkaniu w dniu 24 czerwca 2008 r. Komisja zauważa, że ten plan restrukturyzacji w wielu aspektach stanowi jedynie zarys wymagający dalszych prac analitycznych, do podjęcia przez inwestora. Niemniej jednak w niektórych aspektach plan zawiera poważne braki, które prowadzą do wniosku Komisji, iż plan ten nie dowodzi, że stocznia odzyska rentowność w rozsądnych ramach czasowych.
- (282) Komisja w szczególności uważa, że wiarygodność strategii biznesowej, jeśli chodzi o sektor stoczniowy, nie została wykazana. Plan nie prezentuje żadnych szczegółów ponad twierdzenia, iż stocznia będzie kontynuować budowę statków. Plan nie zawiera żadnej analizy oceniającej zdolność stoczni do budowy statków typu ropax i statków wielozadaniowych (np. w zakresie zdolności projektowych, umiejętności), jak również zdolności stoczni do podpisania kontraktów na tego typu statki w krótkim bądź średnim okresie (np. brak informacji na temat kontaktów z klientami bądź z innymi stoczniami na temat ewentualnego podwykonawstwa), nie zawiera żadnej prognozy rynku dla tych segmentów, która pokazywałaby, czy zakładany popyt uzasadnia wybraną strategię biznesową, ani nie zawiera jakichkolwiek prognoz, jeśli chodzi o rentowność tych segmentów.

⁽¹⁾ Spółka Amber stwierdziła, że przeprowadzone przez nią badania wykazały, że stocznia nie odzyska rentowności po planowanej przez Amber restrukturyzacji.

(283) Komisja zauważa, że sam Mostostal uznaje swój brak znajomości sektora stoczniowego i jego faktycznym zamiarem byłoby znalezienie partnera strategicznego, który zarządzałby działalnością stoczniową przedsiębiorstwa. Chociaż Komisja została poinformowana, że Mostostal rzeczywiście prowadzi rozmowy z potencjalnymi partnerami do współpracy, żadna taka współpraca nie została zawieszona przed przygotowaniem planu restrukturyzacyjnego przekazanego Komisji. List intencyjny podpisany ze spółką Ulstein pokazuje jedynie, że strony będą negocjować na temat tego, czy i jaka współpraca jest możliwa. Jak wynika z poprawionej wersji planu, przekazanej Komisji w dniu 7 lipca 2008 r., oraz z treści listu intencyjnego, Ulstein poszukuje możliwości wykorzystywania majątku produkcyjnego Stoczni Szczecińskiej, ale nie jako właściciel, lecz w ramach stosunku umowy. Żaden z tych dokumentów nie wskazuje, że Ulstein nawiąże współpracę z Mostostalem celem restrukturyzacji i prowadzenia działalności stoczniowej Stoczni Szczecińskiej. Budzi to poważne wątpliwości, jeśli chodzi o zakładane efekty restrukturyzacji i projekcje finansowe, przynajmniej w zakresie produkcji stoczniowej, a tym samym stawia pod znakiem zapytania samą koncepcję dywersyfikacji działalności.

(284) Program inwestycji zawarty w planie i przygotowany przez zarząd nie wykazuje, iż proponowane inwestycje są niezbędne dla odzyskania przez stocznnię rentowności. Z drugiej strony, Komisja zauważa, że około 60% planowanych inwestycji będzie służyło jedynie utrzymaniu wartości aktywów trwałych stoczni na dzisiejszym poziomie. Co więcej, poprawiony plan restrukturyzacyjny przekazany 7 lipca wskazuje, że niezależny doradca pracuje nad programem inwestycyjnym dla działalności stoczniowej, co pokazuje, że program inwestycyjny założony przez Mostostal nie może być traktowany jako wiarygodna podstawa dla projekcji finansowych przygotowanych przez Mostostal i tym samym, dla odzyskania przez stocznnię długookresowej rentowności. Komisja w związku z tym uważa, że nie zostało wykazane, że proponowany program inwestycji jest wystarczająco daleko idący, aby doprowadzić do odzyskania rentowności.

(285) Komisja zauważa również, że niektóre istotne działania restrukturyzacyjne (restrukturyzacja organizacyjna, zarządzanie dostawami i zapasami, restrukturyzacja zatrudnienia) zostały opisane dosyć ogólnie i plan stanowi raczej zarys będący podstawą dla dalszych analiz, które inwestor powinien podjąć. O ile ocenia się pozytywnie fakt, iż plan identyfikuje pewne wymagające restrukturyzacji obszary, poziom ogólności nie pozwala Komisji na ocenę, czy planowane działania restrukturyzacyjne właściwie odpowiadają na problemy stoczni oraz przy jakich założeniach i w jakiej perspektywie czasu mogą one zostać wdrożone.

(286) Jeśli chodzi o projekcje finansowe, plan nie wyjaśnia szczegółowo jak poszczególne działania restrukturyza-

cyjne, w tym inwestycje i różne działania mające obniżyć koszty i związana z nimi poprawa wydajności, wpłyną na projekcje finansowe. Brakuje również analizy, która testowałaby wrażliwość tych projekcji na różne czynniki ryzyka, takie jak ewolucja rynku, cen, kosztów materiałów, kursów wymiany walut, płac itd. W związku z brakiem szczegółowego opisu i uzasadnienia założeń będących podstawą projekcji finansowych Komisja stwierdza, że wiarygodność przedłożonych projekcji finansowych, jak również solidność planu restrukturyzacji nie zostały wykazane. Wniosek ten jest tym bardziej istotny, jeśli wziąć pod uwagę twierdzenie samego inwestora, iż projekcje finansowe wykazują rentowność inwestycji na granicy opłacalności.

(287) Wreszcie, Komisja zauważa, że inwestor uzależnia powodzenie wdrożenia planu restrukturyzacji od uzyskania dodatkowej pomocy państwa. Pomimo tej dodatkowej pomocy oraz zaangażowania inwestora oczekiwana rentowność kapitałów własnych na koniec okresu restrukturyzacji pozostaje na relatywnie niskim poziomie, biorąc pod uwagę alternatywne możliwości inwestycyjne pozwalające oczekiwać zwrotu na podobnym poziomie przy niższym ryzyku, takie jak obligacje rządowe, jak sam inwestor zauważa.

(288) Biorąc powyższe pod uwagę, Komisja uważa, że zdolność stoczni do odzyskania rentowności, na podstawie planu restrukturyzacji z czerwca 2008 r. przygotowanego przez Mostostal, nie została wykazana.

Plan restrukturyzacyjny z dnia 12 września 2008 r.

(289) Komisja zaznacza, że choć plan restrukturyzacyjny złożony we wrześniu 2008 r. jest bardziej rozbudowany niż plan z czerwca 2008 r., większość zastrzeżeń Komisji odnośnie do stabilności i wiarygodności planu pozostaje aktualna.

(290) Plan nie zawiera kompletnej analizy rynku dla wszystkich planowanych działań spółek, jakie mają powstać na bazie majątku Stoczni Szczecińskiej. Co się tyczy planowanej działalności SSN Ulstein i SSN Nowa, przedstawiono jedynie ograniczony opis rynkowy, niezawierający szacowanego popytu lub zyskowności planowanych działań. Odnośnie do SSN Odra *de facto* nie został przedstawiony żaden biznesplan, plan restrukturyzacyjny wskazuje jedynie, że spółka może budować określone rodzaje statków, nie przedstawiono jednak wystarczającego uzasadnienia tych założeń.

(291) Komisja zauważa, że SSN Odra, która ma kontynuować działalność stoczniową Stoczni Szczecińskiej, ma w całości należeć do spółki Mostostal, która nie ma żadnego doświadczenia w zakresie działalności stoczniowej. Ulstein, którego udział w projekcie restrukturyzacyjnym miał przynieść niezbędne doświadczenie i *know-how*, jeśli chodzi o działalność stoczniową, nie zamierza angażować się finansowo w SSN Odra.

- (292) Jeśli chodzi o SSN Wspólna, Komisja zauważa, że zgodnie z planem ok. 40% zdolności produkcyjnych tej spółki planuje się przeznaczyć dla przedsiębiorstwa, które albo ma zostać zlikwidowane (SSN Nowa), albo nie ma biznesplanu (SSN Odra). Ponadto jeśli chodzi o pozostałe moce produkcyjne SSN Wspólna (9–17 tysięcy ton stali, tj. 12–23% zdolności produkcyjnych) zakłada się, że będą one wykorzystywane celem podwykonawstwa dla innych przedsiębiorstw, jednakże rynek docelowy, popyt i potencjalna zyskowność nie zostały przeanalizowane.
- (293) Tym samym Komisja uważa, że plan restrukturyzacji z 12 września nadal nie wykazuje wiarygodności strategii biznesowej, w szczególności w części dotyczącej sektora stocznioowego.
- (294) Jeśli chodzi o planowaną restrukturyzację majątkową, Komisja zaznacza, że plan nie przedstawia żadnej analizy planowanych potrzeb inwestycyjnych stoczni, ani też uzasadnienia programu inwestycyjnego. Komisja uważa, że planowane wydatki w kwocie [...] milionów PLN na przeniesienie niektórych aktywów produkcyjnych w celu uwolnienia gruntów na sprzedaż stanowią raczej inwestycję odtworzeniową, a nie realną modernizację majątku.
- (295) Tym samym koszty planowanej modernizacji wynoszą jedynie 104 miliony PLN i byłyby dokonane w SSN Mostostal, SSN Ulstein i SSN Wspólna. SSN Odra, która ma w przyszłości generować 50% przychodów wszystkich spółek następców Stoczni Szczecińskiej, nie ma dokonywać żadnych inwestycji i nie ma posiadać żadnych aktywów trwałych. Komisja zaznacza, że plan przedłożony przez Mostostal w czerwcu 2008 r. zakładał wdrożenie inwestycji o wartości 264 milionów PLN. Biorąc pod uwagę brak uzasadnienia dla takiego cięcia w programie inwestycyjnym (redukcja o 40% w porównaniu z planem czerwcowym) i brak analizy potrzeb inwestycyjnych spółek, Komisja uważa, że nie zostało wykazane, iż planowany program inwestycyjny jest wystarczający do zapewnienia odbudowy długoterminowej rentowności działalności.
- (296) Nie zostały opisane zakładane wyniki działań restrukturyzacyjnych, a plan nie wyjaśnia, kiedy wdrożenie poszczególnych działań przyniesie wymierne efekty i przełoży się na wyniki finansowe. Ponadto plan nie opisuje założeń projekcji finansowych w zakresie planowanych przychodów i kosztów. Czynniki te budzą wątpliwości względem tychże projekcji finansowych. Ponadto analiza wrażliwości wykazuje, że SSN Mostostal, a w szczególności SSN Odra, mają pozostać bardzo podatne na zmieniające się warunki rynkowe. Deprecjacja dolara amerykańskiego o 10% spowodowałaby w latach 2009–2012 spadek zakumulowanego zysku SSN Mostostal o 40% oraz SSN Odra o 83% (według planu ta analiza dla SSN Odra nie bierze pod uwagę polityki hedgingowej, która powinna częściowo zmniejszyć negatywny wpływ wahań kursowych). Ponadto plan zakłada, że 10-procentowy wzrost cen stali spowoduje spadek zakumulowanego zysku SSN Mostostal o 40% i SSN Odra o 50%. Komisja wnioskuję więc, że plan nie wykazał, że po wdrożeniu rozsądnej polityki zabezpieczającej przed ryzykiem kursowym, wrażliwość spółek na wahania kursów wymiany lub cen stali byłaby na akceptowalnym poziomie.
- (297) Jeśli chodzi o planowaną rentowność sprzedaży, Komisja zauważa, że ponieważ plan nie opisuje, na jakiej podstawie oszacowane zostały wyniki sprzedaży (w zakresie kosztów operacyjnych, cen statków, rentowności produkcji konstrukcji stalowych itd.), musi stwierdzić, że nie zostało wykazane, że planowane wyniki oparte są na realistycznych założeniach. Ponadto w przypadku SSN Wspólna i SSN Biuro projektowe planowana rentowność sprzedaży jest marginalna, co zostało odnotowane w planie restrukturyzacyjnym. Komisja uważa, że tak niski poziom zysku nie jest wystarczający, aby spółki te mogły konkurować na rynku bez pomocy państwa. Pomimo tego, że plan zakłada, że SSN Wspólna i SSN Biuro projektowe mają świadczyć usługi dla pozostałych spółek, co rzekomo uzasadnia niski poziom planowanej rentowności sprzedaży, Komisja zauważa, że mają to być spółki samodzielne i ich słabe planowane wyniki budzą wątpliwości co do długoterminowej rentowności całego projektu.
- (298) Na podstawie powyższego Komisja dochodzi do wniosku, że wiarygodność projekcji finansowych jest wątpliwa, a planowane wyniki są bardzo wrażliwe na zmieniające się warunki rynkowe. Komisja uważa tym samym, że stabilność planu nie została wykazana.
- (299) Na podstawie powyższego Komisja stwierdza, że nie zostało wykazane, że możliwe jest odzyskanie przez stocznię rentowności na podstawie planu restrukturyzacji z dnia 12 września 2008 r. Ponadto Komisja zaznacza, że spółka Ulstein wycofała się z procesu prywatyzacyjnego Stoczni Szczecińskiej, co oznacza, że plan restrukturyzacji z 12 września nie może zostać wdrożony na zakładanych warunkach. W każdym razie powyższa ocena wykazuje, że nawet jeśli spółka Ulstein byłaby zaangażowana w ten projekt lub jeśli spółka Mostostal zamierzałaby samodzielnie zrealizować plan restrukturyzacji z 12 września (zgodnie z zamiarem wyrażonym w liście z dnia 22 września 2008 r.), plan ten nie mógłby zostać uznany za wystarczający.

- (300) Porażka prywatyzacji oznacza, że stocznia nie jest w stanie pozyskać wystarczającego kapitału na warunkach rynkowych, aby wykonać plan restrukturyzacji z 2006 r. lub konieczną szeroko zakrojoną strategię restrukturyzacyjną, co zapewniłoby długoterminową rentowność stoczni bez konieczności stałego wsparcia przez państwo. Oznacza to również, że stocznia nie jest w stanie pozyskać wiedzy w zakresie zarządzania i znajomości rynku, koniecznej do przeprowadzenia restrukturyzacji.
- (301) Z powodu braku realnego i szeroko zakrojonego planu restrukturyzacji Komisja doszła do wniosku, że przyznana Stoczni Szczecińskiej pomoc, opisana w rozdziale 2.7 powyżej, stanowi pomoc czysto operacyjną, a nie restrukturyzacyjną, a więc niezgodną ze wspólnym rynkiem.

3.3.3. OGRANICZENIE POMOCY DO MINIMUM

- (302) Zgodnie z pkt 43 wytycznych kwota pomocy musi być ograniczona do niezbędnego minimum kosztów restrukturyzacji, koniecznych do jej podjęcia. Od beneficjenta oczekuje się dokonania znaczącego wkładu w finansowanie restrukturyzacji z jego własnych zasobów lub z zasobów zewnętrznych pozyskanych na zasadach rynkowych. Taki wkład jest z jednej strony znakiem, że rynek wierzy w możliwość przywrócenia rentowności, a z drugiej sposobem ograniczenia pomocy państwa do minimum. W przypadku dużych przedsiębiorstw, takich jak Stocznia Szczecińska, wkład ten powinien stanowić co najmniej 50 % kosztów restrukturyzacji.
- (303) Po pierwsze, z opisu sytuacji Stoczni Szczecińskiej wynika, że nie była ona w stanie pozyskać praktycznie żadnego zewnętrznego źródła finansowania restrukturyzacji.

Plan restrukturyzacyjny z czerwca 2006 r.

- (304) Odnośnie do wkładu własnego, zgodnie z planem restrukturyzacji z 2006 r., koszty restrukturyzacji wraz z kosztami operacyjnymi wynosiłyby 11 500 000 000 PLN, a proponowany wkład własny równałby się 3 600 000 000 PLN, co stanowi 30 %. Jeśli koszty operacyjne zostałyby wyłączone z kosztów i finansowania, koszty restrukturyzacji wyniosłyby 374 700 000 PLN, a wkład własny 190 000 000 PLN.
- (305) Komisja miała wątpliwości, czy perspektywa uzyskania 190 000 000 PLN na rynku była realistyczna. W tym czasie nie było czynników wskazujących na to, że Stocznia Szczecińska byłaby w stanie pozyskać taki kapitał na rynku. Proponowany wkład nie mógł więc zostać uznany za rzeczywisty i realny, jak wymagają tego wytyczne. Rzeczywiście, kilka prób podjętych przez KPS i ARP, najpierw zainteresowania udziałowców mniejszościowych, a później sprzedania 100 % udziałów stoczni, które nie zakończyły się sukcesem, udowodniło, że rynek nie jest zainteresowany inwestowaniem w Stocznnię Szczecińską.

- (306) Odnośnie do finansowania działań operacyjnych plan restrukturyzacji z 2006 r. zakładał, że produkcja będzie finansowana z kredytów komercyjnych oraz zaliczek od armatorów niegwarantowanych przez KUKĘ, których suma w całym okresie restrukturyzacji w latach 2002–2009 powinna wynosić 3 200 000 000 PLN, co ma być porównane z 4 200 000 000 PLN finansowanymi dzięki gwarancjom KUKĘ. Jednak również w odniesieniu do tego zagadnienia nie było w tym czasie czynników wskazujących na to, że Stocznia Szczecińska byłaby w stanie pozyskać takie środki finansowe na rynku. Proponowany wkład w postaci kredytów komercyjnych i gwarancji nie mógł więc zostać uznany za rzeczywisty i realny, jak wymagają tego wytyczne. Co więcej, Komisja zauważa, że stocznia do dzisiaj nie była w stanie bez wsparcia państwa pozyskać na rynku środków do finansowania swojej działalności operacyjnej.

- (307) Ponadto plan restrukturyzacji z 2006 r. przewidywał, że dodatkowe wpłaty armatorów w wysokości 628 700 000 PLN, uzyskane po renegocjacji kontraktów, powinny być uznane za wkład własny. Niektóre kontrakty rzeczywiście zostały renegocjowane. Komisja zwraca uwagę na fakt, że zgodnie z wytycznymi wkład własny powinien stanowić znak, że rynki wierzą w możliwość przywrócenia rentowności spółki. Fakt, że armatorzy, wobec ryzyka niedostarczenia zakontraktowanych statków oraz biorąc pod uwagę czynniki zewnętrzne (takie jak wzrost cen stali), są skłonni podnieść ceny zakontraktowanych statków, nie oznacza, że wierzą oni w zdolność stoczni do odzyskania rentowności i długoterminowego konkurowania na rynku. Ponadto armatorzy nie zgodzili się na dokonanie dodatkowych wpłat w celu pokrycia kosztów restrukturyzacji stoczni, lecz tylko (i do pewnego stopnia) w celu pokrycia kosztów produkcji zakontraktowanych statków. Komisja nie może zatem zaakceptować dodatkowych wpłat dokonywanych przez armatorów jako wkładu własnego w rozumieniu wytycznych.

Plan restrukturyzacyjny z czerwca 2008 r.

- (308) Plan restrukturyzacji z czerwca 2008 r. nie przynosi zasadniczej poprawy w tym zakresie. Podczas gdy inwestor zobowiązuje się wnieść kapitał w kwocie 149,5 miliona PLN celem częściowego sfinansowania programu inwestycji, oczekuje on również dodatkowych dokapitalizowań ze strony Państwa w sumie w wysokości 588 milionów PLN oraz pożyczki ARP w kwocie 68 milionów PLN. Inwestor zażądał również dodatkowych gwarancji KUKĘ na pokrycie kapitału operacyjnego.
- (309) Koszty restrukturyzacji, jakie można zidentyfikować na podstawie ograniczonych informacji zawartych w planie restrukturyzacyjnym z czerwca 2008 r. odpowiadają przynajmniej kwocie potrzebnej na pokrycie strat na obowiązujących kontraktach na statki przewidywanej na lata 2008–2009 (588 milionów PLN) oraz kwocie potrzebnej na sfinansowanie potrzeb inwestycyjnych na lata 2008–2012 (264 miliony PLN).

- (310) Większość tych kosztów ma być sfinansowana ze środków pomocy państwa. W praktyce jedyny planowany wkład własny inwestora to dokapitalizowanie w wysokości 149,5 miliona PLN, które odpowiada 17 % kosztów restrukturyzacji wykazanych powyżej. Zgodnie z ustanowioną praktyką⁽¹⁾ Komisja uznaje, iż przyszłe przepływy pieniężne nie mogą być uznawane za wkład własny w rozumieniu wytycznych, ponieważ nie reprezentują one realnego i rzeczywistego wkładu przedsiębiorstwa lub jego udziałowców na pokrycie kosztów restrukturyzacji. Ponadto Komisja musi wziąć pod uwagę cały okres restrukturyzacji, która rozpoczęła się w 2002 r. Jeśli weźmie się pod uwagę istotny poziom pomocy państwa, z której stocznia skorzystała w tym okresie, to poziom wkładu własnego w porównaniu z całością kosztów restrukturyzacji będzie jeszcze mniejszy. Jest zatem oczywiste, że wkład własny nawet w najmniejszym stopniu nie sięga progu 50% kosztów restrukturyzacyjnych, jak jest to wymagane przez wytyczne.

Plan restrukturyzacyjny z dnia 12 września 2008 r.

- (311) Plan restrukturyzacyjny z dnia 12 września 2008 r. również nie przynosi poprawy, jeśli chodzi o planowany poziom udziału własnego w finansowaniu kosztów restrukturyzacji.
- (312) Plan restrukturyzacyjny z września 2008 r. zawiera bardziej szczegółowe informacje na temat planowanych kosztów restrukturyzacji i źródeł ich finansowania. Na planowane koszty restrukturyzacji składają się koszty inwestycji (104 miliony PLN), koszty przeniesienia aktywów na inną lokalizację w stoczni (50 milionów PLN), koszty restrukturyzacji zatrudnienia (53,4 miliona PLN), koszty pokrycia przyszłych strat na zawartych nierentownych kontraktach (840 milionów PLN) oraz spłata zakumulowanych zobowiązań stoczni wobec ARP i KPS (197,5 miliona PLN)⁽²⁾.
- (313) W sumie koszty restrukturyzacji wynoszą 1,354 miliarda PLN.
- (314) Dodatkowo plan uznaje, iż zapotrzebowanie na kapitał obrotowy w kwocie 227,6 miliona PLN stanowi również część kosztów restrukturyzacji. Komisja uważa, że zapotrzebowanie na kapitał obrotowy stanowi część normalnej działalności przedsiębiorstwa, a nie koszt restrukturyzacji i dlatego jego finansowanie powinno być analizowane oddzielnie.
- (315) Jeśli chodzi o udział własny, plan przewiduje następujące kategorie: dodatkowe płatności armatorów uzyskane w wyniku renegotiacji kontraktów (376 milionów PLN), dokapitalizowania inwestorów (242 miliony PLN), przychody ze sprzedaży aktywów (118 milionów PLN) oraz finansowanie kapitału obrotowego (pożyczka oraz kredyt kupiecki od Mostostal w kwocie 170 milionów PLN).
- (316) Jeśli chodzi o finansowanie kapitału obrotowego Komisja zauważa, że ze względu na długi cykl produkcyjny oraz

wysoką wartość wytwarzanych produktów końcowych, w sektorze stoczniowym finansowanie kapitału obrotowego stanowi specyficzny problem. W sektorze stoczniowym kapitał obrotowy w dużym zakresie pozyskiwany jest ze źródeł zewnętrznych. Część kapitału obrotowego jest uzyskiwana dzięki zaliczkom armatorów, zwykle w połączeniu z gwarancjami, w Polsce, najczęściej udzielanymi przez KUK. Ponieważ zaliczki zwykle nie przekraczają 80% ceny statku, stocznie muszą uciekać się do pożyczek lub kredytów kupieckich od dostawców. Z tego względu Komisja uznaje, że w związku ze specyficzną sytuacją sektora stoczniowego potrzeba finansowania kapitału obrotowego wymaga raczej rozwiązania strukturalnego i nie jest częścią jednorazowych kosztów restrukturyzacji. W związku z tym Komisja uznaje, że w sektorze stoczniowym pożyczki mające na celu zasilenie kapitału obrotowego nie mogą być uznane za udział własny, jako że służą finansowaniu bieżącej działalności, a nie kosztów restrukturyzacji.

- (317) Jak wskazano powyżej, Komisja uznaje, że dopłaty od armatorów uzyskane w wyniku renegotiacji kontraktów prowadzącej do podwyższenia ceny statku, nie mogą być uznawane za wkład własny w rozumieniu wytycznych.

Sfprzedaż aktywów

- (318) Jeśli chodzi o planowane przychody ze sprzedaży zbędnych aktywów w wysokości 118 milionów PLN, Komisja uważa, że nie zostało wykazane, iż to źródło finansowania można uznać za realne i dostępne.
- (319) Po pierwsze, zgodnie z projektem umowy prywatyzacyjnej pomiędzy ARP i KPS (obecnych właścicieli Stoczni Szczecińskiej) i spółką Mostostal, przedmiotowe aktywa mają być sprzedane przez Mostostal podmiotowi wskazanemu przez ARP i KPS za kwotę nie niższą niż 118 milionów PLN. Takie założenie wzbudza zastrzeżenia, gdyż wydaje się, że stanowi rodzaj gwarancji państwa co do minimalnych przychodów ze sprzedaży tych aktywów kupcowi wybranemu przez państwo. W związku z tym Komisja ma wątpliwości, czy ta potencjalna sprzedaż aktywów jest wolna od pomocy państwa.
- (320) Po drugie, wycena wartości gruntów została oparta na porównaniu z transakcjami sprzedaży nieruchomości położonych w atrakcyjnych dzielnicach Szczecina, przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe oraz działalność usługową, a nie jako obszar przemysłowy. Jak wynika z przedłożonej wyceny, ceny gruntów przeznaczonych na działalność przemysłową mogą być nawet dziesięciokrotnie niższe niż kwoty założone w wycenie. Ponadto wycena zakłada, że zanim dojdzie do sprzedaży, wszystkie budynki i instalacje posadowione na przedmiotowym terenie zostaną rozebrane, a teren zostanie oczyszczony i przygotowany do sprzedaży. Wycena wskazuje, iż takie przygotowanie będą generowały określone koszty. Nie przekazano żadnego szacunku wielkości takich kosztów i plan restrukturyzacji nie zawiera żadnych informacji na ten temat⁽³⁾.

⁽¹⁾ Por. pkt 43 wytycznych.

⁽²⁾ Część tych zobowiązań została zamieniona na udziały w czerwcu 2008 r. (131,5 milionów PLN; por. w motywie 201 tabela 4 pkt 16 i 17), część pozostała do spłaty (66 milionów PLN).

⁽³⁾ Dodatkowo Komisja zwraca uwagę, że zgodnie z jednym z załączników do planu restrukturyzacyjnego z dnia 12 września 2008 r., prezentującym ogólne założenia procesu restrukturyzacji, wartość tego gruntu została wstępnie oszacowana na kwotę [...] milionów PLN.

(321) Po trzeciej, Komisja ma wątpliwości, czy wartość aktywów została właściwie odzwierciedlona w bilansie Stoczni Szczecińskiej, i w konsekwencji, czy została właściwie odzwierciedlona w cenie, jaką Mostostal ma zapłacić za udziały w Stoczni Szczecińskiej. Komisja zauważa, że zgodnie z bilansem stoczni całkowita wartość aktywów trwałych stoczni na koniec 2007 r. wynosiła [...] milionów PLN. Tymczasem plan przewiduje, że stocznia sprzeda swoje aktywa produkcyjne nowopowstałym spółkom (SSN Mostostal, SSN Ulstein i SSN Wspólna) za kwotę [...] milionów PLN, co ma odzwierciedlać ich wartość nominalną, oraz że sprzeda zbędne aktywa podmiotom trzecim za szacowaną cenę rynkową w wysokości [...] milionów PLN. Pokazuje to, że albo wartość księgowa aktywów nieprodukcyjnych jest zaniżona, albo planowane przychody z ich sprzedaży są przeszacowane.

(322) Wreszcie, na koniec 2007 r. wartość aktywów netto Stoczni Szczecińskiej wynosiła [...] miliony PLN. Od tego czasu ARP i KPS dokonały zamiany wierzytelności na akcje na kwotę 131,5 miliona PLN oraz planowane jest dokapitalizowanie stoczni kwotą 434 miliony PLN. Z drugiej strony, szacuje się, że straty na zawartych nierentownych kontraktach wyniosą 465 milionów PLN. W efekcie wygląda na to, że kiedy Mostostal będzie nabywał Stocznię Szczecińską, przy założeniu, że pozostałe czynniki nie ulegną zmianie, wartość aktywów netto stoczni będzie wynosiła [...] miliona PLN, a Mostostal nabędzie je praktycznie za darmo. Wszystkie przychody ze sprzedaży aktywów mają zostać wykorzystane przez Stocznię Szczecińską (tj. SSN Nowa) na cele restrukturyzacji (na przykład na restrukturyzację zatrudnienia) oraz na zasilenie kapitału obrotowego spółki celem dokończenia budowy zakontraktowanych statków. Komisja zatem wnioskuję, iż wydaje się, że w procesie prywatyzacji dochodzi do udzielenia Stoczni Szczecińskiej dodatkowej pomocy państwa, w formie przekazania aktywów poniżej ich wartości rynkowej⁽¹⁾. Poprzez obniżenie ceny sprzedaży udziałów w zamian za zobowiązanie kupującego do wdrożenia działań restrukturyzacyjnych państwo pośrednio finansuje te działania. W konsekwencji Komisja nie może zaakceptować, aby sprzedaż aktywów, uzyskanych przez inwestora poniżej ich wartości rynkowej, mogła być uznawana za udział własny⁽²⁾.

(323) Ze względu na powyższe wątpliwości Komisja uważa, że nie zostało wykazane, iż planowane przychody ze sprze-

daży zbędnych aktywów w kwocie 118 milionów PLN mogą być uznane za rzeczywiste i faktyczne źródło finansowania kosztów restrukturyzacji.

Dokapitalizowania od inwestorów

(324) Jeśli chodzi o planowane dokapitalizowania przez inwestorów prywatnych Komisja uważa, iż nie zostało wykazane, że mogą one w całości być uznane za realne i dostępne.

(325) Po pierwsze, plan restrukturyzacyjny przewiduje, że całkowity wkład finansowy Ulsteina będzie wynosił 114,9 miliona PLN. Niemniej jednak, jak wynika z projektu umowy pomiędzy Mostostalem i spółką Ulstein – niepodpisanego na dzień 5 września, w którym został on przekazany Komisji, Ulstein zobowiązuje się do podniesienia kapitału SSN Ulstein do wysokości 52,5 miliona PLN (a nie 67,3 miliona PLN, jak to zakłada plan restrukturyzacyjny), w spółce SSN Wspólna – do wysokości 44,65 miliona PLN (podczas gdy plan zakłada udział Ulsteina w kwocie 47,5 miliona PLN) oraz w SSN Biuro Projektowe do wysokości 0,85 miliona PLN (plan zakłada 0,1 miliona PLN). A zatem w sumie wkład Ulsteina przewidziany w umowie wynosi 98 milionów PLN, tj. 16,9 miliona PLN mniej niż przewiduje plan restrukturyzacyjny.

(326) Po drugie, plan restrukturyzacyjny, chociaż zakłada, iż inwestorzy wprowadzą swój kapitał do stoczni, przyjmuje również za możliwe, że Ulstein będzie musiał pozyskać kapitał dłużny na rynku. Nie przedstawiono żadnych dowodów wskazujących, że Ulstein będzie w stanie takie finansowanie pozyskać, a zatem nie może ono być uznane za realne i dostępne. Co więcej, na spotkaniu w dniu 10 września, przedstawiciele spółki Ulstein wyjaśnili, że Ulstein planuje wkład finansowy w wysokości 98 milionów PLN (tj. zgodnie z projektem umowy współpracy opisanym powyżej), z czego jedynie 30 milionów PLN będzie w formie dokapitalizowania. Pozostały wkład będzie musiał być pozyskany na rynku. Ulstein wyjaśnił, że w przypadku gdy nie będzie w stanie pozyskać takiego finansowania, nie dokapitalizuje stoczni⁽³⁾. Żadne z powyższych twierdzeń nie zostało odzwierciedlone w planie, który jedynie stwierdza, że to, czy Ulstein finansuje projekt ze środków własnych, czy z finansowanie zewnętrzne, „nie zmienia zasad i efektów działalności operacyjnej przedsiębiorstwa ani poziomu wkładu własnego inwestorów”.

⁽¹⁾ Jest to sytuacja podobna do ocenianej w sprawie Automobile Craiova nr 46/07, w której Komisja stwierdziła, że w procesie prywatyzacji spółki Automobile Craiova władze rumuńskie, nakładając określone warunki na kupującego (dotyczące minimalnego zatrudnienia oraz poziomu deklarowanych inwestycji w kupowanym przedsiębiorstwie) w zamian za obniżoną cenę sprzedaży, udzieliły pomocy państwa z korzyścią dla sprzedawanego przedsiębiorstwa.

⁽²⁾ Komisja bierze pod uwagę fakt, iż po realizacji istniejących kontraktów i wdrożeniu planowanych działań restrukturyzacyjnych, SSN Nowa ma zostać zlikwidowana i że jeśli po tych działaniach pozostanie w niej zbędna gotówka, ma być ona równo podzielona pomiędzy Mostostalem a państwem. Komisja zauważa, że to może co najwyżej prowadzić do zmniejszenia wartości pomocy udzielonej w procesie prywatyzacji, ale nie zmienia faktu, iż przekazanie aktywów poniżej ich wartości rynkowej było „skażone” pomocą państwa i tym samym ich sprzedaż nie może służyć pozyskaniu udziału własnego wolnego od pomocy państwa.

⁽³⁾ Na spotkaniu w dniu 10 września 2008 r. okazało się, że plan restrukturyzacyjny został opracowany przez Mostostal, a nie Ulstein. Ulstein nawet nie widział projektu planu przekazanego Komisji w dniu 3 września 2008 r. i był zaskoczony, dowiadując się, że jego zaangażowanie kapitałowe ma wynosić 114 milionów PLN.

(327) Na podstawie powyższych argumentów Komisja stwierdza, iż nie uzyskała wystarczającej pewności co do kwoty, jaką Ulstein jest w stanie zainwestować, ani co do jego gotowości do dokonania inwestycji ze środków własnych w razie nieuzyskania finansowania dłużnego. Komisja w związku z tym stwierdza, że z planowanej kwoty dokapitalizowania w wysokości 242 milionów PLN, jedynie 157,2 miliona może być uznane za realne i dostępne. Co więcej, wycofanie się spółki Ulstein z procesu prywatyzacji oznajmione w piśmie z dnia 22 września oraz informacja, iż Mostostal może realizować plan restrukturyzacyjny z 12 września sam, powodują, iż finansowanie przewidziane w planie staje się jeszcze bardziej niepewne.

(328) Podsumowując, nawet jeśli analizujemy jedynie koszty restrukturyzacji, jakie ponieść ma inwestor (1,354 miliarda PLN), udział własny, który jest realny i dostępny i wolny od pomocy państwa, (157,1 miliona PLN) stanowi jedynie 12% kosztów restrukturyzacji. Ponadto Komisja musi wziąć pod uwagę cały okres restrukturyzacji, który rozpoczął się w 2002 r. Biorąc pod uwagę poważne kwoty pomocy państwa, z jakich skorzystała stocznia od tego czasu, taki udział własny w porównaniu z całością kosztów restrukturyzacji będzie jeszcze mniejszy. Jest zatem oczywiste, że udział własny nie zbliża się nawet do poziomu 50% kosztów restrukturyzacji, tak jak tego wymagają wytyczne.

(329) Komisja zauważa, że po wycofaniu się spółki Ulstein z procesu prywatyzacji i restrukturyzacji Stoczni Szczecińskiej Mostostal w liście z dnia 25 września 2008 r. załączył pismo banku kazachskiego BTA dotyczące ewentualnego zainteresowania tego banku projektem w Stoczni Szczecińskiej. W piśmie bank informuje, że byłby gotowy zapewnić finansowanie projektu w Stoczni Szczecińskiej kwotą 100 milionów dolarów i prosi Mostostal o przysłanie planu restrukturyzacji, jak tylko zostanie on zaakceptowany przez Komisję Europejską. Komisja zauważa, że pismo banku jest datowane 26 czerwca 2008 r., a zatem, nie może się ono odnosić do planu restrukturyzacyjnego z września 2008 r., ale raczej do planu z czerwca, który już nie obowiązuje. Dlatego też Komisja uznaje, że takie pismo nie może być dowodem istnienia rzeczywistego i realnego finansowania planu z 12 września 2008 r. W każdym razie, nawet jeśli to finansowanie miało być uznane za rzeczywiste i realne, i nawet gdyby analizowane były jedynie planowane koszty restrukturyzacji, udział własny wynosiłby nie więcej niż 17 % kosztów restrukturyzacji⁽¹⁾, tj. znacząco mniej niż tego wymagają wytyczne.

(330) W związku z powyższym Komisja zauważa, że w rzeczywistości stocznia nie była w stanie pozyskać praktycznie żadnego wkładu własnego w rozumieniu wytycznych, a w każdym przypadku wkład ten nie był znaczący. Ponadto plan restrukturyzacyjny przekazany przez Mostostal nie zapewnia wystarczającego poziomu wkładu własnego. Wkład własny powinien pozwolić na zredukowanie pomocy państwa do minimum, a przy

jego braku Komisja musi stwierdzić, że wymóg ograniczenia pomocy do minimum nie jest spełniony. Przeciwnie, plan restrukturyzacyjny Mostostalu oparty jest na założeniu, że dodatkowa pomoc państwa będzie udzielona i ponadto stwierdza, że wdrożenie planu jest uzależnione od uzyskania tej dodatkowej pomocy państwa.

(331) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że wymóg ograniczenia pomocy do minimum i wniesienia faktycznego wkładu własnego niezawierającego pomocy państwa nie został spełniony.

3.3.4. UNIKANIE NADMIERNEGO ZAKŁÓCANIA KONKURENCJI

(332) Komisja przypomina wstępną umowę z Polską dotyczącą zamknięcia pochylni Wulkan 1. Jednak w świetle okoliczności, które nastąpiły po podpisaniu tej umowy oraz w świetle powyższych wniosków dotyczących pierwszych dwóch warunków przewidzianych w wytycznych, kwestia oceny, czy proponowane przez Polskę środki wyrównawcze były wystarczające, stała się bezprzedmiotowa.

3.3.5. WNIOSEK

(333) Komisja uznaje, że zgłoszona pomoc państwa na rzecz Stoczni Szczecińskiej nie może zostać uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem i podlega zwrotowi.

4. WDROŻENIE

(334) Element pomocy zawarty w środkach przyznanych Stoczni Szczecińskiej, przedstawionych w motywach 187–201 podlega zwrotowi. Ogólnie rzecz ujmując, element pomocy podlegający zwrotowi, tj. korzyść otrzymana przez beneficjenta pomocy, stanowi różnicę między warunkami, jakie mógłby uzyskać na rynku, i warunkami, na jakich środki pomocy zostały przyznane.

(335) Stopy referencyjne i dyskontowe ogłaszane przez Komisję stosuje się w zastępstwie stopy rynkowej w celu obliczenia elementu pomocy, w szczególności w przypadku, gdy pomoc wypłaca się w kilku transzach, a także w celu obliczenia elementu pomocy wynikającego z programów dotacji na spłatę oprocentowania⁽²⁾. W przypadku zagrożonych przedsiębiorstw, takich jak Stocznia Szczecińska, Komisja wychodzi z założenia, że stopa referencyjna powinna być zwiększona o co najmniej 400 punktów bazowych w celu odzwierciedlenia wysokiego stopnia ryzyka, jakim nacechowana jest transakcja, i dodatkowo o 200 punktów bazowych w związku z brakiem zabezpieczeń lub słabymi zabezpieczeniami ze strony beneficjenta. Jak wyjaśniono powyżej, wartość zabezpieczeń dostarczonych przez stocznnię budzi wątpliwości, biorąc pod uwagę stosunek aktywów do pasywów tego przedsiębiorstwa. W przypadku zagrożonych przedsiębiorstw, jeżeli dane

⁽¹⁾ Przy założeniu, że 1 US dolar = 2,3 PLN.

⁽²⁾ Obwieszczenie Komisji w sprawie metody określania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz.U. C 273 z 9.9.1997, s. 3).

przedsiębiorstwo nie jest w stanie uzyskać żadnych środków finansowych na rynku, element pomocy może stanowić nawet 100 % wartości nominalnej uzyskanych środków finansowych ⁽¹⁾.

- (336) Komisja uważa, że w analizowanym okresie, w którym Stocznia Szczecińska otrzymywała środki pomocy opisane w motywach 187–201, miała ona poważne trudności finansowe (jak przedstawiono to w motywach 45–57) i nie była w stanie uzyskać żadnych środków finansowych na rynku. Stocznia nieprzerwanie ponosiła straty i w analizowanym okresie nie uzyskiwała praktycznie żadnych środków finansowych na rynku. W takich okolicznościach podmiot prywatny działający w warunkach rynkowych nie byłby chętny do udzielenia stoczni jakiegokolwiek finansowania, biorąc pod uwagę wiążące się z tym wysokie ryzyko. Podsumowując, Komisja uważa, że żaden bank nie zgodziłby się na kredytowanie stoczni, nawet przy wysokim oprocentowaniu, i żaden bank nie zgodziłby się na udzielenie gwarancji, nawet za wysoką opłatą za gwarancję.

Obliczenie elementu pomocy w przypadku poszczególnych kategorii środków

Pożyczki

- (337) Ponieważ Stocznia Szczecińska nie otrzymałaby kredytu ani gwarancji na rynku, każda udzielona jej pożyczka i gwarancja w analizowanym okresie automatycznie stanowi pomoc. Tym samym wszelkie obowiązujące nadal gwarancje muszą zostać w trybie natychmiastowym wstrzymane, natomiast wszelkie pożyczki bezzwłocznie zwrócone.
- (338) Zwrot wszelkich przyznanych stoczni pożyczek nie wystarczy jednak do przywrócenia sytuacji pierwotnej, jako że do dnia dokonania zwrotu stocznia dysponuje środkami finansowymi, których w normalnym przypadku nie uzyskiwałaby na rynku. W celu przywrócenia sytuacji pierwotnej kwota odpowiadająca wartości tej korzyści także musi zostać zwrócona, przy czym jej wysokość można jedynie oszacować na podstawie oprocentowania pożyczek obciążonych dużym ryzykiem. Tym samym Komisja jest zmuszona nakazać zwrot różnicy między oprocentowaniem faktycznie zapłaconym przez Stocznnię Szczecińską a oprocentowaniem teoretycznie adekwatnym do pożyczki obciążonej bardzo wysokim ryzykiem za okres od momentu udzielenia stoczni pożyczki do dnia jej spłaty przez stocznnię. W celu ustalenia oprocentowania dla pożyczki obciążonej bardzo wysokim ryzykiem Komisja zauważa, że w obwieszczeniu Komisji w sprawie metody określania stóp referencyjnych i dyskontowych wskazano, że premia za ryzyko może być wyższa niż 400 punktów bazowych

powyżej stopy odniesienia, jeżeli żaden bank komercyjny nie przyznałby danego kredytu, co ma miejsce w omawianym przypadku. W szeregu decyzji Komisja uznała, że premia w wysokości 600 punktów bazowych powyżej stopy odniesienia była adekwatnym minimum uwzględniającym sytuację obciążoną wysokim ryzykiem ⁽²⁾. Komisja uważa, że stanowi to minimum, jeśli chodzi o pożyczki w omawianym przypadku.

Gwarancje na zaliczki

- (339) Komisja zastosuje to samo podejście w odniesieniu do gwarancji: Komisja jest zmuszona nakazać zwrot ekwiwalentu dotacji zawartego w gwarancji za okres od dnia udzielenia gwarancji do dnia jej zakończenia.
- (340) W odniesieniu do gwarancji Komisja, zgodnie z obwieszczeniem Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE do pomocy państwowej w formie gwarancji ⁽³⁾, uważa, że ekwiwalent dotacji równy jest kwocie niższego oprocentowania kredytu uzyskanego dzięki gwarancji (oprocentowanie udzielanego kredytu objętego gwarancją jest niższe niż oprocentowanie rynkowe) lub kwocie wynikającej z czynnika ryzyka związanego z gwarantowaną kwotą po odliczeniu opłaconych opłat za gwarancję.
- (341) Jednakże, w przypadku gwarancji na zaliczki Komisja zauważa, że zaliczki, na które KUKK wystawiła gwarancje, są formą umowy sprzedaży, a nie umową pożyczki i od zaliczek nie są pobierane żadne odsetki. Dlatego Komisja uważa, że w celu obliczenia elementu pomocy otrzymanego przez beneficjenta należałoby rozważyć porównanie opłat dokonanych przez stocznnię z opłatami, jakie zostałyby w normalnym przypadku nałożone na rynku. Komisja jest zdania, że opłaty pobierane w ramach wolnego od pomocy państwa systemu, w oparciu o który KUKK realizuje swój program gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych, zatwierdzonego przez Komisję decyzją z dnia 18 lipca 2007 r., mogłyby posłużyć za opłaty referencyjne dla opisanego powyżej obliczenia. Opłaty te należałoby również powiększyć o co najmniej 400 punktów bazowych w związku z faktem, że stocznia nie kwalifikowała się do otrzymania gwarancji w ramach tego programu. Zatem wystawione stoczni gwarancje obciążone były znacząco podwyższonym ryzykiem.
- (342) Jak wyjaśniono powyżej, ponieważ stocznia nie byłaby w stanie uzyskać gwarancji na rynku, w związku z jej bardzo niestabilną sytuacją finansową, aby położyć kres zakłóceniom konkurencji spowodowanym odnośną pomocą, należy bezzwłocznie rozwiązać obowiązujące umowy gwarancji wystawione przez KUKK.

⁽¹⁾ Zob. np. obwieszczenie Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE do pomocy państwowej w formie gwarancji (2000/C 71/07) (Dz.U. C 71 z 11.3.2000, s. 14). W pkt 3.2 obwieszczenia stwierdzono, że gdy w momencie udzielenia gwarancji istnieje znaczne prawdopodobieństwo niewywiązania się kredytobiorcy ze zobowiązań, np. ponieważ znajduje się on w trudnej sytuacji finansowej, wartość gwarancji może być równa kwocie efektywnie objętej tą gwarancją.

⁽²⁾ Motyw 68 decyzji Komisji 2005/827/WE w sprawie środków wprowadzonych przez Hiszpanię dla Siderúrgica Añón S.A. (Dz.U. L 311 z 26.11.2005, s. 22); motyw 42 decyzji Komisji 2003/284/WE z dnia 11 grudnia 2002 r. w sprawie pomocy państwa przyznanej przez Hiszpanię dla Sniace SA (Dz.U. L 108 z 30.4.2003, s. 35).

⁽³⁾ Ibidem.

Nieegzekwowanie spłaty zadłużenia

- (343) Stałe nieegzekwowanie spłaty zadłużenia przez władze publiczne stanowi również pomoc państwa i musi zostać wzięte pod uwagę ⁽¹⁾. Można to przyrównać do pożyczki odnawialnej udzielonej na warunkach preferencyjnych i w związku z tym element pomocy odpowiada różnicy pomiędzy odsetkami, jakie zostałyby pobrane na rynku (np. od spółki o podobnym ratingu, znajdującej się w podobnej sytuacji finansowo-ekonomicznej oraz przy podobnym zabezpieczeniu), a odsetkami pobranymi przez organ udzielający pomocy.
- (344) Komisja uważa, że w związku z utrzymującą się bardzo niestabilną sytuacją finansową stoczni wierzyciel kierujący się zasadami gospodarki rynkowej bezzwłocznie dokonałby egzekucji swoich należności w momencie, kiedy byłyby one wymagalne. Stąd brak bezzwłocznego podjęcia przez władze polskie środków w celu egzekucji był jednoznaczny z udzieleniem pomocy i tym samym dzień zapadalności wszelkich niespłaconych zobowiązań byłby dniem udostępnienia pomocy. Element pomocy stanowiłby różnicę między odsetkami, jaki zostałyby pobrane na rynku (od spółki o podobnym ratingu, znajdującej się w podobnej sytuacji finansowo-ekonomicznej oraz przy podobnym zabezpieczeniu), a odsetkami naliczonymi przez władze.
- (345) Ponieważ każdy podmiot prywatny działający w warunkach rynkowych zażądałby od stoczni bezzwłocznej spłaty zadłużenia, należy spłacić kwotę pomocy wynikającą z pobranych w niedostatecznej wysokości odsetek, jak również dokonać bezzwłocznej spłaty zaciągniętych zobowiązań.

Dokapitalizowanie

- (346) Komisja zauważa, że dokapitalizowanie przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji przez państwo lub podmioty kontrolowane przez państwo, takie jak ARP i KPS, przy dokonywaniu którego nie można spodziewać się żadnego zwrotu, uznaje się za bezzwrotne dotacje ⁽²⁾. W celu wyeliminowania zakłócenia konkurencji spowodowanego dokapitalizowaniem stoczni musiałaby spłacić pełną kwotę otrzymanego dokapitalizowania.

Sposób wdrożenia decyzji

- (347) W piśmie z dnia 3 listopada 2008 r. Polska zobowiązała się do wdrożenia niniejszej decyzji poprzez sprzedaż aktywów stoczni po cenie rynkowej w drodze otwartej, przejrzystej, bezwarunkowej i niedyskryminacyjnej procedury przetargowej (zorganizowanej zgodnie ze szczególnymi warunkami określonymi po raz pierwszy w piśmie Komisji z dnia 27 października 2008 r.), a następnie likwidację Stoczni Szczecińskiej. Wszelkie zobowiązania do zwrotu pomocy wynikające z niniejszej decyzji muszą

zostać bezzwłocznie zarejestrowane przez Polskę w procedurze likwidacji Stoczni Szczecińskiej. Pismem z dnia 6 listopada 2008 r. Komisja poinformowała Polskę, że jeśli warunki te będą spełnione, sprzedaż aktywów stoczni nie będzie wiązała się z udzieleniem nowej pomocy ich nabywcy(-om) oraz aktywa mogą zostać przeniesione na nabywcę(-ów) wolne od jakichkolwiek zobowiązań związanych z koniecznością spłaty bezprawnej i niezgodnej ze wspólnym rynkiem pomocy państwa udzielonej stoczni w przeszłości, zgodnie z wymogiem, aby nie było kontynuacji gospodarczej pomiędzy beneficjentami pomocy a działalnością nabywców ⁽³⁾. Komisja będzie uważnie monitorować, czy warunki wskazane w piśmie Komisji z dnia 27 października 2008 r. i zaakceptowane przez władze polskie są respektowane, celem oceny, czy niniejsza decyzja została poprawnie wdrożona.

- (348) Warunki, do których respektowania zobowiązała się Polska, są następujące.
- (349) Aktywa (bez zobowiązań) zostaną sprywatyzowane w drodze otwartego, przejrzystego, niedyskryminacyjnego i bezwarunkowego przetargu. Stocznia Szczecińska z pozostałymi aktywami oraz zobowiązaniami zostanie zlikwidowana.
- (350) Majątek musi być sprzedany po cenie rynkowej (oferentowi, którego propozycja będzie najwyższa). Elementy majątku powinny być wystawione na sprzedaż oddzielnie lub w dużej liczbie małych pakietów, ustalonych w sposób zapewniający maksymalizację wpływów ze sprzedaży. Takie pakiety nie mogą stanowić zorganizowanych części przedsiębiorstwa lub działalności. Niemniej jednak takie określenie pakietów nie powinno uniemożliwiać potencjalnym nabywcom przedstawienia kombinowanej oferty nabycia kilku elementów/pakietów majątku jednocześnie.
- (351) Przetarg musi być niedyskryminujący, to znaczy, musi zapewniać, że sprzedaż jest otwarta dla wszystkich potencjalnych kategorii nabywców, bez jakiegokolwiek dyskryminacji dotyczącej celu planowanych inwestycji.
- (352) Do przetargu nie powinny być dołączone żadne warunki (takie jak konieczność utrzymania zatrudnienia lub działalności albo przejęcia istniejących kontraktów na budowę statków). Jedynym kryterium wyboru zwycięskiej oferty musi być maksymalizacja przychodów w interesie wierzycieli stoczni.
- (353) Wierzyciele stoczni, publiczni i prywatni, w tym klienci stoczni, powinni utrzymać taką samą pozycję i prawa wobec wpływów ze sprzedaży aktywów, jak to miałyby miejsce w przypadku postępowania upadłościowego.

⁽¹⁾ Zob. np. decyzja Komisji z dnia 23 października 2007 r. w sprawie pomocy państwa nr C 23/06, którą Polska zastosowała wobec producenta stali Technologie Buczek S.A. (dotychczas nieopublikowana).

⁽²⁾ Zob. np. decyzja Komisji 2005/652/WE z dnia 20 października 2004 r. w sprawie pomocy państwa nr C 38/03 zastosowanej przez Hiszpanię (dalsza pomoc na restrukturyzację publicznych stoczni hiszpańskich) (Dz.U. L 240 z 16.9.2005 s. 45).

⁽³⁾ Zob. Sprawa C-277/00, Niemcy przeciwko Komisji („SMI”) [2004] ECR I-3925 oraz sprawa C-328/99 i C-99/00, Włochy i SMI 2 Multimedia Spa przeciwko Komisji [2003] ECR I-4035.

- (354) Żadna nowa pomoc państwa nie może być udzielona w kontekście sprzedaży aktywów, czy to w formie umorzeń lub finansowanej przez państwo spłaty zobowiązań publicznoprawnych lub spłaty wierzycieli prywatnych, dokapitalizowań, pożyczek, gwarancji lub innych środków. Jakiegokolwiek zobowiązania publicznoprawne narosłe w okresie niezbędnie potrzebnym do ukończenia procedury sprzedaży powinny być zgłoszone do masy upadłościowej.
- (355) Sprzedaż powinna być przeprowadzona przez niezależnego zarządcę, o podobnych prawach i obowiązkach jak syndyk masy upadłościowej. Należy zapewnić warunki pozwalające wierzycielom na nadzorowanie procesu sprzedaży, zagwarantowanie jej rynkowego charakteru oraz że ich pozycja i prawa wobec wpływów ze sprzedaży są respektowane. Ponadto wspólnie przez Polskę i Komisję zostanie wyznaczony nadzorujący powiernik, którego wyznaczonym zadaniem będzie pomoc Komisji w weryfikacji, czy proces sprzedaży i zwrot pomocy są realizowane w pełnej zgodności z wymaganiami przedstawionymi powyżej. W tym celu, nadzorujący powiernik będzie regularnie przedstawiać Komisji szczegółowe raporty na temat kolejnych etapów procedury.
- (356) Polska stwierdziła, że konieczne będzie podjęcie działań legislacyjnych w celu wdrożenia niniejszej decyzji. W związku z tym Komisja uznaje, że w tym przypadku dłuższy niż normalnie przewidywany okres implementacji decyzji jest uzasadniony, również biorąc pod uwagę dużą ilość indywidualnych środków pomocowych, których dotyczy ta decyzja oraz ich różnorodność co do formy i okresu, na jaki były udzielane. Komisja w związku z tym oczekuje, że Polska wdroży niniejszą decyzję w ciągu siedmiu miesięcy od dnia jej otrzymania,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc państwa opisana w motywach 187–201 (sekcja 2.9), którą Polska udzieliła Stoczni Szczecińskiej z naruszeniem art. 88 ust. 3 traktatu WE, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem.

Ponadto wszelkie gwarancje na zaliczki, udzielone przez Polskę Stoczni Szczecińskiej z naruszeniem art. 88 ust. 3 traktatu WE w okresie od dnia 1 lipca 2007 r. do daty niniejszej decyzji, są niezgodne ze wspólnym rynkiem.

Artykuł 2

W odniesieniu do pożyczek uzyskanych od różnych podmiotów publicznych, jak opisano w motywach 187–201, Polska odzyskuje pomoc w wysokości różnicy pomiędzy stopą oprocentowania faktycznie zapłaconą przez Stocznię Szczecińską, a stopą oprocentowania, jaką beneficjent musiałby zapłacić, gdyby uzyskał pożyczkę na rynku, za okres pomiędzy udzieleniem pożyczki a jej spłatą. Ponadto jeśli w momencie podjęcia niniejszej decyzji jakiegokolwiek pożyczka pozostała niespłacona, zostaje ona spłacona bezzwłocznie.

Artykuł 3

W odniesieniu do gwarancji zaliczek udzielonych przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (KUKE), opisanych w motywach 187–201, Polska odzyskuje pomoc, za okres pomiędzy udzieleniem gwarancji i jej wygaśnięciem, w wysokości równej różnicy pomiędzy zapłaconą przez beneficjenta opłatą za gwarancję a opłatą za gwarancję, jaką beneficjent musiałby zapłacić, gdyby uzyskał taką gwarancję na rynku. Ponadto jeśli jakiegokolwiek gwarancja obowiązuje w momencie wydania niniejszej decyzji, zostaje ona bezzwłocznie zakończona.

Artykuł 4

Artykuł 3 stosuje się, z niezbędnymi zmianami, także w stosunku do gwarancji zaliczek udzielonych Stoczni Szczecińskiej przez Polskę w naruszeniu art. 88 ust. 3 traktatu WE w okresie od dnia 1 lipca 2007 r. do daty wydania niniejszej decyzji.

Artykuł 5

W odniesieniu do niewyegzekwowanych zobowiązań wobec podmiotów publicznych, jak opisano w motywach 187–201, Polska odzyskuje pomoc, za okres pomiędzy udzieleniem pomocy a jej spłatą, w wysokości równej różnicy pomiędzy stopą oprocentowania rzeczywiście zapłaconą przez Stocznię Szczecińską i stopą oprocentowania, jaką beneficjent musiałby zapłacić za odroczenie spłaty takich zobowiązań, gdyby je uzyskał od wierzyciela działającego na warunkach rynkowych. Ponadto wszelkie niespłacone zobowiązania publiczne zostają spłacone bezzwłocznie.

Artykuł 6

W odniesieniu do dokapitalizowań od różnych podmiotów publicznych, opisane w motywach 187–201, Polska odzyskuje pomoc w wysokości równej całej kwocie dokapitalizowania.

Artykuł 7

1. Polska odzyskuje od beneficjenta pomoc, jak określono w art. 2–6. Zwrot pomocy odbywa się zgodnie z wytycznymi zawartymi w motywach 334–347.

2. Do kwot podlegających zwrotowi dolicza się odsetki za cały okres, począwszy od dnia udostępnienia pomocy Stoczni Szczecińskiej do daty jej faktycznego odzyskania.

3. Odsetki nalicza się narastająco zgodnie z przepisami rozdziału V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004⁽¹⁾ i rozporządzenia Komisji (WE) nr 271/2008 zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 794/2004⁽²⁾.

4. Polska anuluje wszystkie jeszcze niezrealizowane wypłaty pomocy, o której mowa w art. 1, ze skutkiem od daty notyfikacji niniejszej decyzji.

⁽¹⁾ Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 82 z 25.3.2008, s. 1.

Artykuł 8

1. Odzyskanie pomocy, o której mowa w art. 1, odbywa się w sposób bezzwłoczny i skuteczny.
2. Polska zapewnia wykonanie niniejszej decyzji w terminie siedmiu miesięcy od daty jej notyfikacji.

Artykuł 9

1. W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Polska przekazuje Komisji następujące informacje:
 - a) łączną kwotę (kwota główna i odsetki od zwracanej pomocy), do odzyskania od beneficjenta;
 - b) szczegółowy opis środków już podjętych oraz środków planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji;
 - c) dokumenty potwierdzające, że beneficjentowi nakazano zwrot pomocy;
 - d) dokumenty potwierdzające, że wszystkie nadal obowiązujące umowy gwarancji na zaliczki zostały rozwiązane.

2. Polska na bieżąco informuje Komisję o kolejnych środkach podejmowanych na szczeblu krajowym w celu wykonania niniejszej decyzji, aż do momentu całkowitego odzyskania pomocy, o której mowa w art. 1.

Na wniosek Komisji Polska bezzwłocznie przedstawia informacje o środkach już podjętych oraz środkach planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji.

Polska dostarcza również szczegółowych informacji o kwocie pomocy oraz odsetkach już odzyskanych od beneficjenta.

Niniejsza decyzja skierowana jest do Rzeczypospolitej Polskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 6 listopada 2008 r.

W imieniu Komisji

Neelie KROES

Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK

INFORMACJA DOTYCZĄCA WYKONANIA NINIEJSZEJ DECYZJI

1. Obliczenia kwoty do odzyskania

- 1.1. Należy podać następujące szczegóły dotyczące kwot pomocy państwa niezgodnej z prawem przekazanych do dyspozycji beneficjenta:

Data(-y) (*)	Kwota pomocy (**)	Waluta

(*) Data(-y), w których pomoc (poszczególne transze pomocy) została przekazana do dyspozycji beneficjenta.

(**) Kwota pomocy przekazana do dyspozycji beneficjenta (w środkach równoważnych pomocy brutto).

Uwagi:

- 1.2. Należy podać sposób, w jaki zostaną obliczone odsetki należne od kwoty pomocy podlegającej zwrotowi.

2. Środki planowane oraz już podjęte w celu odzyskania kwot pomocy

- 2.1. Należy szczegółowo opisać, jakie środki są planowane, a jakie już zostały podjęte w celu niezwłocznego i skutecznego odzyskania pomocy. W stosownych przypadkach należy również podać podstawy prawne poszczególnych podjętych/planowanych środków.

- 2.2. Należy określić harmonogram procesu odzyskania pomocy. Kiedy zostanie zakończone odzyskiwanie pomocy?

3. Dokonany zwrot pomocy

- 3.1. Poniżej należy wskazać następujące informacje dotyczące kwot pomocy, które zostały już zwrócone przez beneficjenta:

Data(-y) (*)	Zwrócone kwoty pomocy	Waluta

(*) Data(-y), w których nastąpił zwrot pomocy.

- 3.2. Należy załączyć dowody zwrotu kwot pomocy określonych w tabeli w pkt 3.1 powyżej.
